

MODERNE TAAL- EN LETTERKUNDE

FACULTEIT DER LETTEREN

RADBOUD UNIVERSITEIT

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0724

© 2019 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDINGEN DUITSE TAAL EN CULTUUR, ENGELSE TAAL EN CULTUUR, NEDERLANDSE TAAL EN CULTUUR, ROMAANSE TALEN EN CULTUREN EN TAALWETENSCHAP, EN DE MASTEROPLEIDINGEN LETTERKUNDE EN TAALWETENSCHAPPEN VAN DE RADBOD UNIVERSITEIT	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING.....	7
SAMENSTELLING VAN HET PANEL	7
WERKWIJZE VAN HET PANEL.....	7
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL.....	11
LANDELIJK CURSUSAANBOD MASTERLANGUAGE	23
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING VAN DE BACHELOROPLEIDING ENGELSE TAAL EN CULTUUR EN DE BACHELOROPLEIDING ROMAANSE TALEN EN CULTUREN.....	27
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING VAN DE BACHELOROPLEIDING NEDERLANDSE TAAL EN CULTUUR, DE BACHELOROPLEIDING DUITSE TAAL EN CULTUUR EN DE BACHELOROPLEIDING TAALWETENSCHAP	43
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING VAN DE MASTEROPLEIDING LETTERKUNDE EN DE MASTEROPLEIDING TAALWETENSCHAPPEN	59
BIJLAGEN	71
BIJLAGE 1: BEOOGDE EINDKWALIFICATIES.....	73
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S	78
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA.....	96
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	101

Dit rapport is vastgesteld op 7 oktober 2019

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDINGEN DUITSE TAAL EN CULTUUR, ENGELSE TAAL EN CULTUUR, NEDERLANDSE TAAL EN CULTUUR, ROMAANSE TALEN EN CULTUREN EN TAALWETENSCHAP, EN DE MASTEROPLEIDINGEN LETTERKUNDE EN TAALWETENSCHAPPEN VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2016).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDINGEN

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Naam van de opleiding:	Engelse Taal en Cultuur
CROHO-nummer:	56806
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	Engelse Taal en Cultuur Amerikanistiek
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Engels
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Naam van de opleiding:	Romaanse Talen en Culturen
CROHO-nummer:	56074
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	Franse Taal en Cultuur Spaanse Taal en Cultuur
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Frans, Spaans, Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

Naam van de opleiding:	Nederlandse Taal en Cultuur
CROHO-nummer:	56804
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

Naam van de opleiding:	Duitse Taal en Cultuur
CROHO-nummer:	56805
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Duits, Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Naam van de opleiding:	Taalwetenschap
CROHO-nummer:	56803
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	-
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Masteropleiding Letterkunde

Naam van de opleiding:	Letterkunde
CROHO-nummer:	60813
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	Europese Letterkunde Literair Bedrijf
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Masteropleiding Taalwetenschappen

Naam van de opleiding:	Taalwetenschappen
CROHO-nummer:	60815
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	Taal- en Spraakpathologie Language and Communication Coaching Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert General Programme
Locatie(s):	Nijmegen
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands, Engels
Inleverdatum NVAO:	01/11/2019

Het bezoek van het visitatiepanel Moderne Taal- en Letterkunde aan de Faculteit der Letteren van de Radboud Universiteit vond plaats op 10, 11 en 12 april 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Radboud Universiteit
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 7 januari 2019 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleidingen Engelse Taal en Cultuur, Duitse Taal en Cultuur, Nederlandse Taal en Cultuur, Romaanse Talen en Culturen en Taalwetenschap en de masteropleidingen Letterkunde en Taalwetenschappen beoordeelde, bestond uit:

- Em. prof. F. (Frank) Willaert, emeritus hoogleraar Oudere Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen (België) [voorzitter];
- Prof. dr. F. (Folkert) Kuiken, bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal en meertaligheid aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. K. (Katja) Lochtman, professor in Duits en Engels aan de Vrije Universiteit Brussel (België);
- Prof. dr. P.J. (Paul) Smith, hoogleraar Franse Literatuur aan de Universiteit Leiden;
- Prof. H. (Helen) Wilcox, hoogleraar in Engelse Literatuur aan Bangor University in Wales (Groot-Brittannië);
- H.M. (Hanne) Stegeman, bachelorstudent Engelse Taal en Cultuur en Mediastudies aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Em. prof. dr. H.L.M. (Hub) Hermans, emeritus hoogleraar Moderne Romaanse Letterkunde en Cultuurkunde, in het bijzonder de Spaanse, aan de Rijksuniversiteit Groningen [referent Romaanse Talen en Culturen].

Het panel werd ondersteund door mr. H.E. (Hester) Minnema, die optrad als secretaris onder supervisie van dr. A. (Anna) Sparreboom.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De bacheloropleidingen Engelse Taal en Cultuur, Duitse Taal en Cultuur, Nederlandse Taal en Cultuur, Romaanse Talen en Culturen, en Taalwetenschap en de masteropleidingen Letterkunde en Taalwetenschappen aan de Faculteit der Letteren van de Radboud Universiteit maken onderdeel uit van de visitatiegroep Moderne Taal- en Letterkunde. In de periode januari 2019 tot en met juni 2019 beoordeelde het panel in totaal 55 opleidingen aan 6 universiteiten.

Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Em. prof. F. (Frank) Willaert, emeritus hoogleraar Oudere Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen (België) [voorzitter];
- Prof. P. (Petter) Aaslestad, hoogleraar in Scandinavische Literatuur, verbonden aan de Norwegian University of Science and Technology (NTNU) in Noorwegen, en voorzitter van de The Norwegian Association of Researchers (Noorwegen);
- Prof. dr. P.A.J.M. (Peter-Arno) Coppen, hoogleraar Vakdidactiek en schoolvakontwikkeling op de wetenschapsgebieden taal, cultuur en geschiedenis aan de Radboud Universiteit;
- Prof. dr. S. (Stef) Craps, hoogleraar Engelse Literatuur aan de Universiteit Gent (België);
- Prof. dr. M.B.H. (Martin) Everaert, hoogleraar Taalwetenschap aan de Universiteit Utrecht;
- Em. prof. dr. O.C.M. (Olga) Fischer, emeritus hoogleraar Taalkunde van de Germaanse talen, in het bijzonder de Engelse Taalkunde aan de Universiteit van Amsterdam;

- Prof. dr. E.J. (Liesbeth) Korthals Altes, hoogleraar Algemene Literatuurwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. M. (Maartje) Kouwenberg, beleidsmedewerker bij het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO);
- Prof. dr. F. (Folkert) Kuiken, bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal en meertaligheid aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. K. (Karen) Lahousse, universitair hoofddocent (Franse) Taalkunde aan de KU Leuven (België);
- Prof. dr. S.L. (Sarah) de Lange, bijzonder hoogleraar aan de afdeling Politicologie van de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. K. (Katja) Lochtman, professor in Duits en Engels aan de Vrije Universiteit Brussel (België);
- Prof. dr. W.M. (Wander) Lowie, hoogleraar in Engels, Taalwetenschap en Toegepaste Taalwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Em. prof. M.J.H. (Maaïke) Meijer, auteur en honorair hoogleraar aan Maastricht University;
- Prof. dr. J.F. (Josep) Quer, research professor aan het Institutó Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA) van de Universitat Pompeu Fabra (Spanje);
- D (Dennis) Smit MA, secretaris bij het Programmabureau Duurzame Geesteswetenschappen en vertaler Italiaans;
- Prof. dr. P.J. (Paul) Smith, hoogleraar Franse Literatuur aan de Universiteit Leiden;
- Prof. H. (Helen) Wilcox, hoogleraar in Engelse Literatuur aan Bangor University in Wales (Groot-Brittannië);
- O. (Onno) van Wilgenburg MA, teamleider Voortgezet Onderwijs Talen bij het Nuffic;
- J.C. (Jolanda) Rozendaal MA, masterstudent Leraar Frans Voorbereidend Hoger Onderwijs aan de Universiteit Utrecht;
- T. (Tamara) van Seggelen BA, onderzoeksmasterstudent Linguistics and Communication Sciences (research) aan de Radboud Universiteit;
- H.M. (Hanne) Stegeman, bachelorstudent Engelse Taal en Cultuur en Mediastudies aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. B. (Benjamin) Biebuyck, gewoon hoogleraar Duitse Letterkunde aan de Universiteit Gent (België) [referent Duitse Taal en Cultuur];
- Prof. dr. B. (Bart) van den Bossche, hoogleraar Italiaanse Literatuur aan de KU Leuven (België) [referent Italiaanse Taal en Cultuur];
- Prof. dr. B.W. (Ben) Dhooge, professor en onderzoeker aan het departement Languages and Cultures, sectie Slavic and East-European Studies, van de Universiteit Gent (België) [referent Slavische Talen en Culturen];
- Prof. dr. S. (Sebastiaan) Faber, professor in Hispanic Studies aan Oberlin College (Verenigde Staten) [referent Spaanse Taal en Cultuur];
- Dr. B. (Babs) Gezelle Meerburg, docente aan de NHL Stenden in Leeuwarden en Groningen voor de bachelor- en masteropleiding tot leraar Frysk [referent Minorities and Multilingualism];
- Em. prof. dr. H.L.M. (Hub) Hermans, emeritus hoogleraar Moderne Romaanse Letterkunde en Cultuurkunde, in het bijzonder de Spaanse, aan de Rijksuniversiteit Groningen [referent Romaanse Talen en Culturen];
- Prof. M. (Máire) Ní Mhaonaigh, professor in Celtic & Medieval Studies aan St John's College van de University of Cambridge (Groot-Brittannië) [referent Keltische Talen en Cultuur Universiteit Utrecht];
- Prof. dr. B. (Bart) Philipsen, hoogleraar Duitse Literatuur & Theater Studies aan de KU Leuven (België) [referent Duitse Taal en Cultuur Universiteit Utrecht];
- Prof. dr. A. (Arvi) Sepp, professor Duitse Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen en professor Vertaalwetenschap aan de Vrije Universiteit Brussel (België) [referent Duitse Taal en Cultuur];
- Prof. dr. P. (Pierre) Schoentjes, professor in Franse Literatuur aan de Universiteit Gent (België) [referent Franse Taal en Cultuur].

Voor elk bezoek is een (sub)panel samengesteld, waarbij rekening is gehouden met de expertise, onafhankelijkheid en beschikbaarheid van de panelleden. Projectleider van de visitatiegroep Moderne

Taal- en Letterkunde was dr. Anna Sparreboom, medewerker van QANU. Zij was tevens secretaris van het panel tijdens de bezoeken aan de Universiteit Leiden en de Vrije Universiteit Amsterdam. Ook bezocht zij de start- en slotvergaderingen van het panel van de bezoeken aan de Universiteit van Amsterdam en de Radboud Universiteit. Tijdens de bezoeken aan de Universiteit Leiden, de Universiteit van Amsterdam en de Rijksuniversiteit Groningen werd het panel ondersteund door drs. Erik van der Spek, freelance medewerker van QANU. Tijdens de bezoeken aan de Universiteit van Amsterdam en de Radboud Universiteit werd het panel ondersteund door mr. Hester Minnema (onder supervisie van dr. Anna Sparreboom), freelance medewerker van QANU. Tijdens het bezoek aan de Universiteit Utrecht werd het panel ondersteund door drs. Linda te Marvelde en dr. Joke Corporaal (onder supervisie van drs. Linda te Marvelde), tevens freelance medewerkers van QANU. Vanaf 1 mei 2019 werd Anna Sparreboom vanwege zwangerschapsverlof als projectleider vervangen door dr. Els Schröder (visitatie Rijksuniversiteit Groningen) en dr. Alexandra Paffen (visitatie Universiteit Utrecht). De projectleiders en secretarissen voerden regelmatig overleg. Jaïra Azaria MA, medewerker van QANU, las alle conceptrapporten, droeg zorg voor de vergelijkbaarheid van de rapporten en de centrale coördinatie.

Vorbereiding

Op 15 oktober 2018 vond een uitgebreid vooroverleg plaats met de voorzitter waarin de projectleider hem informeerde over de taakstelling en werkwijze van het panel in het algemeen en de rol van de voorzitter in het bijzonder, en een toelichting gaf op de van toepassing zijnde beoordelingskaders.

Op 20 november 2018 hield het panel zijn startvergadering, waar de projectleider de panelleden informeerde over de taakstelling, algemene werkwijze en de formele kaders. Het panel maakte tijdens de startvergadering afspraken over de werkwijze in voorbereiding op de bezoeken. Voor elke gespreksronde werden representatieve gesprekspartners geselecteerd. Het bezoekprogramma is in dit rapport opgenomen als bijlage 3.

De opleidingen schreven ter voorbereiding op de visitatie een zelfevaluatie rapport. Deze werden na ontvangst door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en volledigheid en vervolgens doorgestuurd aan de panelleden. De panelleden bestudeerden de zelfevaluatie rapporten en bijlagen en formuleerden op basis hiervan vragen en aandachtspunten ter voorbereiding op het bezoek. Ook formuleerden de panelleden per opleiding punten die hen in positieve zin opvielen.

Naast de zelfevaluatie rapporten bestudeerde het panel voorafgaand aan het bezoek een selectie van eindwerken. Het panel maakte op basis van de lijst afgestudeerden van de periode 2014-2018 een selectie met een evenwichtige spreiding in cijfers, afstudeervarianten en begeleiders. Zoals afgesproken met de NVAO werden vanwege de hoeveelheid te beoordelen opleidingen niet 15 maar 12 scripties per opleiding geselecteerd. Aan de aanvullende voorwaarden voor het hanteren van een aangepaste werkwijze bij de scriptieselectie (gezamenlijke examencommissie en aantoonbare overlap in de programma's), die werden gesteld door de NVAO, is voldaan.

Bezoek

Het visitatiebezoek aan Radboud Universiteit vond plaats op 10, 11 en 12 april 2019. Bij de start van het bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de eerste bevindingen en vragen en aandachtspunten werden besproken en waarin het panel afspraken maakte over de taakverdeling. De panelleden bespraken ook hun bevindingen ten aanzien van de (beoordeling van de) bestudeerde scripties.

Tijdens het bezoek heeft het panel eveneens onderwijs- en toetsmateriaal en verslagen van de opleidings- en examencommissie bestudeerd. Een overzicht van het bestudeerde materiaal is opgenomen in bijlage 4. Het panel sprak met studenten en docenten, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de examencommissies. Het panel gebruikte het laatste deel van het bezoek voor een intern overleg om de voorlopige bevindingen vast te stellen. Ter afsluiting gaf de voorzitter een korte mondelinge toelichting aan alle belangstellenden, met wie hij de belangrijkste observaties van het panel deelde.

IJking

Om de consistentie van de beoordeling binnen de visitatiegroep te waarborgen, hield het panel na de eerste drie bezoeken aan de Universiteit Leiden, de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit een ijkingsoverleg. Tijdens dit overleg, dat plaatsvond op 9 april 2019, is de werkwijze geëvalueerd, zijn een aantal terugkerende inhoudelijke thema's besproken, en zijn de oordelen op de standaarden per gevisiteerde opleiding vastgesteld. Bij het ijkingsoverleg waren aanwezig: Frank Willaert (voorzitter), Wander Lowie, Folkert Kuiken en Helen Wilcox namens het panel, en Anna Sparreboom, Erik van der Spek, Hester Minnema en Alexandra Paffen namens QANU.

Na het laatste bezoek in juni in het cluster vond op 5 juli 2019 een tweede ijkingsoverleg plaats waar de overige opleidingen zijn besproken. Tijdens dit bezoek is eveneens kort stilgestaan bij de opleidingen die reeds tijdens het eerste ijkingsoverleg waren besproken. Bij dit tweede ijkingsoverleg waren aanwezig: Frank Willaert (voorzitter), Folkert Kuiken en Wander Lowie (via Skype) namens het panel, en Erik van der Spek, Hester Minnema en Alexandra Paffen namens QANU. Ook de bevindingen van Helen Wilcox namens het panel, en bijdragen van Els Schröder en Linda te Marvelde namens QANU zijn tijdens dit overleg behandeld. Het programma van Masterlanguage is uitvoerig besproken na het bezoek aan de Universiteit Utrecht in juni. Alle ijkende panelleden hebben de uiteindelijke tekst goedgekeurd. Deze tekst is vastgesteld op 19 juli.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat vervolgens voor aan de projectleider voor een collegiale toets. Daarna vroeg de projectleider de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de projectleider het rapport naar de faculteit met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De feitelijke onjuistheden werden na overleg tussen de projectleider en de voorzitter door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit der Letteren en aan het College van Bestuur van de Radboud Universiteit.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een Associate Degree-programma, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit en vertoont tekortkomingen op meer aspecten.

Voldoende

De opleiding voldoet over de volle breedte van de standaard aan de basiskwaliteit.

Goed

De opleiding steekt systematisch uit boven de basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch ver uit boven de basiskwaliteit en geldt als een internationaal voorbeeld.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Het panel concludeert dat de opleiding, met twee afstudeerrichtingen, een gevarieerd palet aan onderwijs aanbiedt in historische en hedendaagse Engelse taal en cultuur. Er ligt een sterke focus op communicatieve vaardigheden en de opleiding laat Engelstalige gebieden over de hele wereld aan bod komen. Met de afstudeerrichting Amerikanistiek als aanvulling op de meer traditionele studierichting Engelse Taal en Cultuur, speelt de opleiding in op groeiende belangstelling onder jongeren voor de Verenigde Staten. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend voor een wetenschappelijke bacheloropleiding en zijn ambitieus geformuleerd. Afgestudeerden worden ertoe opgeleid om het hoogst mogelijke taalniveau (C2) te bereiken. De beoogde leerresultaten van beide richtingen bieden volgens het panel een waardevolle combinatie van taalverwerving, taalkunde en cultuur en voldoen daarmee ruimschoots aan nationale en internationale standaarden van het vakgebied. Door de frequente contacten van de opleiding met het middelbaar onderwijs is tevens verzekerd, dat de beoogde leerresultaten goed aansluiten bij de eisen van dit meest aanwijsbare beroepenveld van de opleiding.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het panel is positief over de opbouw en inhoud van de programma's van de twee afstudeerrichtingen. De programma's hebben duidelijk herkenbare leerlijnen die aansluiten bij de eigen accenten van de richtingspecifieke eindkwalificaties van beide studierichtingen. De verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek krijgt vorm in een doorwrochte leerlijn voor academische vaardigheden en goede begeleiding bij het schrijven van de scriptie. Het panel prijst de opleiding voor de ruime aandacht voor spreek- en schrijfvaardigheid, die het studenten mogelijk maakt om aan het eind van de studie op *near-native* niveau in het Engels te communiceren. Het raadt de opleiding aan alert erop te zijn, dat zij deze ambities ook na de invoering van de profileringsminoren blijft waarmaken.

Het panel constateert verder dat recente wijzigingen in de programma's ervoor hebben gezorgd dat de twee richtingen meer wisselwerking met elkaar vertonen, waardoor de student voldoende kennis verwerft van beide regio's. Het panel beoordeelt de extra-curriculaire studiereizen van beide afstudeerrichtingen als positief en raadt aan deze reizen meer in te bedden in de opleiding. Het adviseert de opleiding om extra aandacht te besteden aan het uitbreiden van haar contacten met buitenlandse instellingen om zodoende een buitenlandverblijf voor meer studenten mogelijk te maken of zelfs verplicht te stellen. De overstap naar een volledig Engelstalige opleiding is volgens het panel een verstandige stap, die voor meer (internationale) instroom kan zorgen en de opleiding verder zal internationaliseren. Tot slot adviseert het panel de opleiding om het programma van de studierichting Amerikanistiek te evalueren op dubblures tussen vakken en om haar activiteiten richting beroepenveld en alumni te verstevigen en uit te breiden.

Het panel heeft een levendige, geïnspireerde en bekwame staf aangetroffen. Er zijn goede formele en informele contacten tussen de studenten en de docenten, waardoor studenten goed geïnformeerd zijn over inhoud en organisatie van hun opleiding. Studenten volgen onderwijs in kleine groepen en er wordt gevarieerd in werkvormen. Ook worden studenten gedurende hun gehele studie goed begeleid door een mentor en een studieadviseur. Het panel is wel van mening dat de website, waaronder de studiegids, verbetering behoeft. Het panel adviseert de opleiding en het faculteitsmanagement om strikter toe te zien op het tijdig behalen van de vereiste Basiskwalificatie Onderwijs voor vaste medewerkers. Met de *teacher in residence* helpt de faculteit studenten om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken. Het panel waardeert dit initiatief en adviseert de faculteit om de *teacher in residence* in ere te houden en te blijven faciliteren.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur beschikt over een overwegend helder en transparant systeem van toetsing. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot

door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties deugdelijk is opgezet. Bij de opleiding vindt de invulling van de beoordelingsformulieren consistent plaats, waardoor de feedback voor studenten goed is gewaarborgd. Het panel waardeert dat in alle gevallen sprake is van een tweede beoordelaar. Het kon zich in het algemeen vinden in de oordelen van de betrokken docenten. Het panel hecht eraan dat er uniformiteit komt in de gehanteerde formulieren, dat de stem van de tweede beoordelaar altijd zichtbaar is en dat de onderbouwing van het eindcijfer transparant is. Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken en de manier waarop docenten deze invullen actief voort te zetten.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is tevreden over het niveau van de scripties van de opleiding Engelse Taal en Cultuur. Ze tonen aan dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten realiseren. Ruim de helft is zelfs van goede tot uitstekende kwaliteit. Zij behandelen originele en interessante onderwerpen, maken gebruik van degelijk bronnenonderzoek en laten zien dat de student in staat is om onderzoeksmethoden adequaat toe te passen. De werkstukken die van voldoende maar mindere kwaliteit waren, getuigden in geringere mate van originaliteit, maakten in beperktere mate gebruik van beschikbare literatuur of hadden een minder heldere opbouw. De opleiding bewaakt zorgvuldig het taalniveau van de eindwerkstukken, dat dan ook in alle gevallen van voldoende niveau was. De meeste afgestudeerden stromen succesvol door naar een masteropleiding, wat volgens het panel bevestigt dat de bacheloropleiding de studenten voldoende voorbereidt op een vervolgopleiding.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Het panel is zeer positief over het brede profiel van de bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen. De opleiding heeft twee afstudeerrichtingen: Franse Taal en Cultuur en Spaanse Taal en Cultuur, waarin alle historische periodes aan bod komen, zij het met nadruk op de moderne tijd. De opleiding bestrijkt ook de Franstalige gebieden buiten Frankrijk en het Spaanssprekende deel van Amerika, inclusief de Verenigde Staten. Hierdoor is de opleiding volgens het panel voor een brede groep studenten aantrekkelijk. Het panel heeft vastgesteld dat de naam van de opleiding niet helemaal de lading dekt en dat de beide studierichtingen vrijwel los van elkaar bestaan. Het panel heeft hier begrip voor, maar zou een algemeen inleidend vak Romanistiek aan het begin van de studie voor alle studenten zinvol vinden en raadt de opleiding aan om mogelijkheden daartoe te onderzoeken. Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten helder en adequaat geformuleerd zijn en goed aansluiten bij de Dublin-descriptoren voor een academische opleiding op bachelorniveau. Het kan zich goed vinden in het – ambitieuze – beoogde eindniveau op het gebied van taalverwerving en is van mening dat de beoogde leerresultaten ruimschoots voldoen aan nationale en internationale standaarden van het vakgebied.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het panel is zeer positief over de opbouw en inhoud van de programma's van de twee afstudeerrichtingen. Zij bieden de studenten een goede onderwijsleeromgeving die hen in staat stelt om de beoogde leerresultaten te behalen. De twee afstudeerrichtingen hebben een mooie balans gevonden tussen taalverwerving, taalkunde en letterkunde en cultuur, en bieden een aantrekkelijk vakkenaanbod. Ook vertaalvaardigheid krijgt voldoende plek in het programma. Er zijn duidelijk zichtbare leerlijnen en de programma's zijn helder opgebouwd. De verwevenheid van onderzoek en onderwijs krijgt vorm in een degelijk uitgewerkte leerlijn en de begeleiding van het scriptieproces is effectief en studentgericht vormgegeven.

Studenten volgen onderwijs in kleine groepen en er wordt gevarieerd in werkvormen. Ook worden studenten gedurende hun gehele studie goed begeleid door een mentor en een studieadviseur. Dit draagt bij aan een kwalitatief hoogwaardige leeromgeving, waarin studenten op goede wijze ondersteund worden om de beoogde leerresultaten te behalen. Het symposium als onderdeel van het scriptieproces viel het panel in het bijzonder op als een krachtige ondersteuning voor studenten in het schrijven van een scriptie in de doeltaal. Het panel is enthousiast over het verplichte buitenlandverblijf en de georganiseerde studiereizen voor studenten van de opleiding. De opleiding heeft de afgelopen jaren met succes ingezet op het verhogen van haar zichtbaarheid en uitstraling. Daarmee is ook voor de studenten de voorbereiding op de arbeidsmarkt verbeterd. Het panel is wel van mening dat de website, waaronder de studiegids, verbetering behoeft. Tot slot denkt het panel, dat de samenwerking tussen de twee afstudeerrichtingen van deze opleiding geïntensiveerd zou kunnen worden om samen als kleine opleiding sterker te staan.

De opleiding Romaanse Talen en Culturen lijdt extra onder tijdgebrek omdat de staf dusdanig klein is dat er verhoudingsgewijs veel tijd gaat zitten in management en organisatorische taken. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de staf onder deze omstandigheden een kwalitatief hoogwaardige opleiding weet te verzorgen met goede studentencontacten, maar dringt er bij het faculteitsbestuur op aan alert te zijn op de verhouding tussen personeel in vaste dienst en in tijdelijke dienst. Het prijst de leden van de staf voor het feit dat zij, onder relatief moeilijke omstandigheden, de kwaliteit van de opleiding hoog hebben kunnen houden en daarbij ook nog verbeteringen in de leeromgeving hebben weten te realiseren. Het panel adviseert de opleiding en het faculteitsmanagement wel om strikter toe te zien op het tijdig behalen van de vereiste Basiskwalificatie Onderwijs voor vaste medewerkers. Met de *teacher in residence* helpt de faculteit studenten om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken. Het panel waardeert dit initiatief en adviseert de faculteit om de *teacher in residence* in ere te houden en te blijven faciliteren.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de opleiding beschikt over een overwegend helder en transparant systeem van toetsing. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties deugdelijk is opgezet, maar dat de transparantie in de verslagleggingen nog wisselend is. De invulling van de beoordelingsformulieren is niet in alle gevallen consistent, waardoor de feedback voor studenten niet in alle gevallen volledig is gewaarborgd. De verscheidenheid in de manier van invullen is bij deze opleiding vrij groot: sommige formulieren zijn heel summier ingevuld met veel standaardfeedback, andere zijn weer zeer uitgebreid; sommige beoordelaars nemen het taalgebruik mee in de beoordeling en andere weer niet. Het panel vernam dat de opleiding hier reeds aan werkt. Ook was het panel het niet in alle gevallen eens met de becijfering van de scripties van deze opleiding, hoewel het erkent dat beoordelen mensenwerk blijft.

Het panel hecht eraan dat er uniformiteit komt in de gehanteerde formulieren, dat de stem van de tweede beoordelaar altijd zichtbaar is en dat de onderbouwing van het eindcijfer transparant is. Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten en uit te breiden. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken en de manier waarop docenten deze invullen actief voort te zetten.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel beoordeelt de totale steekproef als van acceptabel niveau en representatief voor de verschillen binnen een bacheloropleiding en concludeert daarmee dat studenten van de opleiding Romaanse Taal en Cultuur de beoogde leerresultaten realiseren en een goede basis hebben gelegd voor het volgen van een vervolgstudie. Het panel stelt vast dat de scripties gebruikmaken van passend bronnenmateriaal en getuigen van een degelijke talenkennis en een analytische blik. De

meeste afgestudeerden stromen succesvol door naar een masteropleiding, wat volgens het panel bevestigt dat de bacheloropleiding de studenten voldoende voorbereidt op een vervolgopleiding.

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur is een brede, klassieke academische opleiding met de drie disciplines van de Neerlandistiek letterkunde, taalkunde, en taalbeheersing als de kern. De opleiding besteedt bijzondere aandacht aan de taalkunde en met name aan de psycholinguïstiek. Bij letterkunde zijn alle tijdvakken vertegenwoordigd, wat resulteert in een brede en complete benadering van deze discipline. De beoogde leerresultaten zijn van het gewenste bachelorniveau en voldoen aan internationale standaarden. Ze bieden een goede combinatie van taalbeheersing, taalkunde en letterkunde en academische vaardigheden maar missen naar het oordeel van het panel expliciete doelen op het gebied van geschiedenis, politiek en cultuur. Het panel kan zich in principe vinden in de beoogde doelen, maar beveelt de opleiding aan de leerdoelen op het terrein van cultuur expliciet te maken om er zodoende voor te zorgen dat de beoogde leerresultaten beter aansluiten bij de naam en inhoud van de opleiding. Dit zal naar de mening van het panel de profilering van de opleiding, en daarmee haar aantrekkelijkheid voor aankomende studenten, ten goede komen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma van de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur biedt naar het oordeel van het panel een aantrekkelijk vakkenaanbod dat samenhangend is opgebouwd langs drie disciplines: letterkunde, taalkunde en taalbeheersing. De samenhang tussen de drie disciplines wordt bewerkstelligd doordat de methodologische cursussen gegeven worden door docenten uit de verschillende disciplines en door een aantal discipline-overstijgende cursussen in de majorkeuzeruimte. De programma's leiden studenten, opbouwend in moeilijkheidsgraad, naar het niveau van de beoogde leerresultaten. De cultuurcomponent zit enigszins verstopt in andere vakken en het panel beveelt de opleiding daarom aan om de zichtbaarheid van de component cultuur voor (aanstaaende) studenten te vergroten, bijvoorbeeld door aanpassingen in de benamingen van een aantal vakken. Ook moedigt het panel de opleiding aan om de aandacht voor poëzie, nu verweven in verschillende cursussen, te koesteren en voldoende zichtbaar te maken. De opleiding heeft een academische signatuur en begeleidt studenten op een heldere en gestructureerde manier bij het uitvoeren van onderzoek en het schrijven van een bachelorwerkstuk. De opleiding werkt in toenemende mate aan een goede aansluiting bij het beroepenveld en het intensiveren van contacten met alumni.

Het panel heeft een zeer levendige, geïnspireerde en gekwalificeerde staf van de opleiding aangetroffen. Nagenoeg iedereen heeft een BKO of zal die in de nabije toekomst halen. Er zijn zeer goede formele en informele contacten tussen de studenten en de docenten, waardoor studenten goed geïnformeerd zijn over inhoud en organisatie van hun opleiding. Het panel adviseert de opleiding en het faculteitsmanagement alert te zijn op de verhouding tussen personeel in vaste dienst en in tijdelijke dienst, zodat de opleiding ook in de toekomst haar kwaliteit hoog kan houden en een hoogwaardige leeromgeving kan blijven aanbieden. Met de *teacher in residence* helpt de faculteit studenten om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken. Het panel waardeert dit initiatief en adviseert de faculteit om de *teacher in residence* in ere te houden en te blijven faciliteren.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur beschikt over een helder en transparant systeem van toetsing met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties goed en deugdelijk is opgezet en dat de examencommissie een vinger aan de pols houdt bij de controle op de kwaliteit hiervan. In alle gevallen is sprake van een tweede beoordelaar, maar de transparantie in de verslagleggingen is nog wisselend. Het panel kon zich in het algemeen vinden in de scriptiebeoordelingen van de betrokken docenten van de opleiding. Het panel hecht eraan dat er uniformiteit komt in de gehanteerde formulieren, dat de stem van de tweede

beoordelaar altijd zichtbaar is en dat de onderbouwing van het eindcijfer transparant is. Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is tevreden over het niveau van de scripties van de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur. De eindwerkstukken uit de steekproef die door het panel zijn gelezen werden minstens voldoende, sommige zeer goed, één zelfs indrukwekkend bevonden. Ze maken gebruik van passend bronnenmateriaal, hebben een heldere onderzoeksvraag, zijn goed gestructureerd, en getuigen van goed taalgebruik en een analytische blik. Bij een enkele scriptie was het theoretisch kader niet heel sterk, of werd een deel van de onderzoeksvragen onvoldoende beantwoord. De scripties in de steekproef tonen wat het panel betreft voldoende aan dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten realiseren. Het panel concludeert dat de opleiding een goede basis biedt voor een vervolgopleiding. Een kleine minderheid van de afgestudeerden stroomt als bachelor de arbeidsmarkt op. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding haar alumni niet structureel volgt en raadt de opleiding aan hier meer werk van te maken.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur in Nijmegen is een brede academische opleiding op het gebied van de Duitse taal, letterkunde en cultuur in zowel historisch als hedendaags perspectief. De opleiding vervult een belangrijke maatschappelijke rol doordat ze ervoor geopteerd heeft de germanistiek overeind te houden. Hierbij benut de opleiding de nabijheid van Duitsland ten volle zowel in haar programma als in haar profilering, hetgeen naar het oordeel van het panel een absolute meerwaarde heeft en de opleiding aantrekkelijk maakt voor studenten. De beoogde leerresultaten zijn helder geformuleerd en bieden een goede balans tussen het aanbod in taalkunde, letterkunde en cultuur. Ze sluiten op goede wijze aan bij internationale standaarden. Door de ambitieuze doelstelling op het gebied van taalbeheersing levert de opleiding academici af met grote waarde voor de arbeidsmarkt en uitstekende kansen voor vervolgopleidingen in Nederland en Duitstalige landen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma van de opleiding Duitse Taal en Cultuur heeft een heldere opbouw langs drie herkenbare leerlijnen: Taalwetenschap (taalkunde en taalbeheersing), Literatuurwetenschappen, en Cultuur in een Duitstalige omgeving. De opbouw en de vakken sluiten goed aan bij de geformuleerde leerresultaten. De ruime aandacht voor spreek- en schrijfvaardigheid, beginnend bij de *Intensivwoche*, maakt het de studenten mogelijk om aan het eind van de studie op *near-native* niveau in het Duits te communiceren. Het verplichte buitenlandverblijf en de twee studiereizen geven hun ruime gelegenheid om de Duitse cultuur van dichtbij te ervaren. Bovendien maakt de opleiding Duitse Taal en Cultuur optimaal gebruik van de nabijheid van Duitsland door studenten – ook voor hun buitenlandverblijf – aan Duitse universiteiten colleges te laten volgen, Duitse gastdocenten uit te nodigen en deel te nemen aan projecten met partners over de grens. Het aanleren van onderzoeksvaardigheden is goed ingebed in het programma en studenten worden op een gestructureerde en transparante manier begeleid bij het schrijven van hun scriptie. De opleiding biedt studenten ruime mogelijkheden om in contact te komen met het beroepenveld. Al deze positieve elementen in het programma ondersteunen studenten op zeer goede wijze om de beoogde leerresultaten te behalen in een uitdagende en studentgerichte leeromgeving. Het panel was onder de indruk van de geboden kwaliteit, die in zijn ogen het basisniveau overstijgt.

Het panel heeft een zeer levendige, geïnspireerde en gekwalificeerde staf van de opleiding aangetroffen. Nagenoeg iedereen heeft een BKO of zal die in de nabije toekomst gaan halen. Er zijn zeer goede formele en informele contacten tussen de studenten en de docenten, waardoor studenten goed geïnformeerd zijn over inhoud en organisatie van hun opleiding. Het panel adviseert de opleiding en het faculteitsmanagement alert te zijn op de verhouding tussen personeel in vaste dienst en in tijdelijke dienst, zodat de opleiding ook in de toekomst haar kwaliteit hoog kan houden en een hoogwaardige leeromgeving kan blijven aanbieden. Met de *teacher in residence* helpt de faculteit studenten om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken. Het panel waardeert dit initiatief en adviseert de faculteit om de *teacher in residence* in ere te houden en te blijven faciliteren. Ook is het panel van oordeel dat de keuze voor de profileringsminoren een verstandig besluit is van de faculteit.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur beschikt over een helder en transparant systeem van toetsing met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties bij de opleiding Duitse Taal en Cultuur goed en deugdelijk is opgezet en dat de examencommissie een vinger aan de pols houdt bij de controle op de kwaliteit hiervan. In alle gevallen is sprake van een tweede beoordelaar, maar de transparantie in de verslagleggingen is nog wisselend. Het panel kon zich in het algemeen vinden in de scriptiebeoordelingen van de betrokken docenten. Het panel hecht eraan dat er uniformiteit komt in de gehanteerde formulieren, dat de stem van de tweede beoordelaar altijd zichtbaar is en dat de onderbouwing van het eindcijfer transparant is. Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten en uit te breiden. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Alle eindwerkstukken uit de gelezen steekproef zijn geschreven in het Duits en voldoen aan het taalniveau dat de opleiding Duitse Taal en Cultuur als beoogd resultaat heeft geformuleerd (C2 van CEFR). De scripties hebben vrijwel allemaal een duidelijke onderzoeksvraag, wetenschappelijke motivering, adequate methode, een goed theoretisch kader en heldere en kritische conclusies. Daarmee voldoen zij naar het oordeel van het panel aan de beoogde leerresultaten. Bij de scripties op cultureel gebied ontbrak een aantal keer de motivering voor het onderzoek. Het panel adviseert de opleiding hier alert op te blijven. Het panel concludeert dat de opleiding een goede basis biedt voor een aansluitende vervolgopleiding. Het behaalde *near-native* taalniveau geeft de studenten bovendien toegang tot een gespecialiseerde masteropleiding aan een Duitse universiteit. Tot slot kunnen de afgestudeerden meteen aan de slag als tweedegraads leraar Duits (na het afronden van de educatieve minor) of als Duitslanddeskundige binnen bedrijven en instellingen. Het panel adviseert deze opleiding om haar contacten met alumni te intensiveren en beter te volgen waar haar afgestudeerden terecht komen.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Het profiel van de bacheloropleiding Taalwetenschap in Nijmegen is sterk empirisch en praktijkgericht. Studenten worden opgeleid tot generalistische taalwetenschappers met een stevige academische bagage en zijn hierdoor goed voorbereid op een vervolgstudie of de arbeidsmarkt. De relatief grote componenten taal- en spraaktechnologie en taal- en spraakpathologie in de opleiding zijn stevig ingebed in de lokale onderzoekspraktijk op deze terreinen wat de opleiding positief onderscheidt. Het panel acht het profiel van de opleiding helder, herkenbaar en aantrekkelijk voor studenten met zowel een alfa- als bèta-achtergrond. De opleiding beschikt over helder geformuleerde leerresultaten, die aansluiten bij de Dublin-descriptoren en zo aan internationale standaarden voldoen. Het beoogde niveau is gezien de aansluiting bij de onderzoeks- en beroepspraktijk hoog.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding Taalwetenschap is naast algemene cursussen in de verschillende taalwetenschappelijke disciplines, opgebouwd rond vier thema's (Taal en technologie; Taal en gezondheid; Meertaligheid en de samenleving; en Taal en cognitie) en heeft een sterke focus op de toepassing van wetenschappelijk onderzoek. Het programma heeft een heldere opbouw en biedt aantrekkelijke vakken aan. Drie – door de studenten zeer gewaardeerde – methodenvakken zijn specifiek ontworpen om studenten te trainen in verschillende facetten van het doen van empirisch onderzoek en de meeste vakken combineren theorie met een component over de toepassing van de theorie. De begeleiding bij het schrijven van het bachelorwerkstuk is los georganiseerd en studenten hebben vrije keuze in de onderwerpen. De keuzeruimte in het tweede jaar geeft de studenten de gelegenheid om te kiezen voor verdieping of verbreding. Het onderwijs is interactief en studentgericht. Wel geven studenten aan dat de combinatie van opdrachten en verplichte aanwezigheidsplicht bijdraagt aan een gevoel van verschooning. Hoewel het panel hier geen directe problemen bij heeft vastgesteld, geeft het dit punt mee aan de opleiding als aandachtspunt. De verplichte stage zorgt voor een relatie met de beroepspraktijk, maar omdat studenten aangeven geen goed beeld te hebben van de aansluiting met de arbeidsmarkt, raadt het panel de opleiding aan om hier meer aandacht aan te besteden.

Het panel heeft een zeer levendige, geïnspireerde en gekwalificeerde staf van de opleiding aangetroffen. Nagenoeg iedereen heeft een BKO of zal die in de nabije toekomst gaan halen. Er zijn zeer goede formele en informele contacten tussen de studenten en de docenten, waardoor studenten goed geïnformeerd zijn over inhoud en organisatie van hun opleiding. Het panel adviseert de opleiding en het faculteitsmanagement alert te zijn op de verhouding tussen personeel in vaste dienst en in tijdelijke dienst, zodat de opleiding ook in de toekomst haar kwaliteit hoog kan houden en een hoogwaardige leeromgeving kan blijven aanbieden. Het panel is verder van oordeel dat de keuze voor de profileringsminoren een verstandig besluit is van de faculteit.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Taalwetenschap beschikt over een helder en transparant systeem van toetsing met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties goed en deugdelijk is opgezet en dat de examencommissie een vinger aan de pols houdt bij de controle op de kwaliteit hiervan. De beoordelingsformulieren van de opleiding zijn in de ogen van het panel een voorbeeld voor andere opleidingen; ze zijn erg duidelijk en op heldere wijze gestructureerd. Het panel kon zich in het algemeen vinden in de scriptiebeoordelingen van de betrokken docenten. Daarnaast heeft het panel ook vastgesteld dat de beoordeling van stages bij de opleiding op deugdelijke wijze tot stand komt.

Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere

uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De eindwerkstukken van de bacheloropleiding Taalwetenschap die het panel heeft gelezen, werden vrijwel allemaal van voldoende tot goed niveau bevonden. De studenten hebben met werkstukken aangetoond dat ze bekend zijn met het formuleren van heldere onderzoeksvragen, met het doen van relevant bronnenonderzoek en het schrijven van een gestructureerd verslag van het gedane onderzoek. Het panel heeft daarmee vastgesteld dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten behalen en een goede basis hebben gelegd voor een vervolgopleiding. Afgestudeerden geven aan dat ze veel kennis hebben opgedaan en geleerd hebben zelf onderzoek te doen en hun eigen en andermans onderzoeksresultaten kritisch te bekijken en te beoordelen. Verder geven ze aan veel profijt te hebben van hun analytische vaardigheden in het algemeen en op het gebied van taal in het bijzonder: ze weten hoe taal werkt, zowel voor een individuele spreker als in de grotere context van de samenleving. De opleiding legt in die zin een goede basis voor een vervolgopleiding. Toch merkt de opleiding in het rapport op dat haar contacten met het werkveld en de alumni niet structureel zijn en het panel is dan ook verheugd te vernemen dat de opleiding van plan is deze uit te breiden.

Masteropleiding Letterkunde

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De masteropleiding Letterkunde leidt studenten op tot breed georiënteerde academici en biedt daarbinnen twee specialisaties aan: Europese Letterkunde en Literair Bedrijf. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van beide specialisaties passen bij het niveau van een academische masteropleiding en daarmee voldoen aan nationale en internationale standaarden.

De specialisatie Literair Bedrijf heeft een helder en voor de hedendaagse student aantrekkelijk profiel, wat ook heeft geleid tot een groeiende instroom. De specialisatie Europese Letterkunde poogt aan te sluiten bij de bacheloropleidingen in de talen die veel studenten hebben gevolgd. Het panel prijst de inspanningen die docenten binnen deze studierichting plegen om hun vak echt meertalig en vergelijkend te maken en zo recht te doen aan de profilering van de specialisatie. De afstudeerrichting bevindt zich echter binnen een spanningsveld: enerzijds poogt zij tegemoet te komen aan de wens van deze studenten om de door hen geleerde tweede taal verder uit te diepen en anderzijds probeert zij tegelijkertijd een bredere groep (internationale) studenten aan te trekken. Het panel is van mening dat dit tot een minder duidelijke profilering leidt en is daarom verheugd te hebben vernomen dat de opleiding nadere aanscherping van de profilering van deze richting nastreeft. De herprofilering van de specialisatie Literair Bedrijf en de aantrekkingskracht van die richting geeft een goede basis voor vertrouwen in het vermogen van de opleiding ook de profilering van Europese Letterkunde te herijken.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De programma's van de twee specialisaties van de masteropleiding Letterkunde zijn helder opgebouwd en sluiten goed aan bij de beoogde leerresultaten. Beide specialisaties bieden studenten mogelijkheden om hun eigen accenten te leggen. In de ogen van het panel zou de aantrekkingskracht van de opleiding kunnen worden vergroot, als zij ook specifieke modules aan zou bieden met betrekking tot de Spaanse letterkunde. De opleiding besteedt door haar goede contacten met organisaties buiten de universiteit aandacht aan de arbeidsmarkt en toekomstperspectieven van de studenten, maar studenten geven aan behoefte te hebben aan meer activiteiten op dit gebied. Het panel kan zich dan ook vinden in de recente aanstelling van een stagecoördinator, die de mogelijkheid tot het volgen van stages meer onder de aandacht van studenten zal gaan brengen. Praktische opdrachten die tijdens het onderwijs worden gegeven sluiten vaak aan bij de beroepspraktijk en een aantal cursussen wordt op locatie gegeven. De begeleiding van de masterscriptie is voldoende geregeld en doet recht doet aan de mate van zelfstandigheid die van een masterstudent mag worden verwacht. Door de kleinschalige opzet en de laagdrempeligheid van de docenten is er intensief

contact tussen docenten en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium gesignaleerd en besproken worden. De opleiding beschikt naar het oordeel van het panel over een (zowel wetenschappelijk als didactisch) goed gekwalificeerde en gepassioneerde onderwijfstaf.

Wel ziet het panel nog ruimte voor verdere verbetering. Zij raadt de opleiding aan om het grote enthousiasme van haar alumni meer in te zetten bij de voorbereiding van studenten op de beroepspraktijk. Verder heeft het panel begrip voor de dilemma's waar de opleiding voor staat in de herijking van het programma en prijst het de zorgvuldige wijze waarop deze wordt vormgegeven. Het adviseert te onderzoeken of het huidige keuzemenu voor de specialisatie Europese Letterkunde kan worden uitgebreid met een aantal vakken van de specialisatie Literair Bedrijf om de aantrekkingskracht van de specialisatie voor studenten te vergroten. Ook zou, bij voldoende belangstelling, onderwijs aangeboden op het gebied van de Spaanse letterkunde hiertoe mogelijk een bijdrage kunnen leveren. Het panel moedigt de opleiding bovendien aan om actiever de internationalisering van de specialisatie Europese Letterkunde te bevorderen.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de masteropleiding Letterkunde over een helder en transparant systeem van toetsing beschikt met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties deugdelijk is opgezet. In alle gevallen is sprake van een tweede beoordelaar en wordt gebruik gemaakt van formulieren die zorgen voor transparantie over de totstandkoming van het cijfer. Het panel prijst de opleiding Letterkunde voor de voorbeeldige manier waarop de formulieren worden gebruikt en de serieuze manier waarop de student feedback krijgt over zijn/haar eindwerkstuk. Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Het panel is onder indruk van de gelezen eindwerkstukken van de masteropleiding Letterkunde uit de steekproef. De scripties voor deze opleiding hebben heldere onderzoeksvragen en zijn in de regel goed tot zeer goed geschreven. Een aantal is van uitstekende kwaliteit en gebaseerd op ambitieus onderzoek. Het panel meent dat over het algemeen de scripties van deze opleiding meer dan adequaat zijn en dat ook alumni uitstralen een zeer gedegen opleiding te hebben genoten. Hiermee overstijgt de masteropleiding Letterkunde het niveau dat geschetst wordt in de beoogde leerresultaten. Afgestudeerden komen terecht in het boekenvak, bijvoorbeeld als redacteur bij een uitgeverij, inkoper bij een boekhandel of beleidsmedewerker bij een bibliotheek. Daarnaast werken afgestudeerden bij literaire festivals en evenementen als medewerker, programmeur of organisator of in archieven en musea. Een deel van hen stroomt door naar een educatieve master om docent te worden. Het panel heeft kennisgemaakt met een aantal alumni van de opleiding en vastgesteld, dat zij met groot enthousiasme en ruim voldoende academische bagage werkzaam zijn in verschillende beroepen en hier floreren.

Masteropleiding Taalwetenschappen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De masteropleiding Taalwetenschappen biedt studenten door de grote mate van keuzevrijheid de mogelijkheid om zich op allerlei terreinen van de taalwetenschappen te bekwamen. De opleiding kent vier specialisaties: Language and Communication Coaching; Taal- en Spraakpathologie; Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert; en een General Programme. De specialisaties zijn in de ogen van het panel maatschappelijk relevant en passend bij het onderzoeksprofiel van de faculteit. De eerste drie specialisaties zijn beroepsgericht en hebben daardoor zeer heldere profielen. Het General

Programme kent het minst duidelijke profiel, maar biedt daarentegen een mooi palet aan keuzemogelijkheden voor de studenten. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van alle vier de specialisaties passen bij het niveau dat van een academische masteropleiding kan worden verwacht en daarmee voldoen aan nationale en internationale standaarden.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De programma's van de vier specialisaties van de masteropleiding Taalwetenschappen zijn helder opgebouwd en sluiten goed aan bij de beoogde leerresultaten. De begeleiding van de masterscriptie is voldoende geregeld en doet recht aan de mate van zelfstandigheid die van een masterstudent mag worden verwacht. Sommige studenten geven aan dat ze meer ondersteuning zouden kunnen gebruiken bij de keuze en opstart van het scriptieproces. De opleiding neemt deze kritiek ter harte o.a. door het aanstellen van een scriptiecoördinator. Het panel raadt de opleiding verder aan duidelijke richtlijnen op te stellen met betrekking tot de relatie tussen de scriptie en het vak dataverzameling. Hierbij voorziet het panel ook een rol voor de examencommissie, die vanuit haar borgende taak met betrekking tot de beoordeling van beide vakken hierbij de opleiding tot advies zou kunnen dienen.

Door de kleinschalige opzet en de laagdrempeligheid van de docenten is er intensief contact tussen docenten en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium gesignaleerd en besproken worden. De opleiding beschikt naar het oordeel van het panel over een (zowel wetenschappelijk als didactisch) goed gekwalificeerde en gepassioneerde onderwijsstaf. De opleiding activeert haar studenten met de gekozen werkvormen. Wel zou het gebruik van peerfeedback wellicht een mooie aanvulling zijn in het activerend leerproces. Bij deze opleiding krijgt de didactische setting nog een extra dimensie door de aanwezigheid van een substantieel deel buitenlandse studenten. Dit zorgt voor een internationale onderwijsomgeving, die zeer waardevol is voor de interactie door de schat aan aanwezige moedertalen in de colleges.

Standaard 3: Toetsing

Het panel is van oordeel dat de masteropleiding Taalwetenschappen beschikt over een helder en transparant systeem van toetsing met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties deugdelijk is opgezet. In alle gevallen is sprake van een tweede beoordelaar en wordt gebruik gemaakt van formulieren die zorgen voor transparantie over de totstandkoming van het cijfer. De wijze waarop de beoordelingsformulieren worden gebruikt en de manier waarop de student feedback verkrijgt zijn wisselend, maar het panel heeft met instemming vastgesteld dat de opleiding hier reeds actie op onderneemt. Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten en uit te breiden. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De scripties van de opleiding Taalwetenschappen zijn aan de maat en tonen aan dat de afgestudeerden voldoen aan de beoogde leerresultaten. Ze zijn van gemiddelde tot goede kwaliteit, zijn gebaseerd op adequate onderzoeksmethoden en relevante bronnen en bevatten een voldoende kritische analyse. Het panel is tevreden over het gerealiseerde niveau en de meeste afgestudeerden vinden werk op academisch niveau. Hiermee voldoet de opleiding aan de beoogde leerresultaten.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Masteropleiding Letterkunde

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing	voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	goed

Algemeen eindoordeel voldoende

Masteropleiding Taalwetenschappen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten voldoende

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving voldoende

Standaard 3: Toetsing voldoende

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten voldoende

Algemeen eindoordeel voldoende

De voorzitter van het panel, em. prof. F. (Frank) Willaert, en de projectleider, dr. A. (Anna) Sparreboom, verklaren dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 7 oktober 2019

LANDELIJK CURSUSAANBOD MASTERLANGUAGE

Masterlanguage (MaLa) is het landelijke cursusaanbod voor talenstudenten die staan ingeschreven bij de universitaire masteropleidingen Letterkunde, Taalwetenschappen, Oudheidstudies en Neerlandistiek. Masterlanguage is een initiatief van het Disciplineoverleg Letteren en Geschiedenis (DLG) en heeft als doelstelling de brede expertise op het gebied van de talen landelijk beschikbaar te stellen. Het MaLa-programma wordt gezamenlijk ontwikkeld en aangeboden door de Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden, Rijksuniversiteit Groningen, Radboud Universiteit Nijmegen, Universiteit Utrecht en de Vrije Universiteit Amsterdam.

Het panel Moderne Taal- en Letterkunde besteedt bij alle visitaties aandacht aan het aanbod en gebruik van Masterlanguage in opleidingen op het gebied van de moderne talen, letterkunde, en taalwetenschappen. Het panel van het cluster Regiostudies bestudeert en beoordeelt gelijktijdig het aanbod op het gebied van de Klassieke talen en Oudheidstudies. Het panel Moderne Taal- en Letterkunde heeft bij het bezoek aan de Universiteit Utrecht een apart gesprek gevoerd met de landelijke coördinator van Masterlanguage om een compleet beeld te krijgen van het functioneren van het MaLa-programma.

Organisatie

Masterlanguage heeft één centraal loket dat bestaat uit een landelijke coördinator, een beleidsmedewerker, en een secretaresse. De landelijke coördinator rapporteert aan het Regieorgaan en aan het DLG. Elke taal heeft een landelijk vakteam dat bestaat uit een docent van elk van de deelnemende universiteiten. Dit vakteam is verantwoordelijk voor het MaLa-cursusaanbod op het gebied van de betreffende taal. Onder deze verantwoordelijkheid vallen ontwikkeling van cursussen, vaststelling en bewaking van het cursusniveau en organisatie van extracurriculaire activiteiten. Elk vakteam heeft een vakteamvoorzitter die de processen binnen het vakteam aanstuurt en de schakel vormt met het MaLa-loket. De vakteamvoorzitters zijn verenigd in de Programmaraad. Deze raad voert de centrale regie over het MaLa-cursusaanbod en bewaakt mede de afstemming en kwaliteit van het totale cursusaanbod.

In het academisch jaar 2017-2018 is een stuurgroep in het leven geroepen. Deze stuurgroep bestaat uit vice-decanen en/of onderwijsdirecteuren van de deelnemende universiteiten. De stuurgroep heeft een adviserende rol en biedt ondersteuning bij het uitzetten van het MaLa-beleid binnen de instellingen. Masterlanguage valt vanaf 2019 onder het Nationaal Platform voor de Talen. De voorzitter van het Talenplatform is voorzitter van de MaLa-stuurgroep.

Aanbod

Masterlanguage biedt studenten in de moderne talen de mogelijkheid om in de keuzeruimte van hun masteropleiding cursussen in de doeltaal te volgen. Sinds de start van Masterlanguage in het academisch jaar 2013-2014 worden er cursussen verzorgd op het gebied van de talen Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands en Klassieke talen. Spaans is vanaf studiejaar 2017-2018 aan het cursusaanbod toegevoegd. MaLa-onderwijs wordt gegeven in de doeltaal (met uitzondering van de Klassieke talen). Voor elke taal bestaat het aanbod elk semester uit één of twee cursussen van 5 EC die altijd op vrijdag worden ingeroosterd. Met instellingen is afgesproken om op vrijdag geen – of in ieder geval zo min mogelijk – lokaal masteronderwijs te programmeren, zodat studenten in de gelegenheid zijn om MaLa-cursussen te volgen.

Het panel heeft de MaLa-cursussen bestudeerd en stelt vast dat het MaLa-aanbod onderzoeksgericht is en functioneert als een aanvulling op het lokale cursusaanbod. MaLa geeft de mogelijkheid expertise te bundelen en het aanbod voor studenten te verbreden. Het panel concludeert dan ook dat het aanbod van MaLa een belangrijke en waardevolle toevoeging kan zijn aan het vakkenpakket van masterstudenten taal- en letterkunde. Met name voor studenten Duits, Frans, Spaans en Italiaans biedt het MaLa-aanbod de nodige verrijking op het lokale aanbod voor studenten.

Het cursusaanbod van 2019-2020 wordt voor het eerst meerjarig (3 jaar) vastgelegd met vaste cursustitels en een vaste cursusbeschrijving. Het voordeel van deze (nieuwe) programmering is dat het MaLa-cursusaanbod in de Onderwijs- en Examenreglementen (OERen) van de deelnemende instellingen opgenomen kan worden. Hierdoor zullen naar verwachting de betrokken organisatiepartijen (examencommissies, programmacoördinatoren, onderwijsdirecteuren, docenten) meer vertrouwd raken met het MaLa-onderwijs. Het kan ook een aantal processen versoepelen. Studenten hoeven dan bijvoorbeeld niet meer voor iedere cursus instemming van een examencommissie te hebben voor deelname aan MaLa-onderwijs. De coördinator informeert het panel dat er een check zal plaatsvinden om te onderzoeken of de cursussen daadwerkelijk in de OERen van de deelnemende opleidingen zijn opgenomen.

Instream

De instroom in sommige cursussen is laag, soms zelfs zo laag dat de cursus wordt afgelast. Bij minder dan drie deelnemers komt een cursus te vervallen. Er zijn voor de lage instroom een aantal mogelijke oorzaken. De meeste studenten volgen Mala-onderwijs in hun vrije keuzeruimte, maar die ruimte is betrekkelijk klein, en daarbovenop kunnen ze ook kiezen uit lokaal aanbod. Ook was er tot nu toe nog geen landelijke afstemming over de wijze waarop (lokaal) de voorlichting over MaLa plaatsvindt. Daar komt nog bij dat studenten tot nu toe altijd toestemming moesten vragen aan de examencommissie van hun universiteit om een MaLa-cursus te kunnen volgen. Deze extra stap in het inschrijfproces werkte mogelijk afremmend. Door cursussen op te nemen in de Onderwijs- en Examenreglementen van de verschillende instellingen zou deze stap niet meer nodig zijn. Uit gesprekken blijkt verder dat studenten de reistijd naar andere instellingen als belemmerend ervaren. De inzet van *blended learning* zou deze hobbel in de toekomst mogelijk weg kunnen nemen.

Voorlichting

De voorlichting over het MaLa-aanbod valt onder de verantwoordelijkheid van de instellingen. Tijdens de voorlichting over de lokale masterprogramma's vindt in principe ook de voorlichting over Masterlanguage plaats. Er is een inhoudelijke basispresentatie beschikbaar die aangepast kan worden aan de betreffende masteropleiding. In 2019-2020 lanceert MaLa een promotiecampagne om het cursusaanbod meer bekendheid te geven. Studenten worden verder doorverwezen naar de website van Masterlanguage, waarin het volledige cursusaanbod en alle praktische informatie opgenomen staat. De MaLa-website heeft onlangs een nieuwe inrichting gekregen, zodat informatie voor zowel studenten als docenten aantrekkelijker wordt gepresenteerd en beter toegankelijk is. De website is van wezenlijk belang, omdat het de toegangspoort is tot het cursusaanbod en de cursusinschrijving. Het panel adviseert alle deelnemende instellingen om het MaLa-programma bij studenten onder de aandacht te brengen door ze actief te wijzen op deze website en/of door Masterlanguage met vaktitels en alle mogelijke specificaties van inhoud, leerdoelen, docenten, plaats en tijd online op te nemen.

De landelijke coördinator informeert het panel dat de lokale (doeltaal)docenten van de deelnemende instellingen een sleutelrol spelen bij het promoten van en informeren rond de MaLa-vakken. Deze lokale docenten zijn echter vaak onvoldoende vertrouwd met het aanbod van Masterlanguage waardoor zij geen stimulerende rol spelen bij het kiezen voor MaLa-vakken. Daarnaast begrijpt het panel dat een aantal mastercoördinatoren van de verschillende deelnemende instellingen (nog) niet open staat voor het opnemen van het MaLa-aanbod in hun masterprogramma omdat zij vrezen hierdoor studenten te verliezen voor bepaalde (kwetsbare) vakken uit het lokale aanbod. Om dit probleem te ondervangen worden voorstellen gedaan om te komen tot inbeddingsstrategieën in de lokale masteropleidingen waarbij MaLa-cursussen een deel van de stage, het stageonderzoek en/of een deel van de masterscriptie vervangen of in de vrije ruimte opgenomen worden en zo het lokale cursusaanbod niet bedreigen. Het panel is geïnformeerd dat het opofferen van een deel van de masterscriptie ten behoeve van MaLa-aanbod is gesuggereerd door een van de deelnemende instellingen voor een specifieke educatieve opleiding. Volgens het panel moet deze oplossingsrichting gespecificeerd worden en niet zonder meer als optie worden gepresenteerd.

Kwaliteitsborging

Iedere cursus wordt in principe verzorgd door twee docenten, elk afkomstig van een andere universiteit. Een van de twee docenten is tevens coördinator van de cursus. De Programmaraad houdt via de vakteams toezicht op de kwaliteit van de docentuur. De kwaliteitsborging van elke cursus valt onder de verantwoordelijkheid van het instituut dat de cursus aanbiedt (het penvoerende instituut). De coördinator van het vak – die verbonden is aan het penvoerende instituut – is verantwoordelijk voor het opstellen van de studiehandleiding, toetsen, de toetsdossiers, et cetera voor alle studenten die deelnemen aan het MaLa-vak. De examencommissie van het instituut waar de student staat ingeschreven als hoofdvakstudent en van welke de student na afronding van het programma het diploma ontvangt is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit en kwaliteitszorg van het gehele programma dat door de student gevolgd is.

Het panel vindt Masterlanguage een mooi initiatief, beschrijft de organisatiestructuur als logisch, en constateert dat het cursusaanbod relevant en interessant is voor masterstudenten. Uit de evaluaties van de cursussen blijkt ook dat de kwaliteit door studenten positief wordt beoordeeld. Het panel ziet de samenwerking van (twee) docenten van verschillende universiteiten in een cursus, én het feit dat studenten kennismaken met collega-studenten en docenten van andere instellingen als een verrijking voor alle betrokken partijen. De kwaliteit van het cursusaanbod is in de optiek van het panel goed geborgd. Door verschillende redenen is de animo voor Masterlanguage de afgelopen jaren beperkt geweest, maar het panel heeft er vertrouwen in dat de genomen maatregelen ertoe zullen bijdragen dat studenten in de toekomst meer van het aanbod gebruik gaan maken.

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING VAN DE BACHELOROPLEIDING ENGELSE TAAL EN CULTUUR EN DE BACHELOROPLEIDING ROMAANSE TALEN EN CULTUREN

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur leidt studenten op tot wetenschappelijk geschoolde specialisten, die historische en hedendaagse ontwikkelingen van de Britse en/of Amerikaanse taal- en cultuurgebieden kunnen doorgronden en verklaren. De brede opleiding is georiënteerd op het hele Engelstalige gebied en kent twee studierichtingen: Engelse Taal en Cultuur en Amerikanistiek. Studenten kiezen direct aan het begin van de opleiding voor een van beide richtingen, maar volgen ook een aantal vakken gezamenlijk op het gebied van taalvaardigheid, letterkunde en taalkunde. De studenten met wie het panel sprak, beamen dat zij zodoende ook voldoende in aanraking komen met onderdelen van het (geografische) taalgebied van de richting die zij niet hebben gekozen.

De opleiding heeft bij beide richtingen gekozen voor een sterke focus op communicatieve vaardigheden, hetgeen zich uit in veel aandacht voor spreek- en schrijfvaardigheid. De richting Engelse Taal en Cultuur (ETC) behelst taalkunde, taalvaardigheid, letterkunde, literatuurwetenschap en cultuurgeschiedenis en ligt hiermee dicht bij de traditionele opleidingen Engels. Zij beperkt zich niet tot Groot-Brittannië, maar laat ook andere Engelstalige gebieden aan bod komen. Met de afstudeerrichting Amerikanistiek wil de opleiding inspelen op de groeiende belangstelling onder jongeren voor de Verenigde Staten. Deze afstudeerrichting is in mindere mate dan de studierichting ETC gericht op de taal en besteedt daarentegen meer aandacht aan het verwerven van expertise op het gebied van de Noord-Amerikaanse geschiedenis, politiek, en cultuur in bredere zin. De opleiding bereikt door het aanbieden van deze twee richtingen een diversere en grotere groep studenten. Het panel is van oordeel dat de profielen van de twee richtingen helder afgebakend zijn, een stevige academische signatuur op bachelorniveau hebben en tegemoetkomen aan de ontwikkelingen in de samenleving en de interesses van de huidige student. Studenten van de richting Amerikanistiek komen voldoende in aanraking met de Brits-Engelse taal en cultuur – o.a. door middel van keuzevakken – zodat ook die richting voldoende basis biedt voor degenen die eerstegraads docent willen worden.

De twee afstudeerrichtingen werken toe naar zes beoogde leerresultaten, waarvan vier gemeenschappelijke en twee richtingspecifieke (voor de volledige tekst zie Bijlage 1). De gemeenschappelijk omschreven leerresultaten richten zich op een taalvaardigheidseis op *near-native* niveau (CEFR¹ niveau C2); op de academische onderzoeksvaardigheden; het kunnen benoemen hoe de ontwikkeling van het vakgebied samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante disciplines; en een aantal *21st-century skills*. De specifieke beoogde leerresultaten voor de afstudeerrichting ETC richten zich onder andere op kennis van en inzicht in de belangrijkste aspecten van de Engelse taal, in de voornaamste Engelstalige literaire werken uit verschillende perioden, genres en regio's, gedetailleerde kennis van de Noord-Amerikaanse literatuur, en de Engelse literatuur en cultuur van de negentiende tot eenentwintigste eeuw. De specifieke beoogde leerresultaten voor de afstudeerrichting Amerikanistiek richten zich op kennis van en inzicht in de sociale en politieke

¹ CEFR: *Common European Framework of Reference*.

geschiedenis, literatuurgeschiedenis, (populaire) cultuur, kunst en buitenlandse politiek en op de vaardigheden om methodes van multi- en interdisciplinair onderzoek zelf toe te passen.

Het panel is van oordeel dat de bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur beschikt over beoogde leerresultaten die passen bij het vakgebied en voldoende aansluiten bij de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau. Om te zorgen dat de leerresultaten goed aansluiten bij de beroepspraktijk onderhoudt de opleiding actieve banden met het middelbaar onderwijs, dat het meest aanwijsbare beroepenveld is voor haar alumni. De leerresultaten zijn ambitieus geformuleerd en tegelijk realistisch. Beide afstudeerrichtingen hebben, ook al ligt de nadruk bij de ene richting iets meer op taal en bij de ander iets meer op cultuur, een goede balans gevonden tussen de twee hoofdstromen. Naar het oordeel van het panel voldoen de beoogde leerresultaten daarmee ruimschoots aan nationale en internationale standaarden van het vakgebied.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

De bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen is een brede, taalspecifieke opleiding, waarin studenten zich naast breed inzetbare academische vaardigheden, een specifiek vakgebied eigen maken. De Letterenfaculteit in Nijmegen volgt daarin niet de landelijke trend om talenstudies in toenemende mate in te bedden in bredere en/of interdisciplinaire studies. De opleiding Romaanse Talen en Culturen verzorgt twee afstudeerrichtingen: Franse Taal en Cultuur en Spaanse Taal en Cultuur. De studenten krijgen een grondige scholing in vier vakgebieden (taalverwerving, taalkunde, cultuurkunde, letterkunde). Hierbij komen alle historische periodes aan bod, maar de nadruk ligt op de moderne tijd. Het curriculum omvat het volledige Franse, respectievelijk Spaanse taalgebied, dus ook de Franstalige gebieden buiten Frankrijk en het Spaanssprekende deel van Amerika, inclusief de Verenigde Staten. Studenten kiezen direct aan het begin van de opleiding voor een van beide richtingen en volgen vrijwel geen vakken gezamenlijk. De opleiding heeft hier nadrukkelijk voor gekozen omdat dit het beste aansluit bij de wensen van de studenten en de arbeidsmarkt en omdat eerdere pogingen om gezamenlijke cursussen te geven niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. Het panel kan zich goed vinden in deze keuze en juicht het toe dat de doeltalen goed overeenind zijn gebleven. Ook de keuze om zich te richten op het volledige Franse en Spaanse taalgebied geeft volgens het panel een belangrijke meerwaarde aan de opleiding en maakt de opleiding voor een bredere groep studenten aantrekkelijk.

Het panel heeft zich gebogen over de vraag of de naamgeving van de opleiding wel voldoende de inhoud dekt. Er zijn immers meer Romaanse talen dan het Frans en het Spaans en de term Romanist wordt (ook door de opleiding zelf) zowel gebruikt om een kenner van de Romaanse talen als een kenner van het Frans mee aan te duiden. Het panel is zich ervan bewust dat het moeilijk is om een beter alternatief voor de naam te vinden, maar raadt de opleiding aan om te onderzoeken of een inleidend vak waarin het begrip Romanistiek nader wordt gedefinieerd en uitgewerkt enigszins aan dit probleem tegemoet kan komen. Het panel is verder van mening dat de profielen van de twee richtingen helder afgebakend zijn en een stevige academische signatuur op bachelorniveau hebben.

De bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen werkt toe naar zeven beoogde leerresultaten (voor de volledige tekst zie Bijlage 1). Deze richten zich op academische onderzoeksvaardigheden, op taalvaardigheidseisen (voor Spaans geldt als beoogd eindniveau spreek- en schrijfvaardigheid CEFR B2 en voor lees- en luistervaardigheid C1; voor Frans geldt over de hele linie CEFR-niveau C1); kennis van en inzicht in de voornaamste deelgebieden van de Franse of Spaanse taalkunde en de ontstaansgeschiedenis van beide talen, kennis van en inzicht in de voornaamste Franstalige of Spaanstalige literaire werken uit verschillende genres, regio's en perioden (met nadruk op die van de moderne tijd); de hoofdlijnen van de Spaanstalige of Franstalige cultuur; en op het reflecteren op eigen talenten en ambities.

Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten helder en adequaat geformuleerd zijn en voldoende aansluiten bij de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau. De opleiding streeft op ambitieuze wijze naar het aanbieden van een brede monodisciplinaire opleiding, waarbij alle vier vakgebieden, taalvaardigheid, taal-, letter- en cultuurkunde, alle historische periodes (zij

het met een nadruk op de moderne tijd) en alle taalgebieden waar Frans en Spaans gesproken ruim aan bod komen. Het panel kan zich goed vinden in het – ambitieuze – beoogde eindniveau op het gebied van taalverwerving en de differentiatie die daarbij tussen de twee richtingen is aangebracht. De opleiding heeft veel contacten binnen en buiten de academie, waarmee gewaarborgd wordt dat de leerresultaten goed aansluiten bij het beroepenveld en vervolgoopleidingen. Naar het oordeel van het panel voldoen de beoogde leerresultaten daarmee ruimschoots aan nationale en internationale standaarden van het vakgebied.

Overwegingen

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Het panel concludeert dat de opleiding, met twee afstudeerrichtingen, een gevarieerd palet aan onderwijs aanbiedt in historische en hedendaagse Engelse taal en cultuur. Er ligt een sterke focus op communicatieve vaardigheden en de opleiding laat Engelstalige gebieden over de hele wereld aan bod komen. Met de afstudeerrichting Amerikanistiek als aanvulling op de meer traditionele studierichting Engelse Taal en Cultuur, speelt de opleiding in op groeiende belangstelling onder jongeren voor de Verenigde Staten. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend voor een wetenschappelijke bacheloropleiding en zijn ambitieus geformuleerd. Afgestudeerden worden ertoe opgeleid om het hoogst mogelijke taalniveau (C2) te bereiken. De beoogde leerresultaten van beide richtingen bieden volgens het panel een waardevolle combinatie van taalverwerving, taalkunde en cultuur en voldoen daarmee ruimschoots aan nationale en internationale standaarden van het vakgebied. Door de frequente contacten van de opleiding met het middelbaar onderwijs is tevens verzekerd, dat de beoogde leerresultaten goed aansluiten bij de eisen van dit meest aanwijsbare beroepenveld van de opleiding.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Het panel is zeer positief over het brede profiel van de bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen. De taalspecifieke opleiding heeft twee afstudeerrichtingen: Franse Taal en Cultuur en Spaanse Taal en Cultuur, waarin alle historische periodes aan bod komen, zij het met nadruk op de moderne tijd. De opleiding bestrijkt ook de Franstalige gebieden buiten Frankrijk en het Spaanssprekende deel van Amerika, inclusief de Verenigde Staten. Hierdoor is de opleiding volgens het panel voor een brede groep studenten aantrekkelijk. Het panel heeft vastgesteld dat de naam van de opleiding niet helemaal de lading dekt en dat de beide studierichtingen vrijwel los van elkaar bestaan. Het panel heeft hier begrip voor, maar zou een algemeen inleidend vak Romanistiek aan het begin van de studie voor alle studenten zinvol vinden en raadt de opleiding aan om mogelijkheden daartoe te onderzoeken. Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten helder en adequaat geformuleerd zijn en goed aansluiten bij de Dublin-descriptoren voor een academische opleiding op bachelorniveau. Het kan zich goed vinden in het – ambitieuze – beoogde eindniveau op het gebied van taalverwerving en is van mening dat de beoogde leerresultaten ruimschoots voldoen aan nationale en internationale standaarden van het vakgebied.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Algemeen: profileringsminoren

De Faculteit der Letteren heeft vanaf cohort 2018 voor alle studenten de z.g. profileringsminoren ingevoerd. Dat betekent dat alle opleidingen vanaf het academisch jaar 2020-2021 in het derde

studiejaar 40 EC aan keuzeruimte krijgen die ingevuld wordt met een van de dertien profileringsminoren die de faculteit aanbiedt. De reden voor de invoering van profileringsminoren ligt in de groeiende wens om het onderwijs meer aan te laten sluiten bij de potentiële arbeidsmarkt door belangrijke maatschappelijke thema's aan te snijden, bijvoorbeeld vragen uit de nationale wetenschapsagenda. Studenten brengen met hun keuze voor een profileringsminor een accent aan in hun studie om zich beter te onderscheiden op de arbeidsmarkt. Het panel prijst de faculteit om de manier waarop zij door middel van profileringsminoren de opleidingen beter aan wil laten sluiten bij de arbeidsmarkt.

De profileringsminoren hebben ieder een actueel en maatschappelijk thema en bestaan uit vier onderdelen: een inleidend vak van 5 EC, een reflectie cursus van 5 EC met oriëntatie op de arbeidsmarkt en reflectie op het thema van de profileringsminor, keuze uit meerdere vakkenpakketten van elk 20 EC aan aanschuifonderwijs van andere opleidingen, en een denktank van 10 EC. In een denktank gaan de studenten in een groepje van zes tot acht studenten onderzoek doen in opdracht van een organisatie of bedrijf, doen ze een stage of doen ze mee aan wetenschappelijk onderzoek van de faculteit. De profileringsminoren zullen enige verschuivingen teweegbrengen in het curriculum van de opleidingen, zonder dat de aard en inhoud van de opleidingen fundamenteel worden gewijzigd.

Studenten die voor 2018 de opleidingen zijn begonnen, volgen drie faculteitsbrede vakken van het Core Curriculum. Dat Core Curriculum bestaat uit drie cursussen: 'Wijsgerige Reflectie', 'Kennis en Inzicht in de humaniora' en 'Geesteswetenschappen en Samenleving'. Na de volledige invoering van de profileringsminoren zullen de laatste twee zijn opgegaan in de profileringsminoren en is de cursus 'Wijsgerige Reflectie' opgenomen in het majorprogramma van de opleidingen. Eén van de profileringsminoren betreft een educatief programma, dat de huidige educatieve minor vervangt. Hiermee hoopt de faculteit studenten enthousiast te maken voor een baan in het onderwijs, hetgeen het panel van groot maatschappelijk belang acht. Studenten kunnen via deze minor ontdekken of werken in het onderwijs iets voor hen is. Studenten mogen de ruimte voor de profileringsminor ook gebruiken voor een verblijf in het buitenland (de z.g. buitenlandminor).

Algemeen: academische vaardigheden

De opleidingen hebben in de visie van het panel een duidelijke academische signatuur. De studenten worden al vanaf het eerste jaar getraind in academische vaardigheden, middels opdrachten waarbij zij oefenen met het zoeken, beoordelen en gebruiken van (digitale) bronnen, en het mondeling en schriftelijk op academische wijze presenteren van bevindingen. Hierbij wordt in toenemende mate zelfstandigheid van de student gevraagd, culminerend in een bacheloreindwerkstuk. Het panel is van mening dat het aanleren van academische vaardigheden bij beide opleidingen goed is doordacht en dat deze consistent zijn ondergebracht in de programma's. Hierdoor is de student aan het eind van de bachelor in staat zelfstandig een eindwerkstuk te schrijven op basis van degelijk bronnenonderzoek en de juiste toepassing van aangeleerde onderzoeksmethodes.

Algemeen: teacher in residence

Het panel is zeer enthousiast over de *teacher in residence* aan de Letterenfaculteit in Nijmegen. Een *teacher in residence* is een docent uit het middelbaar onderwijs die tevens werkzaam is bij een opleiding van de RU. In het verleden was er ook een *teacher in residence* aangesteld bij de bacheloropleiding Taalwetenschap. Momenteel worden alleen bij vakken die op het voortgezet onderwijs worden onderwezen *teachers in residence* aangesteld. De positie van de *teacher in residence* kan per een of twee jaar wisselen. De *teacher in residence* helpt om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken en om de staf duidelijker te maken wat er precies op scholen gebeurt, bijvoorbeeld hoe een specifiek vak of onderwerp daar wordt onderwezen. De docent vervult op die manier een belangrijke rol bij het verkleinen van de kloof tussen schoolvakken en een academische benaderingswijze. Het panel heeft vernomen dat de continuïteit van dit initiatief om financiële redenen onzeker is en adviseert de faculteit om dit waardevolle initiatief in ere te houden en te blijven faciliteren.

Curriculum bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Het programma van de opleiding Engelse Taal en Cultuur (zie Bijlage 2) bestaat voor studenten die voor september 2018 aan de studie zijn begonnen uit drie onderdelen: een major met *electives* van in totaal 135 EC; het facultaire Core Curriculum van drie cursussen van elk 5 EC en keuzeonderwijs van 30 EC (twee minoren, buitenlandverblijf of stage). Het programma vanaf cohort 2018 bestaat uit een major met *electives* van in totaal 140 EC en keuzeonderwijs van 40 EC (één profileringsminor, buitenlandverblijf of stage). De twee majorprogramma's werken aan de hand van twee leerlijnen (Taal en Cultuur) in moeilijkheidsgraad opbouwend richting de eindkwalificaties. Voor beide afstudeerrichtingen omvat de leerlijn Taal praktische en theoretische taalvaardigheid en taalverwerving, moderne en historische taalkunde, taalpragmatiek en talige fenomenen. De leerlijn Cultuur omvat de moderne en historische letterkunde, literatuurwetenschap, cultuurwetenschap, (politieke) geschiedenis en mediastudies.

In het eerste studiejaar volgen de studenten van beide richtingen de helft van de vakken nog gezamenlijk: Reading Literature, an introduction, waarin zowel Britse als Amerikaanse literatuur wordt behandeld, English Linguistics, Theory and Practice, Survey American Literature, Syntax 1 en Writing English. Hierdoor doen zij ook basiskennis op over het taalgebied van de richting die zij niet volgen, hetgeen het panel een goede keuze vindt. Verder volgen zij, net als alle studenten van de faculteit het vak Philosophical Reflections, dat voor studenten die voor 2018 zijn begonnen onderdeel vormt van het Core Curriculum van de faculteit. Daarnaast volgen studenten vanaf het begin vakken in hun specifieke studierichting. Deze veelal inleidende vakken richten zich op cultuur, geschiedenis en politiek van de gekozen regio, op fonetiek, en mondelinge communicatievaardigheden. De twee leerlijnen (Taal en Cultuur) worden verder verdiept in het tweede en derde jaar, waarbij de component Cultuur bij Amerikanistiek wat uitgebreider is en de component Taal bij ETC een prominentere plaats inneemt. Volgens het panel sluit deze verdere uitwerking van de leerlijnen aan bij de eigen accenten van de richtingspecifieke eindkwalificaties van beide studierichtingen.

De cursussen van beide richtingen worden al enige tijd vrijwel allemaal in het Engels gegeven. Desondanks was de opleiding tot voor kort gericht op Nederlandse studenten en ook officieel een Nederlandstalige opleiding. Het panel heeft geconstateerd dat de opleiding het taalvaardigheidsprogramma heeft herzien met als doel ook buitenlandse studenten toe te kunnen laten tot de opleiding. In het lopende academisch jaar heeft dat geleid tot een buitenlandse instroom van negen studenten (op een totaal van 85). Contrastief onderwijs speelt nog steeds een rol, maar is niet meer uitsluitend geënt op Nederlands-Engels, maar ook op andere talen die de studenten van verschillende nationaliteiten meebrengen. Het taalvaardigheidsonderwijs zal steeds meer plaatsvinden in de setting van een *international classroom*, waar zowel internationale als Nederlandstalige studenten baat bij hebben. Vanaf 2019 zal het hele programma geheel Engelstalig zijn en verwacht de opleiding meer buitenlandse studenten aan te kunnen trekken, hetgeen het panel een goede ontwikkeling vindt.

In het laatste jaar krijgt de student bij het schrijven van het eindwerkstuk begeleiding tijdens de scriptie cursus en van de scriptiebegeleider. In de scriptie cursus worden de verschillende onderdelen van het schrijfproces, van onderzoeksvraag tot eindproduct, behandeld en door *peer review* aangescherpt. De scriptiebegeleider is de eerste lezer van het eindwerkstuk en voert een aantal gesprekken met de student over de inhoud van het eindwerkstuk. Studenten kiezen zelf een onderzoeksonderwerp dat inhoudelijk aansluit bij een gevolgd vak. Het panel heeft vastgesteld dat de studenten op deze manier goed worden begeleid in het schrijven van hun eindwerkstuk en vindt het inzetten van *peer review* in dit proces een positieve aanvulling op de begeleiding door de docenten.

Voor beide richtingen en voor alle studenten (van voor 2018 en van daarna) is in het tweede studiejaar een interne keuzeruimte ingeruimd in de vorm van *electives* in het majorprogramma. Hierbinnen kiezen de studenten drie verdiepende keuzevakken van 5 EC uit in totaal elf cursussen die betrekking hebben op de Engelse taalkunde, en de Engelse en Amerikaanse letterkunde en cultuur en die vaak nauw aansluiten bij lopend onderzoek van docenten. Het panel heeft met

instemming vernomen dat studenten binnen deze ruimte er ook voor kunnen kiezen om het keuzevak Translation Dutch-English and English-Dutch te combineren met een vertaalstage om zich zodoende te bekwamen in het vak van vertaler.

Het panel heeft het curriculum en een aantal vakken bestudeerd en geconstateerd dat de afzonderlijke studierichtingen van de opleiding goed doordacht zijn en een heldere samenhang vertonen. Recente wijzigingen in de programma's hebben ervoor gezorgd dat de twee richtingen meer wisselwerking met elkaar vertonen en er zijn duidelijk herkenbare leerlijnen in het programma die aansluiten bij de beoogde leerresultaten. Internationalisering is versterkt binnen de opleiding en de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek krijgt vorm in een doorwrochte leerlijn voor academische vaardigheden. De afstudeerrichting Amerikanistiek heeft de afgelopen jaren veel aanpassingen doorgevoerd, inspelend op feedback die zij ontving van de studenten. Het panel waardeert de wijze waarop de staf van deze studierichting in gesprek met de studenten blijft zoeken naar de juiste mix in het programma en moedigt de opleiding aan om daarbij ook goed te kijken naar eventuele overlappings. Studenten wijzen in het studentenhoofdstuk van het zelfevaluatie-rapport (ZER) erop dat er herhalings- en doublures zitten in het programma en het panel heeft dat in één geval kunnen bevestigen aan de hand van de vakbeschrijvingen: de cursussen American Popular Culture en Mediating America vertonen inderdaad meer gelijkenissen dan wenselijk is. Het raadt de opleiding aan deze vakken goed te evalueren met het oog op overlap.

Conform facultair beleid kent het programma voor studenten die voor 2018 zijn begonnen een minorruimte van 30 EC in het derde jaar. Minoren zijn pakketten van 15 EC die door geesteswetenschappelijke opleidingen worden aangeboden en waar studenten uit verschillende opleidingen aan mee kunnen doen. Zoals hierboven beschreven, voert de faculteit vanaf cohort 2018 een systeem in van profileringsminoren van 40 EC in het derde jaar. Het panel constateert dat het taalniveau bij de voorbereiding op de profileringsminoren nog wel een aandachtspunt is. De minoren zullen namelijk worden gevolgd door studenten met verschillende niveaus van Engelse taalvaardigheid waardoor het een uitdaging wordt om het niveau voor de eigen studenten hoog te houden. Het panel raadt de opleiding aan zeer alert erop te zijn, dat zij haar hoge ambities en beloftes op het gebied van taalverwerving ook na de invoering van de profileringsminoren blijft waarmaken.

Zowel de cohorten van voor 2018 als die erna kunnen de minorruimte gebruiken voor een buitenlandverblijf (voor studie of stage). Een verblijf aan een buitenlandse universiteit kan ook gedeeltelijk het majoronderwijs van de opleiding vervangen. Dit buitenlandverblijf is in tegenstelling tot de bacheloropleidingen Duits en Romaanse Talen niet verplicht gesteld voor de opleiding Engels, omdat de opleiding, ondanks de goede samenwerkingsverbanden met buitenlandse universiteiten, er niet in slaagt om voldoende plekken te vinden voor alle studenten. In het huidige academische jaar maken 29 studenten van de mogelijkheid gebruik om een semester of een heel jaar in het buitenland te studeren; dit ligt iets onder de helft van het totale aantal studenten. Het panel is van mening dat het wonen en studeren of werken in het land van de doeltaal studenten grote sprongen laat maken in de ontwikkeling van hun taalvaardigheid en in het behalen van de - ambitieuze - doelstelling van de opleiding op het gebied van taalverwerving (*near-native*). Het adviseert de opleiding daarom om door te gaan op de ingeslagen weg en meer werk te maken van de uitbreiding van samenwerkingsverbanden met buitenlandse universiteiten, zodat meer studenten de gelegenheid krijgen om naar het buitenland te gaan, of dit zelfs een verplicht onderdeel te laten worden van de opleiding. In de tussentijd raadt het panel aan om ook op andere manieren de studenten kansen te blijven bieden om zich daadwerkelijk in te leven in de culturen die zijn bestuderen. Volgens het panel zijn de studiereizen naar de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk die de studieverenigingen in samenwerking met de staf organiseren daar een goed voorbeeld van. Het panel raadt de opleiding aan om deze reizen meer in de opleiding te verankeren. Het panel adviseert de opleiding daarnaast om haar activiteiten richting beroepenveld en alumni te verstevigen en uit te breiden. Medewerkers van de opleiding verzorgen gastcolleges en voorlichtingen op middelbare scholen, masterclasses voor het Pre-University College, en een jaarlijkse studiedag voor docenten Engels op middelbare scholen, maar de aandacht voor de arbeidsmarkt en voor contacten met de alumni in en om het onderwijs kan worden verbeterd.

Curriculum bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Het programma van de opleiding Romaanse Talen en Culturen (zie Bijlage 2) bestaat uit drie onderdelen: de major, de (buitenland)minor en het Core Curriculum. Net als bij de andere opleidingen zal de invoering van de profileringsminoren tot verschuivingen in het curriculum leiden, maar voor de opleiding Romaanse Talen zullen die relatief klein zijn. Dit komt doordat het faculteitsbestuur heeft besloten het verplichte buitenlandverblijf voor deze opleiding in stand te houden. Het panel vindt het positief dat het verplichte buitenlandverblijf ook in de toekomst een plaats kan houden binnen de minorruimte.

De programma's van beide afstudeerrichtingen (Frans en Spaans) zijn opgebouwd langs drie leerlijnen, te weten taalvaardigheid (bij Frans 45 EC en bij Spaans 30 EC), letter- en cultuurkunde (bij Frans 50 EC en bij Spaans 60 EC) en taalkunde (bij Frans 25 EC en bij Spaans 30 EC). De leerlijn taalvaardigheid loopt tevens als een rode draad door de andere twee leerlijnen. Er is een progressie in de ontwikkeling van de vaardigheden van kennen en toepassen naar analyseren, evalueren en creëren en er wordt een toenemende zelfstandigheid van de student verwacht.

De eerstejaarsstudenten worden direct tijdens de eerste twee collegeweken ondergedompeld in de taal van hun studie: de z.g. *Immersion* c.q. *Inmersión*. De opleiding organiseert dan extra activiteiten naast de colleges (museumbezoek, film, beroepsoriëntatie, poëzie- en vertaalworkshop, muziekactiviteiten) met als doel de studenten zo breed mogelijk kennis te laten maken met het vakgebied en om de teamgeest binnen de nieuwe eerstejaarsgroepen en met de docenten te bevorderen. Het panel is zeer enthousiast over deze aanpak die zowel verbindend werkt als inspeelt op de diversiteit van de instroom. Het helpt studenten om een goede start te maken en zich direct thuis te voelen binnen de opleiding. Doordat ze meteen worden ondergedompeld in de taal, ervaren studenten zelf hoe het met hun taalvaardig is gesteld. Ook de opleiding krijgt zo snel in beeld hoe hoog het taalniveau van de individuele studenten is en wie er eventueel een tandje bij moet zetten. Het panel vindt dit een goede keuze gezien de diverse instroom: studenten kunnen instromen met alle profielen van een vwo-diploma of (onder bepaalde voorwaarden) een hbo-propedeuse, waardoor het startniveau nogal uiteen kan lopen.

In de studierichting Frans worden alle colleges vanaf de eerste dag verzorgd in het Frans. Het programma is zo ingericht dat studenten aan het einde van het derde jaar het beoogde C1-niveau kunnen bereiken voor receptieve en productieve vaardigheden. In de taalverwervingslijn van de studierichting Spaans wordt de doeltaal aangeboden vanaf nulniveau. Spaans is vanaf het tweede semester van het eerste jaar in alle cursussen de voertaal. Om in deze studierichting het beoogde leerresultaat te bereiken (receptieve vaardigheden op C1-niveau en productieve vaardigheden op B2-niveau) worden grammatica, schrijf- en spreekvaardigheid in aparte colleges aangeboden en is de beheersing van de doeltaal ook een prioriteit in de colleges taal-, letter- en cultuurkunde. Tot slot vervult het verplichte buitenlandverblijf een cruciale rol in het bereiken van de beoogde leerresultaten op het gebied van taalverwerving, waarbij samengewerkt wordt met zorgvuldig gekozen partnerinstellingen die garant staan voor een leerzame ervaring voor de studenten. Het panel heeft geconstateerd, dat de opleiding zo is opgebouwd dat studenten stapsgewijs en consistent worden voorbereid op het te behalen eindniveau van de taal van hun studierichting.

De opleiding schenkt naar het oordeel van het panel voldoende aandacht aan het aanleren van vertaalvaardigheid. Bij de studierichting Frans worden de studenten in het tweede jaar getraind in de praktische en theoretische aspecten van het vertalen (zowel journalistiek als literair) en in het reflecteren op het vertaalproces (zowel N-F als F-N). Voor de enkele student wiens moedertaal niet Nederlands is (voornamelijk Franstalige Belgen) wordt een aparte regeling getroffen. Bij de richting Spaans krijgen de studenten in hun derde jaar de cursus Vertalen Spaans-Nederlands waarin studenten leren om verschillende tekstgenres (literatuur; journalistiek; non-fictie) te vertalen en om te reflecteren op de taal-, cultuur- en letterkundige aspecten van het vertaalproces.

In het eerste jaar wordt ook een stevige basis gelegd op het terrein van de taalkunde. Bij Frans ontdekken studenten in het eerste jaar in de cursus Langue, Culture et Société wat taalwetenschap is en wat het belang is van deze wetenschappelijke discipline. Ook maken ze kennis met de sociolinguïstiek en leren ze meer over taalverandering in algemene zin en de geschiedenis van het Frans in het bijzonder. De studenten Spaans volgen in het eerste jaar de taalkundecursussen Inleiding Spaanse taalkunde en Variedades del Español met het accent op kennis- en inzichtverwerving op het gebied van de fonetiek, fonologie en morfologie en op de structuur en variatie van het Spaans. Beide richtingen volgen binnen de leerlijn Taalkunde in het eerste jaar de samenwerkingscursus Van Woord tot Zin, waarvan de opleiding Taalwetenschap een hoorcollege over algemene syntactische theorie en typologie verzorgt. In het opleidings specifieke werkcollege staat de syntaxis van de doeltaal centraal. In het tweede en derde jaar wordt de kennis van het eerste jaar verdiept en uitgebreid en volgen alle studenten het verdiepingsvak Van Klank tot Woord dat gaat over fonologie en morfologie en dat, net als Van Woord tot Zin, bestaat uit een algemeen hoorcollege en parallelle werkcolleges voor de deelnemende opleidingen.

In de leerlijn Letter- en cultuurkunde maken de studenten Frans in het eerste jaar kennis met de Franse cultuur in de breedste zin van het woord en volgen zij een cursus waarin de ontwikkeling van de Franse film wordt geschetst tegen de achtergrond van een veranderende maatschappij. Bij de richting Spaans wordt in het eerste jaar een breed overzicht gegeven van de literatuur, cultuur en geschiedenis van de Spaanstalige wereld en worden twee meer theoretisch georiënteerde cursussen aangeboden. De in het eerste jaar opgedane kennis en vaardigheden worden in het tweede en derde jaar verder uitgebreid en verdiept.

Het panel heeft de curricula en een aantal vakken van beide afstudeerrichtingen bestudeerd en prijst de afstudeerrichtingen om de heldere opbouw. Het panel is positief over het brede (geografische) gebied dat wordt bestreken door het hele Franse en Spaanse taalgebied aan bod te laten komen. Er zijn duidelijk herkenbare en goed doordachte leerlijnen in het programma die de student geleidelijk brengen naar het niveau van de beoogde leerresultaten.

De opleiding Romaanse Talen en Culturen heeft de opmerkingen van de vorige visitatie ter harte genomen door meer aandacht voor de onderzoekvaardigheden in de disciplinaire vakken in te bouwen en een strakkere procedure op te zetten met betrekking tot de voorbereiding, uitvoering en afronding van het bachelorwerkstuk. De studenten van de afstudeerrichtingen Spaans en Frans bereiden zich in het tweede jaar tijdens voorlichtingsbijeenkomsten en onderzoekcolleges al voor op de keuze van het onderwerp van hun bachelorwerkstuk. Hierdoor kunnen zij bij het kiezen van hun vakkenpakket tijdens het buitenlandverblijf rekening houden met het onderwerp van hun bachelorwerkstuk. Aan het einde van het tweede jaar wordt in een individueel gesprek met de tutor expliciet aandacht besteed aan de procedure en de onderwerpkeuze. Uiterlijk eind januari van het laatste studiejaar kiest de student definitief het onderwerp en gaat hiermee aan de slag in de cursussen Méthodes (Frans) en Seminario de investigación (Spaans). Deze cursussen worden afgesloten met een symposium waarin de studenten de opzet van hun bachelorwerkstuk presenteren en dat wordt bijgewoond door de studenten van het tweede jaar. De verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek krijgt vorm in een degelijk uitgewerkte leerlijn voor academische vaardigheden.

In het tweede semester van het derde jaar schrijven de studenten hun bachelorwerkstuk. De eisen die hieraan gesteld worden, de procedure en de begeleiding zijn vastgelegd in het zogenoemde Stappenplan Bachelorwerkstuk Romaanse Talen. Het individuele begeleidingstraject (periode 3 en 4) bestaat in principe uit zes contactmomenten en wordt altijd afgerond met een eindgesprek. Het panel is zeer positief over de manier waarop de voorbereiding op en de begeleiding van de scriptie is vormgegeven binnen de opleiding. Met name het symposium en het eindgesprek hebben naar de mening van het panel grote toegevoegde waarde en het panel heeft kunnen vaststellen dat de studenten erg positief zijn over de begeleiding van de docenten bij het schrijfproces.

De opleiding kent een vrije keuzeruimte van 30 EC in het laatste jaar. Deze ruimte staat geprogrammeerd als minorruimte, maar wordt zoals eerder gezegd in de praktijk ingevuld door een verplicht buitenlandverblijf. Sommige studenten volgen daar vakken en enkelen lopen er een stage. Zij die in het buitenland gaan studeren kunnen in overleg met de examencommissie zelf een vakkenpakket samenstellen. Het wordt door de studenten wel als een nadeel ervaren dat zij hierdoor niet mee kunnen doen aan een (educatieve) minor. Dit wordt enigszins verzacht doordat studenten na hun terugkeer uit het buitenland nog wel een deel van de (profilerings)minor kunnen volgen, bijvoorbeeld de Denktank of een kleiner thematisch pakket van vakken. In de praktijk leidt het buitenlandverblijf voor veel studenten tot een studievertraging van een half jaar. Uit de gesprekken die het panel voerde met de studenten, kreeg het echter de indruk dat studenten deze vertraging op de koop toe nemen, omdat ze het verblijf zelf buitengewoon nuttig en verrijkend vinden. Naast het studieverblijf aan een buitenlandse universiteit zijn ook een studiereis naar Spanje of Frankrijk en een bezoek aan instellingen van de Europese Unie in Brussel of Luxemburg in het studieprogramma opgenomen. Het panel vindt het verplichte buitenlandverblijf en de reizen zeer waardevolle onderdelen van het programma.

De opleiding heeft sinds de vorige visitatie duidelijk ingezet op het verhogen van de zichtbaarheid en de uitstraling van de opleiding zowel binnen de universiteit (middels docentenparticipatie in het *Honours Program* en het *Radboud Reflects*-programma; *Teacher in Residence* Frans en Spaans) als buiten de universiteit (Kenniscentrum Frankrijk-Nederland en het Radboud Netwerk Spaans). Ook zijn medewerkers van de opleiding actief in de dienstverlening aan de samenleving (door contacten met het middelbaar onderwijs en de organisatie van diverse nascholingsactiviteiten) en in het uitdragen van hun expertise (lezingen; optredens in de media; contacten met het beroepenveld). Er zijn goede contacten met de alumni en deze worden veelvuldig ingezet ten behoeve van de werving van nieuwe studenten en tijdens de opleiding. Er zijn alumnidagen en docenten geven gastcolleges bij alumni die in het onderwijs werkzaam zijn. Een aantal van deze activiteiten worden samen met de actieve studievereniging *¿Ouisí?* georganiseerd, waarmee de opleiding uitstekende contacten heeft.

Didactische aanpak en werkvormen

Het panel heeft met instemming vastgesteld dat de opleidingen Engelse Taal en Cultuur en Romaanse Talen en Culturen worden gekenmerkt door intensief onderwijs met veel interactie tussen studenten en docenten. Bij Romaanse Talen en Culturen zijn de onderwijsgroepen door de kleine studentenaantallen vanzelf klein, maar ook de opleiding Engels spant zich in om zoveel mogelijk met kleine groepen te werken. Door dit uitgangspunt is er meestal geen helder onderscheid tussen colleges en werkgroepen: de studenten nemen bij beide actief deel aan discussies, leiden zelf discussies, discussiëren over artikelen of (vaak door henzelf gekozen) casussen, en houden mondelinge presentaties. Met name in het tweede en derde bachelorjaar is de verwevenheid van het onderwijs met het onderzoek dat door de medewerkers wordt gedaan, groot. Studenten krijgen onderzoeksopdrachten (zelfstandig of in groepsverband), maken onderzoeksportfolio's, en worden uitgedaagd om contacten te leggen met wetenschappers of andere experts in verband met onderzoeksprojecten. Het leerproces en het reflecteren daarop worden erg gestimuleerd door de veelvuldige constructieve feedback die studenten van de docenten ontvangen. Het panel is op basis van de bestudeerde cursussen en de gevoerde gesprekken tot de conclusie gekomen dat de opleidingen voldoende variatie in werkvormen kennen.

Het panel beoordeelt ook als positief dat de opleidingen bij een deel van de vakken met einddossiers werken, waarbij studenten elkaar van peer review voorzien. Het voornaamste kenmerk van een dossier is dat de student meerdere onderdelen van een vak moet hebben uitgevoerd, die samen het einddossier vormen. Docenten zien erop toe dat studenten minimaal twee keer een einddossier door medestudenten van peer review laten voorzien, om zodoende te leren met de blik van een buitenstaander te reflecteren op hun eigen producten en deze niet te snel naar de ontvanger te sturen. Het panel prijst de opleidingen om de aandacht die zij besteden aan het aanleren van reflectie op het eigen leerproces en feedback geven en ontvangen.

Studeerbaarheid, studiebegeleiding en informatievoorziening

Door de kleinschalige opzet van de opleidingen Engelse Taal en Cultuur en Romaanse Talen en Culturen is er intensief en uitstekend contact tussen docenten en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium gesignaleerd en besproken worden. Het panel is van mening dat de opleidingen voldoende studeerbaar zijn en constateert op basis van het studentenhoofdstuk en gesprekken tijdens het bezoek dat studenten zeer tevreden zijn over de informatievoorziening, de studiebegeleiding en de contacten met de docenten. Het panel is wel van mening dat de informatie en toegankelijkheid van de website, waaronder de studiegids, voor alle opleidingen verbetering behoeft. Het vinden van vakken en andere informatie vond het panel af en toe een uitdaging, hetgeen in gesprekken met studenten en docenten werd bevestigd.

Om eerstejaarsstudenten te helpen bij de overgang van middelbare school naar universiteit maken alle studenten van de Faculteit Letteren in het eerste studiejaar deel uit van een mentorgroep. Dit is een vaste groep studenten die onder begeleiding van een docent (de mentor) op gezette tijden bijeenkomt om studiegerelateerde thema's te bespreken. De bijeenkomsten van het mentoraat zijn verplicht. De mentorgroep fungeert als een klankbord: de groep wisselt ideeën uit over de inhoud van de studie, onderneemt samen studiegerelateerde activiteiten en ondersteunt elkaar waar nodig. De mentoren voeren in het eerste jaar ook twee à drie tienminutengesprekken met de studenten over hun studievoortgang. Ook in de jaren erna blijven deze mentoren aanspreekpunt voor de studenten. Behalve de mentor houdt ook de studieadviseur de voortgang van de studenten in het oog en hier kunnen studenten ook op eigen initiatief met vragen terecht. Studenten beoordelen de studiebegeleiding van de opleidingen als goed en de algehele sfeer op de opleidingen als zeer goed. Het mentorprogramma en de studieadviseur worden door de studenten positief gewaardeerd. Het panel is van mening dat op deze wijze de begeleiding van de studenten binnen de opleidingen adequaat is georganiseerd.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleidingen de studeerbaarheid van de opleidingen serieus monitoren en waar mogelijk ondersteunen met verbeteringen. Het mentoraat is in de afgelopen jaren vernieuwd en volgt studenten nu intensief, het scriptieproces kent nu een strakkere voorbereiding en de geldigheidsduur van deeltijds tot een jaar spoort studenten aan sneller vakken te behalen.

Docententeam

Het panel trof een zeer levendige en geïnspireerde staf aan bij de opleidingen Engelse Taal en Cultuur en Romaanse Talen en Culturen, met veel aandacht voor de studenten en liefde voor het vakgebied. Het docententeam van de opleiding Engelse Taal en Cultuur straalt een mooie mix uit van traditie en vernieuwing. Er wordt jaarlijks een studiedag voor de staf georganiseerd, waar een thema - bijvoorbeeld toetsing - dieper wordt uitgewerkt, en er wordt goed samengewerkt. Het team Romaanse Talen en Culturen heeft uitstekende externe contacten (nationaal en internationaal) en werkt nauw samen met de studievereniging. De samenwerking tussen de twee afstudeerrichtingen van deze opleiding zou in de mening van het panel her en der versterkt kunnen worden om samen als kleine opleiding sterker te staan.

Sommige leden van de vaste staf, waaronder een aantal hoogleraren, zijn niet in het bezit van de Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Bij de opleiding Romaanse Talen en Culturen ligt dit aantal op 5 van de 16 stafleden. Het opleidingsmanagement gaf aan, dat het officieel beleid is van de faculteit dat iedere vaste medewerker binnen een redelijke termijn de BKO moet halen, maar dat dit niet heel strikt wordt gehandhaafd. Het panel is van mening dat het zeer belangrijk is dat wetenschappers die onderwijs geven daar uitdrukkelijk in geschoold zijn en beveelt de opleidingen en het faculteitsbestuur aan om hier een heldere boodschap over uit te zenden en de naleving ervan goed te bewaken en te faciliteren.

De medewerkers van beide opleidingen ervaren de werkdruk als hoog en alle docenten ervaren problemen bij het bewaken van de onderzoekstijd. De opleiding Romaanse Talen en Culturen lijdt extra onder tijdgebrek omdat de staf dusdanig klein is dat er verhoudingsgewijs veel tijd gaat zitten in management en organisatorische taken (in 2016/2017 was er 3,42 fte beschikbaar voor het

onderwijs). Door de vele tijdelijke contracten is het een grote uitdaging om het onderwijs kwalitatief op peil te houden. Ook de studenten signaleren dat goede docenten soms na zes maanden weer worden vervangen, wat de continuïteit in het onderwijs verstoort. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de staf onder deze omstandigheden een kwalitatief hoogwaardige opleiding weet te verzorgen. Tegelijkertijd raadt het het faculteitsbestuur aan om te voorkomen dat de opleiding onder een grens duikt van wat minimaal nodig is aan vast personeel om de continuïteit van de opleiding te waarborgen zonder roofofbouw te plegen op de staf. Het panel heeft vernomen dat het faculteitsbestuur recentelijk toezeggingen heeft gedaan om aan afdelingen meer financiële middelen toe te kennen voor het geven van onderwijs. Het is te vroeg om een oordeel te geven of en in welke mate dit in de praktijk de hoge werkdruk van de staf zal verlichten.

Overwegingen

Het panel heeft een levendige, geïnspireerde en bekwame staf van de opleidingen aangetroffen. Er zijn goede formele en informele contacten tussen de studenten en de docenten, waardoor studenten goed geïnformeerd zijn over inhoud en organisatie van hun opleiding. Het panel is wel van mening dat de website, waaronder de studiegids, verbetering behoeft. Het panel adviseert de opleidingen en het faculteitsmanagement om strikter toe te zien op het tijdig behalen van de vereiste Basiskwalificatie Onderwijs voor vaste medewerkers. Studenten volgen onderwijs in kleine groepen en er wordt gevarieerd in werkvormen. Ook worden studenten gedurende hun gehele studie goed begeleid door een mentor en een studieadviseur.

Met de *teacher in residence* helpt de faculteit studenten om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken. Het panel waardeert dit initiatief en adviseert de faculteit om de *teacher in residence* in ere te houden en te blijven faciliteren.

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Het panel is positief over de opbouw en inhoud van de programma's van de twee afstudeerrichtingen. De programma's hebben duidelijk herkenbare leerlijnen die aansluiten bij de eigen accenten van de richtingspecifieke eindkwalificaties van beide studierichtingen. De verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek krijgt vorm in een doorwrochte leerlijn voor academische vaardigheden en goede begeleiding bij het schrijven van de scriptie. Het panel prijst de opleiding voor de ruime aandacht voor spreek- en schrijfvaardigheid, die het studenten mogelijk maakt om aan het eind van de studie op *near-native* niveau in het Engels te communiceren. Het raadt de opleiding aan alert erop te zijn, dat zij deze ambities ook na de invoering van de profileringsminoren blijft waarmaken.

Het panel constateert verder dat recente wijzigingen in de programma's ervoor hebben gezorgd dat de twee richtingen meer wisselwerking met elkaar vertonen, waardoor de student voldoende kennis verwerft van beide regio's. Het panel beoordeelt de studiereizen als positief en raadt de opleiding aan om deze meer in de opleiding te verankeren. Het adviseert de opleiding om extra aandacht te besteden aan het uitbreiden van haar contacten met buitenlandse instellingen om zodoende een buitenlandverblijf voor meer studenten mogelijk te maken of zelfs verplicht te stellen. De overstap naar een volledig Engelstalige opleiding is volgens het panel een verstandige stap, die voor meer (internationale) instroom kan zorgen en de opleiding verder zal internationaliseren. Tot slot adviseert het panel de opleiding om het programma van de studierichting Amerikanistiek te evalueren op doublures tussen vakken en om haar activiteiten richting beroepenveld en alumni te verstevigen en uit te breiden.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Het panel is zeer positief over de opbouw en inhoud van de programma's van de twee afstudeerrichtingen. Zij bieden de studenten een goede onderwijsleeromgeving die hen in staat stelt om de beoogde leerresultaten te behalen. Er zijn duidelijk zichtbare leerlijnen en de programma's zijn helder opgebouwd. De studenten worden vanaf het begin - startend bij de eerste twee collegeweken waarin zij direct worden ondergedompeld in de taal van hun studie - intensief en adequaat voorbereid op de ambitieuze leerresultaten op het gebied van taalverwerving. De verwevenheid van onderzoek en onderwijs krijgt vorm in een degelijk uitgewerkte leerlijn en de

begeleiding van het scriptieproces is effectief en studentgericht vormgegeven. Dit draagt bij aan een kwalitatief hoogwaardige leeromgeving, waarin studenten op goede wijze ondersteund worden om de beoogde leerresultaten te behalen. Het symposium als onderdeel van het scriptieproces viel het panel in het bijzonder op als een krachtige ondersteuning voor studenten in het schrijven van een scriptie in de doeltaal. Het panel is enthousiast over het verplichte buitenlandverblijf en de georganiseerde studiereizen voor studenten van de opleiding.

De twee afstudeerrichtingen hebben een mooie balans gevonden tussen taalverwerving, taalkunde en letterkunde en cultuur, en bieden een aantrekkelijk vakkenaanbod. Ook vertaalvaardigheid krijgt voldoende plek in het programma. De opleiding heeft de afgelopen jaren met succes ingezet op het verhogen van de zichtbaarheid en de uitstraling van de opleiding zowel binnen de universiteit als daarbuiten. Daarmee is ook voor de studenten de voorbereiding op de arbeidsmarkt verbeterd. Tot slot denkt het panel, dat de samenwerking tussen de twee afstudeerrichtingen van deze opleiding geïntensiveerd zou kunnen worden om samen als kleine opleiding sterker te staan.

De opleiding Romaanse Talen en Culturen lijdt extra onder tijdgebrek omdat de staf dusdanig klein is dat er verhoudingsgewijs veel tijd gaat zitten in management en organisatorische taken. Het panel is onder de indruk van de wijze waarop de staf onder deze omstandigheden een kwalitatief hoogwaardige opleiding weet te verzorgen, maar dringt er bij het faculteitsbestuur op aan alert te zijn op de verhouding tussen personeel in vaste dienst en in tijdelijke dienst. Het prijst de leden van de staf voor het feit dat zij, onder relatief moeilijke omstandigheden, de kwaliteit van de opleiding hoog hebben kunnen houden en daarbij ook nog verbeteringen in de leeromgeving hebben weten te realiseren.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'goed'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsing en toetsbeleid

Eind 2017 heeft de faculteit een facultair toetsbeleid vastgesteld waar opleidingen sindsdien mee aan de slag zijn gegaan. De implementatie ervan is nog gaande en de mate van gevorderdheid wisselt per opleiding, maar bij alle opleidingen wordt het systeem van toetsing steeds verder ontwikkeld. Toetsplannen zijn geactualiseerd en adviezen van de Toetsadviescommissie (TAC) hebben geleid tot aanpassing van leerdoelen in relatie tot de eindkwalificaties. In een aantal gevallen is de informatie over toetsing in de studiehandleidingen aangevuld. Studenten kunnen zo voorafgaand aan de toetsing zien uit welke onderdelen de toetsen bestaan (toetsvormen), welke onderlinge weging er geldt en wat de cesuur is. Het panel heeft uit de ZERs opgemaakt dat met name het invoeren van toetsmatrijzen en cursusdossiers en het vervolmaken van beoordelingsformulieren nog aandacht vragen en moedigt de faculteit aan om dit proces actief te ondersteunen en aan te sturen.

Ook bij de opleidingen Engelse Taal en Cultuur en Romaanse Talen en Culturen bestaat er een toenemende aandacht voor de vorm en variatie van toetsen en wordt er gewerkt aan het vergroten van de deskundigheid op dit terrein. De opleidingen beschikken over heldere toetsplannen en laten de toetsen controleren door collegae middels het vierogenprincipe, wat het panel van groot belang acht. Er is een zichtbare trend naar meer summatieve toetsen om de studenten blijvend scherp te houden, maar bij beide opleidingen wordt ook tijdens de cursussen veel formatief getoetst in de vorm van gestructureerde feedback op de mondelinge presentaties en wekelijkse schriftelijke opdrachten. De summatieve toetsen uit het toetsplan van de opleiding Romaanse Talen en Culturen zijn zeer gevarieerd en omvatten schriftelijke tentamens met open vragen en essayvragen,

werkstukken, mondelinge tentamens, groepsopdrachten, dossiers, portfolio's, presentaties en take-home examens. Het panel acht deze mix van toetsvormen passend bij de verschillende beoogde leerresultaten van de opleiding. Bij de opleiding Engelse Taal en Cultuur, met name bij de richting ETC, bestaat het merendeel van de toetsen uit schriftelijke examens, soms afgewisseld door een werkstuk, mondeling tentamen of een groepsopdracht. Het panel is geen tegenstander van schriftelijke tentamens, maar vindt het een positieve ontwikkeling dat deze opleiding bezig is met het herijken en diverser maken van de toetsvormen, zodat de diverse eindkwalificaties passend worden getoetst. Het panel is positief over de grote variatie in toetsvormen in de opleiding Romaanse Talen, maar zou een zekere stroomlijning in de benamingen aanmoedigen. Zo heeft het bijvoorbeeld niet kunnen achterhalen wat het verschil is tussen een dossier en portfolio. Verduidelijking op dit punt helpt studenten om de eisen die aan hen worden gesteld beter te begrijpen. Overigens, heeft het panel op basis van gesprekken met studenten en bestudering van de studiegids vastgesteld dat de eisen in het algemeen helder zijn voor studenten.

Beoordeling eindwerkstukken

Het panel heeft voor beide opleidingen vooraf een selectie van scripties gelezen en kan zich in grote lijnen vinden in het oordeel van de beoordelaars (zie Standaard 4). Alle scripties worden door twee lezers beoordeeld. Iedere opleiding maakt gebruik van eigen formulieren om inzichtelijk te maken hoe de examiner(en) tot het eindoordeel is/zijn gekomen. Het definitieve cijfer was, indien de oordelen van de lezers uiteenliepen, meestal niet zichtbaar op het formulier, maar het panel heeft zich laten informeren dat in de regel dan het gemiddelde cijfer wordt gegeven. Waar de oudere formulieren nog weleens te wensen over laten met betrekking tot transparantie, zijn de meest recente formulieren van beide opleidingen overzichtelijk.

Het panel is van mening dat met name bij de opleiding Engelse Taal en Cultuur de invulling van de formulieren heel adequaat en transparant vorm krijgt, terwijl de transparantie bij Romaanse Talen en Culturen verbeterd kan worden. De verscheidenheid in de manier van invullen is bij deze laatste opleiding vrij groot: sommige formulieren zijn heel summier ingevuld met veel standaardfeedback, andere zijn weer zeer uitgebreid; sommige beoordelaars nemen het taalgebruik mee in de beoordeling en andere weer niet. Ook was het panel het niet in alle gevallen eens met de becijfering van de scripties van deze opleiding; in sommige gevallen oordeelde het lager, in andere hoger. Het panel heeft echter tot zijn tevredenheid vernomen dat de opleiding in het afgelopen jaar al stappen heeft gezet naar meer uniformering door aanpassingen in het formulier. Het panel vindt dat een goed initiatief dat zeker navolging verdient en moedigt de opleiding aan om het ingezette beleid met betrekking tot de transparantie van de beoordelingen van de eindwerkstukken verder in te bedden in de dagelijkse praktijk.

Examencommissie

Vanaf 2015 wordt binnen de Faculteit der Letteren gewerkt met één examencommissie (FEX) voor alle bachelor- en masteropleidingen. Alle opleidingen zijn hierin met ten minste één lid vertegenwoordigd. De leden worden binnen hun opleiding gesteund door een dealexamencommissie (DEX) waarin de benodigde inhoudelijke expertise vertegenwoordigd is. Naast deze vertegenwoordigers vanuit de opleidingen heeft de FEX een voorzitter, een ambtelijk secretaris, en een extern lid (een toetsdeskundige vanuit de Universiteit Utrecht). De voorzitter en de leden van de commissie worden door de decaan benoemd. Dagelijkse zaken worden afgehandeld door de ambtelijk secretaris en voorzitter. De facultaire examencommissie vergadert in volledige samenstelling vier tot zes keer per jaar.

In 2016 heeft de FEX een Toetsadviescommissie (TAC) ingesteld, die cyclisch de cursusdossiers en de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken van alle bachelor- en masteropleidingen onder de loep neemt. Per ronde wordt een aantal cursusdossiers en beoordelingsformulieren van een opleiding geselecteerd en tegen het licht gehouden door de leden van de TAC en een vertegenwoordiging van de opleiding die in de volgende ronde aan de beurt is. In 2017-2018 is in aanloop naar de visitatie een tweede cyclus uitgevoerd. De bevindingen van de commissie per ronde worden besproken in de FEX en via een digitale werkgroepmap gedeeld, waarin ook

achtergrondliteratuur over toetsing en beoordeling te vinden is voor de docenten. In het gesprek met de examencommissie heeft het panel vernomen dat er in het jaar 2019 vanwege de visitaties geen controlecyclus is uitgevoerd.

Het panel heeft vastgesteld dat de kwaliteitsborging van de toetsing groeiende aandacht heeft gekregen in de opleidingen en dat de FEX geleidelijk meer in haar kwaliteitsborgende rol van de toetsing aan het groeien is. Het moedigt de FEX aan om in deze lijn voort te gaan en haar positie in te zetten bij het verder uniformeren van de inhoud en het gebruik van de beoordelingsformulieren voor scripties. Ook moedigt het panel de TAC aan om voort te gaan met de jaarlijkse controlecyclus van opleidingen. Door het delen van de uitkomsten met opleidingscommissies en collega's, zoals bij de vorige rondes is gebeurd, zal het lerend vermogen dat ervanuit gaat, groot zijn.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de twee bacheloropleidingen beschikken over een overwegend helder en transparant systeem van toetsing. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties deugdelijk is opgezet, maar dat de transparantie in de verslagleggingen nog wisselend is. Bij de opleiding Engelse Taal en Cultuur vindt de invulling van beoordelingsformulieren duidelijk consistentere plaats dan bij de opleiding Romaanse Talen en Culturen, waardoor bij Engels de feedback voor de studenten beter is gewaarborgd. Het panel waardeert dat in alle gevallen sprake is van een tweede beoordelaar. Het kon zich in het algemeen vinden in de oordelen van de betrokken docenten. Het panel hecht eraan dat er uniformiteit komt in de gehanteerde formulieren, dat de stem van de tweede beoordelaar altijd zichtbaar is en dat de onderbouwing van het eindcijfer transparant is.

Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten en uit te breiden. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken en de manier waarop docenten deze invullen actief voort te zetten.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Eindwerken bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Alle werkstukken uit de steekproef zijn van voldoende kwaliteit. Ruim de helft is zelfs van goede tot uitstekende kwaliteit. Zij behandelen originele en interessante onderwerpen, maken gebruik van degelijk bronnenonderzoek en laten zien dat de student in staat is om onderzoeksmethoden adequaat toe te passen. De werkstukken die van voldoende maar mindere kwaliteit waren, getuigden in mindere mate van originaliteit, maakten in beperktere mate gebruik van beschikbare literatuur of hadden een minder heldere opbouw. De opleiding bewaakt zorgvuldig het taalniveau van de eindwerkstukken, dat dan ook in alle gevallen van voldoende niveau was. De afstudeerwerken tonen wat het panel betreft voldoende aan dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten, waaronder het vereiste taalniveau, realiseren. Het panel concludeert dat de opleiding een goede basis biedt voor een vervolgopleiding.

Eindwerken bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Het panel kan zich over het algemeen vinden in de kwaliteit van de eindwerkstukken. Er was één scriptie in de ogen van het panel onterecht met een voldoende beoordeeld, omdat de uitwerking van onderzoeksvraag en probleemstelling – en daarmee het academische denkniveau – mager was, en één andere scriptie voldeed volgens het panel niet geheel aan het beoogde taalniveau maar was wel van voldoende kwaliteit voor een bacheloropleiding. Het panel heeft daarop twee extra scripties beoordeeld, die tezamen met de overige scripties varieerden van voldoende en netjes volgens de aangeleerde stappen tot excellent, met goede en originele analyses en diepgaand bronnenonderzoek. Het panel beoordeelt daarom de totale steekproef als van acceptabel niveau en representatief voor de verschillen binnen een bacheloropleiding en concludeert daarmee dat studenten van de opleiding Romaanse Taal en Cultuur de beoogde leerresultaten realiseren en een goede basis hebben gelegd voor het volgen van een vervolgstudie.

Functioneren alumni

Voor de afgestudeerden van de opleidingen geldt dat zij in grote meerderheid kiezen voor een vervolgopleiding aan de RU of elders. Afgestudeerden van de opleidingen kunnen toegelaten worden tot de masteropleidingen Letterkunde, Linguistics, North American Studies (met een bachelordiploma Engelse Taal en Cultuur) en Tourism and Culture, alsook de onderzoeksmasters van het Institute for Historical, Literary and Cultural Studies (Historical Studies, Literary Studies) en het Centre for Language Studies (Linguistics and Communication Sciences). Bovendien hebben zij ook toegang tot een breed scala aan andere masteropleidingen in binnen- en buitenland.

De ervaring leert dat alumni van de opleidingen werk vinden in zeer uiteenlopende beroepen en sectoren van de samenleving. Zij gaan onder andere aan de slag als docent, beleidsmedewerker, bibliothecaris, vertaler, tekstschrijver, journalist, diplomaat, ondertitelaar of in de voorlichting. Dat kan zijn bij bedrijven, de overheid of niet-gouvernementele organisaties, zowel in Nederland als internationaal. Sommigen vervolgen na een afgeronde onderzoeksmaster hun loopbaan in de wetenschap.

Overwegingen

Het panel is tevreden over het niveau van de scripties van de opleidingen Engelse Taal en Cultuur en Romaanse Talen en Culturen. Ze tonen aan dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten realiseren. De meerderheid van de scripties zijn van voldoende tot goede, en een enkele zelfs excellente, kwaliteit. Het panel stelt vast dat de scripties gebruikmaken van passend bronnenmateriaal en getuigen van een degelijke talenkennis en een analytische blik. De meeste afgestudeerden stromen succesvol door naar een masteropleiding, wat volgens het panel bevestigt dat de bacheloropleidingen hun studenten voldoende voorbereiden op een vervolgopleiding.

Conclusie

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft standaard 1 van de bacheloropleidingen *Engelse Taal en Cultuur* en *Romaanse Talen en Culturen* beoordeeld als 'goed', standaard 2 van de opleiding *Engelse Taal en Cultuur* als voldoende en van opleiding *Romaanse Talen en Culturen* als goed, en standaarden 3 en 4 van beide opleidingen als 'voldoende'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel over de opleidingen daarmee 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur* als 'voldoende'.

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen* als 'voldoende'.

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING VAN DE BACHELOROPLEIDING NEDERLANDSE TAAL EN CULTUUR, DE BACHELOROPLEIDING DUITSE TAAL EN CULTUUR EN DE BACHELOROPLEIDING TAALWETENSCHAP

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur (NTC) is een klassieke academische opleiding die de volle breedte van het vak Neerlandistiek bestrijkt met de drie disciplines taalkunde, letterkunde en taalbeheersing als de kern. Het panel kan zich vinden in het brede en klassieke profiel van de opleiding, waarbij zij profiteert van de status van de Radboud Universiteit als internationaal erkend onderzoekscentrum op het gebied van de psycho- en neurolinguïstiek, vertegenwoordigd in het Centre for Language Studies, het Max Planck Institute for Psycholinguistics en het Donders Institute for Brain, Cognition and Behaviour. Bij letterkunde zijn alle tijdvakken vertegenwoordigd, wat resulteert in een brede en complete benadering van deze discipline. De opleiding onderscheidt zich bovendien op het gebied van de letterkunde door de bijzondere aandacht voor literaire instituties en Vlaamse letterkunde. Het panel is positief over de aandacht voor de Vlaamse letterkunde en moedigt de opleiding aan dit onderscheidende kenmerk te bestendigen. In de pijler taalbeheersing bekwamen studenten zich o.a. in argumentatie en retorica, tekstontwerp en discoursanalyse.

De bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur bereidt studenten voor op het behalen van zeven beoogde leerresultaten (zie bijlage 1), die zich onder andere richten op academische onderzoeksvaardigheden, kennis op het gebied van taalkunde, letterkunde en taalbeheersing van het Nederlands, het bewerken en interpreteren van data en kritische reflectie op de verworven kennis. Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten helder geformuleerd zijn en voldoende aansluiten bij de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau. Het mist echter in de leerresultaten aandacht voor de cultuur, geschiedenis en politiek van de Nederlanden, wat naar het oordeel van het panel wel thuishoort in een opleiding Neerlandistiek en bovendien kan worden verwacht op basis van de naam van de opleiding. Op basis van gesprekken met docenten en management heeft het panel vastgesteld dat deze onderwerpen wel degelijk verweven zijn in het curriculum, maar niet als zodanig terugkomen in herkenbare titels van vakken of in de gestelde leerresultaten van de opleiding als geheel. Het panel heeft met instemming in het zelfevaluatie-rapport gelezen dat de opleiding bij de eerstvolgende revisie van de Onderwijsexamenregeling (OER) van plan is de beoogde leerdoelen op dit punt aan te passen. Het panel pleit ervoor dit prioriteit te geven om zodoende aan aankomende studenten duidelijk te maken hoe het onderdeel cultuur is verweven in het programma.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur in Nijmegen is een brede academische opleiding op het gebied van de Duitse taal, letterkunde en cultuur in zowel historisch als hedendaags perspectief. De academische germanistiek in Nederland staat al jaren onder druk, wat ertoe leidt dat steeds meer universiteiten besluiten om hun bachelor Duitse Taal en Cultuur (DTC) op te laten gaan in een bredere bachelor of helemaal af te schaffen. De opleiding Duitse Taal en Cultuur in Nijmegen heeft hier niet voor gekozen, omdat zij ziet hoe het lerarentekort oploopt en de arbeidsmarkt door het toenemende economische en politieke belang van Duitsland steeds meer vraagt om academisch geschoolde

germanisten. Hierin staat de opleiding niet alleen; ook de opleidingen in Utrecht en Leiden hebben deze keuze gemaakt. Het panel prijst de opleiding voor de standvastigheid waarmee zij haar ingezette koers blijft volgen en waarmee zij haar maatschappelijke rol blijft vervullen. Hierbij benut de opleiding de nabijheid van Duitsland ten volle, hetgeen naar het oordeel van het panel een absolute meerwaarde heeft en de profilering en het aanzien van de opleiding ten goede komt. Taalverwerving is integraal in het programma opgenomen en bij al het majoronderwijs is de voertaal Duits. Het panel prijst de opleiding voor het ambitieuze *near-native* eindniveau C2 zoals gedefinieerd volgens het Common European Framework of Reference (CEFR) op het gebied van actieve en passieve taalbeheersing; dit bereidt studenten op goede wijze voor op een vervolgstudie of de arbeidsmarkt.

Behalve het beoogde leerresultaat op taalvaardigheid heeft de opleiding nog zeven andere beoogde leerresultaten geformuleerd (zie bijlage 1), die zich onder andere richten op academische onderzoeksvaardigheden, kennis van de Duitse taalwetenschap, literatuur, cultuur, geschiedenis en maatschappij, het kritisch kunnen analyseren en verwerken van kennisbronnen, en het beschikken over voldoende cultuurreflectie, in het bijzonder in een contrastief Nederlands-Duits perspectief. Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten helder geformuleerd zijn, aansluiten bij de Dublin-descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau en daarmee voldoen aan nationale en internationale standaarden.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Het profiel van de bacheloropleiding Taalwetenschap in Nijmegen is sterk empirisch en toepassingsgericht, wat ook blijkt uit de vier thema's die de opleiding karakteriseren: Taal en technologie (TT), Taal en gezondheid (TG), Meertaligheid en de samenleving (MS) en Taal en cognitie (TC). Studenten leren zo een brede waaier van toepassingsmogelijkheden aan en sluiten de opleiding af als generalistische taalwetenschappers met een stevige academische bagage. De opleiding kent een relatief grote component taal- en spraaktechnologie en taal- en spraakpathologie. Beide gebieden sluiten nauw aan bij de Nijmeegse onderzoekspraktijk en studenten profiteren zo van de aanwezige onderzoeksexpertise op deze terreinen. Dit heeft in de ogen van het panel een grote meerwaarde. Het panel acht het profiel van de opleiding helder, herkenbaar en zeer aantrekkelijk voor studenten met zowel een alfa- als bèta-achtergrond.

De opleiding heeft zeven beoogde leerresultaten (zie bijlage 1) geformuleerd, die zich onder andere richten op kennis van de vier kernthema's die hierboven zijn genoemd, op grondige kennis van de verschillende taalwetenschappelijke beschrijvingsniveaus, op taalwetenschappelijke onderzoeksmethoden en -vaardigheden, en op de analytische en kritische verwerking van de opgedane kennis en inzichten. Deze helder geformuleerde leerresultaten sluiten aan bij de Dublin-descriptoren en zo ook op nationale en internationale standaarden. Volgens het panel voldoet het beoogde niveau in de nauwe aansluiting met de onderzoekspraktijk ruimschoots aan dat van het gewenste bachelorniveau.

Overwegingen

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur is een brede, klassieke academische opleiding met de drie disciplines van de Neerlandistiek letterkunde, taalkunde, en taalbeheersing als de kern. De opleiding besteedt bijzondere aandacht aan de taalkunde en met name aan de psycholinguïstiek. Bij letterkunde zijn alle tijdvakken vertegenwoordigd, wat resulteert in een brede en complete benadering van deze discipline. De beoogde leerresultaten zijn van het gewenste bachelorniveau en voldoen aan internationale standaarden. Ze bieden een goede combinatie van taalverwerving, taalkunde en letterkunde en academische vaardigheden maar missen in het oordeel van het panel expliciete doelen op het gebied van geschiedenis, politiek en cultuur. Het panel kan zich in principe vinden in de beoogde doelen, maar beveelt de opleiding aan de leerdoelen op het terrein van cultuur expliciet te maken om er zodoende voor te zorgen dat de beoogde leerresultaten beter aansluiten bij de naam en inhoud van de opleiding. Dit zal naar de mening van het panel de profilering van de

opleiding, en daarmee haar aantrekkelijkheid voor aankomende studenten, ten goede komen.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur in Nijmegen is een brede academische opleiding op het gebied van de Duitse taal, letterkunde en cultuur in zowel historisch als hedendaags perspectief. De opleiding vervult een belangrijke maatschappelijke rol doordat ze ervoor geopteerd heeft de germanistiek overeind te houden. Hierbij benut de opleiding de nabijheid van Duitsland ten volle zowel in haar programma als in haar profilering, hetgeen naar het oordeel van het panel een absolute meerwaarde heeft en de opleiding aantrekkelijk maakt voor studenten. De beoogde leerresultaten zijn helder geformuleerd en bieden een goede balans tussen het aanbod in taalkunde, letterkunde en cultuur. Ze sluiten op goede wijze aan bij internationale standaarden. Door de ambitieuze doelstelling op het gebied van taalbeheersing levert de opleiding academici af met grote waarde voor de arbeidsmarkt en uitstekende kansen voor vervolgopleidingen in Nederland en Duitstalige landen.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Het profiel van de bacheloropleiding Taalwetenschap in Nijmegen is sterk empirisch en praktijkgericht. Studenten worden opgeleid tot generalistische taalwetenschappers met een stevige academische bagage en zijn hierdoor goed voorbereid op een vervolgstudie of de arbeidsmarkt. De relatief grote componenten taal- en spraaktechnologie en taal- en spraakpathologie in de opleidingen zijn stevig ingebed in de lokale onderzoekspraktijk op deze terreinen wat de opleiding positief onderscheidt. Het panel acht het profiel van de opleiding helder, herkenbaar en aantrekkelijk voor studenten met zowel een alfa- als bèta-achtergrond. De opleiding beschikt over helder geformuleerde leerresultaten, die aansluiten bij de Dublin-descriptoren en zo aan internationale standaarden voldoen. Het beoogde niveau is gezien de aansluiting bij de onderzoeks- en beroepspraktijk hoog.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Algemeen: profileringsminoren

De Faculteit der Letteren heeft vanaf cohort 2018 voor alle studenten de z.g. profileringsminoren ingevoerd. Dat betekent dat alle opleidingen vanaf het academisch jaar 2020-2021 in het derde studiejaar 40 EC aan keuzeruimte krijgen die ingevuld wordt met een van de dertien profileringsminoren die de faculteit aanbiedt. De reden voor de invoering van profileringsminoren ligt in de groeiende wens om onderwijs aan te laten sluiten bij de potentiële arbeidsmarkt door belangrijke maatschappelijke thema's aan te snijden, bijvoorbeeld vragen uit de nationale wetenschapsagenda. Studenten brengen met hun keuze voor een profileringsminor een accent aan in hun studie om zich beter te onderscheiden op de arbeidsmarkt. Het panel prijst de faculteit om de manier waarop zij door middel van profileringsminoren de opleidingen beter aan wil laten sluiten bij de arbeidsmarkt en inspeelt op de schaarste waar veel Letterenopleidingen, vaak door lage instroomcijfers, mee kampen.

De profileringsminoren hebben ieder een actueel en maatschappelijk thema en bestaan uit vier onderdelen: een inleidend vak van 5 EC, een reflectie cursus van 5 EC met oriëntatie op de arbeidsmarkt en reflectie op het thema van de profileringsminor, keuze uit meerdere vakkenpakketten van elk 20 EC aan aanschuifonderwijs van andere opleidingen, en een denktank van 10 EC. In een denktank gaan de studenten in een groepje van zes tot acht studenten onderzoek

doen in opdracht van een organisatie of bedrijf, doen ze een stage of doen ze mee aan wetenschappelijk onderzoek van de faculteit. De profileringsminoren zullen enige verschuivingen teweegbrengen in het curriculum van de opleidingen, zonder dat de aard en inhoud van de opleidingen fundamenteel zijn gewijzigd.

Studenten die voor 2018 de opleidingen zijn begonnen, volgen drie faculteitsbrede vakken van het Core Curriculum. Dat Core Curriculum bestaat uit drie cursussen: Wijsgerige Reflectie, Kennis en Inzicht in de humaniora en Geesteswetenschappen en Samenleving. Na de volledige invoering van de profileringsminoren zullen de laatste twee zijn opgegaan in de profileringsminoren en is de cursus Wijsgerige Reflectie opgenomen in het major programma van de opleidingen. Eén van de profileringsminoren betreft een educatief programma, dat de huidige educatieve minor vervangt. Hiermee hoopt de faculteit studenten enthousiast te maken voor een baan in het onderwijs, hetgeen het panel van groot maatschappelijk belang acht. Studenten kunnen via deze minor ontdekken of werken in het onderwijs iets voor hen is. Studenten mogen de ruimte voor de profileringsminor ook gebruiken voor een verblijf in het buitenland (de z.g. buitenlandminor).

Het panel heeft met de opleidingen gesproken over het risico dat het taalniveau van de eigen profileringsminoren zal dalen als er ook studenten aan meedoen van andere opleidingen. Het vernam dat in reeds bestaande vakken met heterogene groepen, dit niet tot problemen heeft geleid. Als de studenten voor de betreffende minor kiezen, leert de ervaring dat ze de taal receptief goed genoeg kennen. Er wordt bij deze groepen gedifferentieerd in de eisen aan het taalniveau bij de toetsen en dat werkt in de ogen van de docenten goed. Het panel heeft vastgesteld dat de opleidingen de kwaliteit van de cursussen met heterogene instroom actief bewaken en moedigt de opleiding aan dit proces voort te zetten bij het verder ontwikkelen van de profileringsminoren.

Algemeen: academische vaardigheden

De opleidingen hebben in de visie van het panel een duidelijke academische signatuur. De studenten worden al vanaf het eerste jaar getraind in academische vaardigheden, middels opdrachten waarbij zij oefenen met het zoeken, beoordelen en gebruiken van (digitale) bronnen, en het mondeling of schriftelijk op academische wijze presenteren van bevindingen. Hierbij wordt in toenemende mate zelfstandigheid van de student gevraagd, culminerend in een bacheloreindwerkstuk. Het panel is van mening dat het aanleren van academische vaardigheden bij de opleidingen goed is doordacht en dat deze consistent zijn ondergebracht in de programma's. Hierdoor is de student aan het eind van de bachelor in staat zelfstandig een eindwerkstuk te schrijven op basis van degelijk bronnenonderzoek en de juiste toepassing van aangeleerde onderzoeksmethodes.

Algemeen: teacher in residence

Het panel is zeer enthousiast over de *teacher in residence* aan de Letterenfaculteit in Nijmegen. Een *teacher in residence* is een docent uit het middelbaar onderwijs die tevens werkzaam is bij een opleiding van de RU. In het verleden was er ook een *teacher in residence* aangesteld bij de bacheloropleiding Taalwetenschap. Momenteel worden alleen bij vakken die in het voortgezet onderwijs worden onderwezen *teachers in residence* aangesteld. De positie van de *teacher in residence* kan om het jaar of om de twee jaar wisselen. De *teacher in residence* helpt om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken en om de staf duidelijker te maken wat er precies op scholen gebeurt, bijvoorbeeld hoe een specifiek vak of onderwerp daar wordt onderwezen. De docent vervult op die manier een belangrijke rol bij het verkleinen van de kloof tussen schoolvakken en een academische benaderingswijze. Het panel heeft vernomen dat de continuïteit van dit initiatief om financiële redenen onzeker is en adviseert de faculteit om dit mooie initiatief in ere te houden en te blijven faciliteren.

Curriculum Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur bestaat uit een major (135 EC tot cohort 2018 en 140 vanaf cohort 2018), één of twee minoren (30 of 40 EC), en voor studenten van voor 2018 uit het Core Curriculum van 15 EC. Door de invoering van de profileringsminoren zullen er in deze opleiding een aantal verschuivingen plaatsvinden in het curriculum (zie bijlage 2). De studie start

met een intensieve week, waarin studenten worden ingewijd in inhoudelijke en procesmatige aspecten van de opleiding (hoe zit het programma in elkaar, academische leerhouding en studievoordigheden). Er wordt gewerkt aan de hand van actuele thema's uit de media en studenten worden actief aan het werk gezet. De studenten diepen een actueel thema uit en maken daar een korte video over. Later in het jaar staat dit thema weer centraal in het jaarlijkse eerstejaarscongres waardoor ook kennisverdieping inzichtelijk wordt. Het panel vindt de intensieve week een goed initiatief. Het heeft op basis van de gesprekken met studenten en docenten kunnen vaststellen dat de intensieve week studenten helpt om direct een goede start te maken en binnen de opleiding en de faculteit hun weg te vinden.

Daarna is het programma opgebouwd langs drie disciplines: letterkunde, taalkunde en taalbeheersing. De studenten worden na het inleidende eerstejaarsvak *Wat is literatuur?* meegenomen in de letterkunde van de verschillende tijdvakken. Vanaf 2018 is elk van die cursussen verbonden met een actueel maatschappelijk thema dat mede is ontleend aan de nationale wetenschapsagenda. De opleiding hoopt hiermee de cursussen ook aantrekkelijker te maken voor studenten van andere opleidingen en het als aanschuifonderwijs aan te bieden in de profileringsminoren, hetgeen het panel een goed idee vindt. In de leerlijn taalkunde komen drie deelterreinen aan bod: bouwstenen van de Nederlandse taal (fonetiek/fonologie, semantiek, morfologie en syntaxis), psycholinguïstiek, en taalverleden en taalvariatie. In de taalbeheersingslijn verdiepen studenten zich na de disciplinaire inleiding *Taal en Media* in de onderwerpen argumentatie en retorica, tekstontwerp en discourseanalyse. Om de samenhang tussen de drie disciplines te versterken worden de methodologische cursussen gegeven door docenten uit de verschillende disciplines en zijn er discipline-overstijgende cursussen opgenomen in de majorkeuzeruimte.

Het panel heeft het curriculum en een aantal vakken bestudeerd en geconstateerd dat de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur een samenhangend geheel vormt, dat op een heldere manier is gekoppeld aan de leerresultaten. Er zijn duidelijk herkenbare en goed doordachte leerlijnen in het programma.

Het panel kan zich in grote lijnen vinden in de leerlijnen en de opbouw van de opleiding. Zoals reeds genoemd onder Standaard 1, is in het curriculum op het eerste gezicht geen cultuurkunde (met name politiek en geschiedenis) aanwezig. Het panel vernam tijdens het bezoek van docenten en studenten dat deze onderwerpen binnen de vakken in de drie disciplines wel degelijk aan de orde komen, bijvoorbeeld binnen de literair-historische vakken. Deze informatie heeft het enigszins gerustgesteld, maar het panel raadt de opleiding desalniettemin aan om zichtbaarder te maken hoe en waar dit onderdeel in de opleiding aan de orde komt. Wellicht dat door aanpassingen in de benaming van de vakken, die het panel in sommige gevallen wat verhullend vond, hierin meer helderheid naar de (aspirant)studenten toe gebracht kan worden.

Het panel heeft de opleiding bevraagd over de plek van poëzie in het nieuwe curriculum. In het oude programma was dit een majorkeuzevak, maar in het nieuwe programma is poëzie niet als vak teruggekeerd. Het panel is verheugd te hebben vernomen dat poëzie wel degelijk in allerlei andere cursussen terugkomt, bijvoorbeeld bij literaire analyse, in literair-historische vakken en in het inleidende vak *Wat is Literatuur?*. Het moedigt de opleiding aan om ervoor te zorgen dat deze vorm van literatuur voldoende aandacht blijft krijgen binnen het curriculum en om dit inzichtelijker te maken in het programma.

In het laatste studiejaar vindt verdere verdieping plaats binnen een van de disciplines via majorkeuzevakken en het bachelorwerkstuk en kiezen de studenten twee minoren (in de toekomst één profileringsminor). In dat jaar schrijven de studenten hun bachelorwerkstuk, waarmee zij aantonen de beoogde leerresultaten te hebben behaald. Sommigen doen in dat jaar ook actief mee aan het onderzoek van hun docenten. De student kan voor het schrijven van het eindwerkstuk elk semester kiezen uit minimaal drie onderzoeksgroepen, minstens een per leerstoel. De thema's worden aangedragen door de begeleidende docenten, de student kiest in overleg met de begeleidende docent een onderwerp dat binnen zo'n thema past. De studenten waarmee het panel sprak, gaven aan nog voldoende vrijheid te ervaren bij het kiezen van hun onderwerp. Ze kunnen

daarnaast toestemming vragen bij de examencommissie voor een eigen onderwerp, die beoordeelt of het voldoende binnen de studie past en of er een docent is die het kan begeleiden.

Studenten worden in kleine groepen (drie tot vijf studenten) begeleid. Die begeleiding bestaat uit zes vaste bijeenkomsten waarin studenten van de docent en medestudenten feedback ontvangen op hun aanpak en conceptteksten. Naast de groepsbijeenkomsten heeft iedere student minimaal twee individuele besprekingen met de begeleidende docent. De exacte procedure staat beschreven in de studiehandleiding bij het werkstuk (Vademecum bachelorwerkstuk NTC). Het panel heeft overtuigend kunnen vaststellen dat de opleiding een degelijke academische signatuur heeft en dat studenten op een heldere en gestructureerde manier worden begeleid in het doen van onderzoek en het schrijven van hun bachelorwerkstuk.

Studenten die voor september 2018 met de opleiding zijn begonnen, kiezen in het tweede en derde jaar vier majorkeuzevakken (20 EC totaal). In het derde jaar volgen zij twee minoren van ieder 15 EC. Daarbij heeft de student de keuze uit het facultaire minorenaanbod, waarvan de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur er vier verzorgt. Vanaf cohort 2018 kiest de student een profileringsminor van 40 EC in het laatste jaar (zie hierboven). Voor alle studenten is het mogelijk om de minorruimte in te vullen met een buitenlandverblijf.

Het panel heeft met instemming geconstateerd dat de opleiding werkt aan een betere voorbereiding van studenten op de arbeidsmarkt en een betere aansluiting van de opleiding bij het beroepenveld. Net als bij de andere opleidingen besteedt het Core Curriculum-vak Geesteswetenschappen en Maatschappij in het derde jaar aandacht aan voorbereiding op de arbeidsmarkt. Vanaf cohort 2018 zal dat onderdeel opgaan in de profileringsminoren. Omdat arbeidsmarktoriëntatie daardoor pas in het derde jaar in het curriculum wordt aangeboden, nodigt de opleiding tijdens het eerstejaarscongres mensen uit het vakgebied en alumni uit om meer vertellen over hun werk. De studenten gaan tijdens het congres met een casus uit de praktijk aan de slag en er wordt dieper ingegaan op de thema's die in de intensieve week aan de orde zijn gekomen. Het congres is een verplicht onderdeel voor de eerstejaars, maar ouderejaars mogen ook deelnemen. Verder proberen docenten, aldus het ZER, om opdrachten in de cursussen aan te laten sluiten bij reële producten uit de wetenschaps- en beroepspraktijk en bij de nationale wetenschapsagenda. Het panel moedigt de opleiding aan om op deze weg voort te gaan en de contacten met alumni en het beroepenveld te intensiveren en meer in te zetten in het onderwijs. Het panel heeft ook met instemming vernomen dat de opleiding het komende academisch jaar weer een *teacher in residence* tot haar team mag rekenen en dat de opleiding plannen heeft om een keuzevak Academicus voor de Klas aan te bieden.

Curriculum Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

De bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur bestaat uit een major (135 EC tot cohort 2018 en 140 vanaf cohort 2018), een of twee minoren (30 of 40 EC), en voor studenten van voor 2018 uit het Core Curriculum van 15 EC. Door de invoering van de profileringsminoren zullen er in deze opleiding een aantal verschuivingen plaatsvinden in het curriculum (zie bijlage 2). Het panel heeft het curriculum en een aantal vakken bestudeerd en geconstateerd dat de opleiding goed herkenbare leerlijnen heeft, dat de vakken onderling een goede samenhang vertonen en de studenten stapsgewijs voorbereiden op het behalen van de beoogde leerresultaten. Er zijn duidelijk herkenbare en goed doordachte leerlijnen in het programma. Het majorprogramma van de opleiding is opgebouwd langs drie leerlijnen: Taalwetenschap (taalkunde en taalbeheersing), Literatuurwetenschappen, en Cultuur in een Duitstalige omgeving. Het programma begint met inleidende vakken in de propedeuse en bouwt qua moeilijkheidsgraad (verdieping) en verscheidenheid aan onderwerpen (verbreding) in het verloop van de studie op. De thema's taalverwerving en academische vaardigheden lopen dwars door de drie inhoudelijke leerlijnen heen en komen, behalve in het specifieke onderwijs op deze twee thema's, in meerdere cursussen terug. Een buitenlandverblijf van 15 EC in het laatste blok van het tweede jaar is een verplicht onderdeel van het programma.

Studenten beginnen hun studie met een Intensivwoche, waarin zij aan de hand van een taalttest inzicht krijgen in hun sterkere en zwakkere punten op het gebied van de Duitse taalvaardigheid. In de cursus Sprachwissenschaft 1: Phonetik und Phonologie krijgen studenten advies over het remediëren van hun eventuele achterstanden. In principe werken de studenten daarna zelfstandig verder aan hun taalvaardigheden, waarbij het gebruik van de Duitse taal in alle majorcursussen een belangrijke rol speelt. Aan het einde van de eerste periode maken ze dan een diagnostische toets op C1-niveau en aan het eind van periode 2 volgt de formele C1-toets. Het behalen van die toets is een voorwaarde om aan bepaalde tweedejaarscursussen deel te nemen. De uitgebreide aandacht voor taalverwerving, het feit dat alle majorvakken in het Duits worden gegeven en het verplicht buitenlandverblijf maken het studenten mogelijk om aan het eind van de studie Duits op *near-native* niveau te beheersen. Het panel is onder de indruk van de deze gedegen aanpak van de taalverwerving en heeft ook geconstateerd dat de opleiding goed luistert naar de wensen van haar studenten op dit gebied. Zo is recentelijk de aandacht voor taalverwerking verder gesterkt na studentenfeedback.

In de leerlijn Literatuurwetenschap maken studenten kennis met de grondbeginselen, basisvormen en geschiedenis van de Duitse letterkunde. In het tweede jaar richten ze zich op de hedendaagse populaire cultuur en op de relatie tussen auteur en werk. De leerlijn Taalwetenschap maakt studenten in het eerste jaar bekend met de verschillende taalkundige disciplines, zoals fonologie, fonetiek, syntaxis en taalbeheersing. Bovendien verdiepen studenten hun kennis in de Duitse grammatica. In het tweede jaar richt het onderwijs zich op taalverwerving en didactiek, historische taalkunde en tekstontwerp en wetenschappelijk taalgebruik in het Duits. In het laatste studiejaar komt opnieuw het onderwerp grammatica aan bod, nu vanuit het perspectief van het vreemdetalenonderwijs. De leerlijn Cultuur dompelt studenten meteen in het eerste jaar onder in de Duitse taal en cultuur (o.a. Pendelbus, Kommunikation in Kultur und Wirtschaft). Studenten werken in deze vakken ook aan hun taalvaardigheden en leren op hun ervaringen te reflecteren vanuit het perspectief van interculturele communicatie. In het tweede jaar richt het onderwijs zich op de verschillen tussen de Duitse en Nederlandse cultuur en op belangrijke interculturele thema's van heden en verleden.

In het derde jaar vindt verdere verdieping plaats en schrijven studenten hun bachelorwerkstuk. Studenten dragen zelf een afstudeeronderwerp aan of kiezen een onderwerp dat aansluit bij het jaarlijkse aanbod van mogelijke thema's van begeleidende docenten. De opleiding bepaalt uiteindelijk op basis van de voorkeuren, het aantal aanmeldingen en de beschikbaarheid van de docenten bij welke docent (Betreuer) de student op welk onderwerp afstudeert. Tijdens het werken aan het bachelorwerkstuk ondersteunt de opleiding de studenten door het geven van een *tutorial* waarin de studenten elke twee tot drie weken onder begeleiding van een docent de voortgang bespreken en de zaken waarmee ze eventueel worstelen. Wanneer de student een voorlopige versie af heeft, presenteert hij/zij die aan docenten en medestudenten en krijgt hier feedback op. Tijdens hun presentatie van het onderzoeksvoorstel en de daaropvolgende discussie beoordelen twee beoordelaars de studenten op hun individuele spreekvaardigheid op C2-niveau, een drempelvoorwaarde voor de beoordeling van de scriptie. Tot slot heeft de student ten minste drie individuele gesprekken met de begeleidende docent. De hele procedure is helder uitgelegd in een handleiding (Bachelor Leitfaden). Studenten gaven in een gesprek met het panel aan dat zij meestal hun eerste keus krijgen toebedeeld en daarbinnen voldoende ruimte krijgen om aan hun onderzoek een eigen invulling te geven. Het panel is van mening, dat de opleiding een academisch geïntereerd programma aanbiedt en dat studenten zeer goed worden begeleid in het doen van onderzoek en schrijven van hun bachelorwerkstuk.

Het verplichte buitenlandverblijf in het tweede jaar omvat 15 of 20 EC en beslaat de hele vierde periode van het tweede studiejaar. Omdat in Duitsland het tweede semester pas medio april begint, is dit goed in te bouwen in het programma. Het buitenlandverblijf geeft studenten de mogelijkheid om een aantal vakken vrij te kiezen, mits goedgekeurd door de Examencommissie. Studenten zeggen in het ZER deze vrijheid van vakkenkeuze in het buitenland te waarderen. Naast een buitenlandverblijf vormen twee studiereizen (naar Keulen en Berlijn) een vast onderdeel van het

programma, dat erg wordt gewaardeerd door de studenten. Het panel is zeer positief over het buitenlandverblijf en de twee studiereizen als vast onderdeel van het majorprogramma.

De vrije keuzeruimte in het programma bestaat uit minoren (2 x 15 EC tot en met studiejaar 2017-2018; 40 EC vanaf studiejaar 2018-2019). Door de invoering van de profileringsminoren zal het aantal minoren waaruit de studenten kunnen kiezen kleiner worden (13). Het panel heeft geen aanwijzingen, dat studenten dit een probleem vinden. Een deel van de studenten kiest ervoor om de minorruimte te gebruiken voor een tweede verblijf in het buitenland of om het verplichte buitenlandverblijf in het tweede jaar te verlengen, waarmee zij hun eigen keuzemogelijkheden vergroten.

Net als bij de andere opleidingen besteedt het Core Curriculum-vak Geesteswetenschappen en Maatschappij in het derde jaar aandacht aan voorbereiding op de arbeidsmarkt. Vanaf cohort 2018 zal dat onderdeel opgaan in de profileringsminoren. De praktische toepassing van hetgeen de studenten leren in de opleiding is echter ook op andere manieren terug te zien in het programma, bijvoorbeeld in de aandacht voor didaktiek van het Duits als vreemde taal, in de deelname aan internationale projecten (bijvoorbeeld het project Nachbarsprache en Buurcultuur) en in de georganiseerde gastlezingen. Om goed aangesloten te blijven bij het voortgezet onderwijs geven docenten zelf ook gastlezingen op scholen. Het panel is positief over deze aandacht voor de toekomst van de afgestudeerden, omdat het studenten de gelegenheid biedt zich voor te bereiden op een loopbaan in het onderwijs.

Curriculum Bacheloropleiding Taalwetenschap

Het programma van de bacheloropleiding Taalwetenschap (zie bijlage 2) bestaat net als de andere opleidingen uit een majorprogramma (135 EC tot cohort 2018 en 140 vanaf cohort 2018), een of twee minoren (30 of 40 EC), en voor studenten van voor 2018 uit het Core Curriculum van 15 EC. De invoering van de profileringsminoren leidt ook hier tot een aantal verschuivingen in het curriculum (zie bijlage 2), maar biedt de opleiding naar eigen zeggen ook kansen om meer te gaan samenwerken met andere opleidingen, zoals Communicatie- en Informatiewetenschappen. Het panel heeft het curriculum en een aantal vakken van de opleiding bestudeerd en is van mening dat de opleiding een heldere opbouw heeft en aantrekkelijke vakken aanbiedt aan de studenten. Het programma is zo opgezet dat het de student geleidelijk brengt naar het niveau van de beoogde leerresultaten. De academische vaardigheden zijn consistent door het hele programma verweven en gericht op praktische toepasbaarheid.

Het majorprogramma van de opleiding omvat algemene cursussen in de verschillende taalwetenschappelijke disciplines, themacursussen die passen binnen een van de vier thema's (Taal en technologie; Taal en gezondheid; Meertaligheid en de samenleving; en Taal en cognitie), majorkeuzecursussen, methodecursussen waarin de verschillende taalwetenschappelijke methoden worden aangeleerd, een stage en het bachelorwerkstuk.

Het programma van de opleiding is opgebouwd vanuit de visie dat in de taalwetenschap theorie en praktijk hand in hand gaan. Zo wordt in de meeste cursussen niet alleen theoretische kennis overgebracht, maar ook geleerd om te werken met bijvoorbeeld het spraaktechnologische programma PRAAT en het online corpus van kindertaal CHILDES. In het eerste jaar maken studenten in het vak Taalanalyse kennis met alle disciplines van de taalwetenschap, te weten fonologie, morfologie, syntaxis, semantiek en pragmatiek. In dit vak leren studenten in een computerpracticumzaal op verschillende beschrijvingsniveaus taal te ontleden. In de cursus Van Woord tot Zin maken ze kennis met taalbeschrijving en taaltypologie en 'adopterend' ze in tweetallen een hun onbekende taal. Verder volgen zij themavakken over de hierboven genoemde thema's en leggen ze al een stevige basis voor het aanleren van onderzoeksvaardigheden in de vakken Statistiek I, LingLab 1 en Taalkundige databestanden.

In het tweede en derde jaar wordt op deze kennis voortgebouwd en is 15 EC aan ruimte ingebouwd voor majorkeuzevakken. Ook in die jaren ligt het zwaartepunt steeds bij de toepassing van de taalwetenschap. Drie methodenvakken (Statistiek 2, LingLab 2 en LingLab 3) bouwen voort op de

basis die is gelegd in het eerste jaar en zijn aaneensluitend geroosterd. Ze zijn specifiek ontworpen om studenten te trainen in verschillende facetten van het doen van empirisch onderzoek. Zowel corpusonderzoek als experimenteel onderzoek met proefpersonen komen aan de orde. Studenten zijn erg blij met deze vakken en geven aan hier ook nog in hun vervolgopleiding veel baat bij te hebben.

In het laatste jaar volgen de studenten, naast een tweetal minoren (zie hieronder), een aantal vakken, een korte stage en schrijven zij hun bachelorwerkstuk. Er is hiervoor geen apart traject uitgezet. Studenten gaan zelf op zoek naar een onderwerp en een begeleidend docent van de opleiding. Samen met de begeleider(s) bepaalt de student het definitieve onderwerp, waarna hij/zij een onderzoeksvraag en een eerste onderzoeksopzet formuleert. Na goedkeuring van het onderzoeksplan door de begeleider(s) begint de student aan het onderzoek en het schrijven. Volgens de vakbeschrijving bespreekt de student tijdens de uitvoering van het onderzoek regelmatig met de begeleider(s) de voortgang. Het panel juicht toe dat de studenten grote mate van vrijheid hebben bij het kiezen van hun onderwerp en heeft geen aanwijzingen ontvangen dat het gebrek aan een gestructureerd traject bij het schrijven van de scriptie tot problemen leidt.

Binnen de keuzeruimte in het tweede jaar kunnen studenten drie vakken kiezen uit een aanbod van negen dat de opleiding aanbiedt. Ze kunnen ervoor kiezen zich in een van de vier thema's verder te verdiepen en zich op die manier voor te bereiden op een van de richtingen van de vervolgmasters of zich te verbreden door vakken met verschillende thema's te kiezen. In het derde jaar kunnen studenten twee minoren van 15 EC kiezen, die ze tot voor kort ook aan een andere faculteit of in het buitenland konden volgen. Door de invoering van de profileringsminoren zal deze keuze minder vrij worden, maar een buitenlandminor is nog steeds mogelijk, waarin ze wel vrij vakken kunnen kiezen (mits goedgekeurd door de Examencommissie). Studenten schrijven in het zelfevaluatie rapport dat ze niet blij zijn met deze verandering, omdat het hun keuzeruimte beperkt. Het panel heeft begrip voor deze bezwaren – zeker omdat de studenten die nu staan ingeschreven hier mogelijk wel op hadden gerekend. Het panel is echter van oordeel, zoals hierboven toegelicht, dat de keuze voor de profileringsminoren een verstandig besluit is van de faculteit.

De stage is een verplicht onderdeel van de opleiding en kan binnen of buiten de universiteit plaatsvinden. Studenten lopen hun stage in het onderwijs, de gezondheidszorg, een maatschappelijke instelling of bij een onderzoeksgroep. Bij stages buiten de opleiding is een docent van de opleiding betrokken bij de eindbeoordeling. De toepassingsgerichte inhoud van de vakken, de stage – al is die maar 5 EC – en het Core Curriculum-vak Geesteswetenschappen in de Samenleving (dat op zal gaan in de profileringsminoren) zorgen voor een stevige relatie van de opleiding tot de beroepspraktijk. Desondanks zeggen de studenten in het studentenhoofdstuk van het ZER dat ze moeite hebben de relatie met de beroepspraktijk te zien. Het panel verbaast zich erover, dat de opleiding er – ondanks haar toepassingsgerichte profielen – toch niet in slaagt om duidelijk te maken aan studenten waar de aansluiting is met de arbeidsmarkt. Het management en de docenten hebben het panel verteld dat de opleiding dit jaar is begonnen met de organisatie van een *Linguistic careers day* en ook meer aandacht aan de arbeidsmarkt wil gaan geven tijdens mentoraatsbijeenkomsten. Het panel moedigt dit zeer aan en raadt aan om te onderzoeken of er nog meer manieren zijn waarop studenten zich meer bewust worden van de toepasbaarheid van hetgeen zij leren, zoals het inzetten van alumni en gastdocenten.

Didactische aanpak en werkvormen

De opleidingen werken vrijwel uitsluitend met vakken van 5 EC. Het samenvoegen van een reeks kleinere vakken van 2,5 EC in de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur tot grotere gehelen van 5 EC juicht het panel toe. Het onderwijs van de drie opleidingen vindt doorgaans plaats in hoorcolleges en werkcolleges. Bij Taalwetenschap worden daarnaast ook computerpractica aangeboden. Door de lage aantallen studenten (gemiddelde instroom per opleiding ligt tussen 20 en 25) is het onderwijs per definitie kleinschalig. Dat schept ruimte voor interactie bij zowel hoor- als werkcolleges, waardoor het onderscheid tussen beide vaak klein is.

De studenten voeren zowel individueel als in groepen opdrachten uit, waaraan soms presentaties zijn verbonden. Het oefenen van schriftelijke vaardigheden start al vroeg in de opleidingen, hetgeen door de studenten wordt gewaardeerd. De cursussen van de opleidingen bieden ieder hun eigen mix van werkvormen, variërend van groepsdiscussies, quizen, schriftelijke opdrachten (individueel of in groepen) tot het schrijven van een blog. Studenten worden steeds gestimuleerd een actieve bijdrage te leveren. Het onderwijs is uitdagend en ondersteunt de ontwikkeling en individuele keuzes van de student. Het panel is van oordeel dat de werkvormen voldoende gevarieerd zijn en dat ze passen bij de opleidingen. Ook is het onderwijs in voldoende mate studentgericht. Wel gaven studenten aan dat zij deze opzet, gepaard aan aanwezigheidsplicht tijdens de colleges, enigszins vinden leiden tot een verschooning van het onderwijs. Dit is in de ogen van het panel niet problematisch, maar wel een aandachtspunt.

De schriftelijke opdrachten sluiten zoveel mogelijk aan bij de wetenschaps- of beroepspraktijk, zoals het schrijven van een literaire kritiek of een taaladvies (bij Nederlands), leermiddelen voor het middelbaar onderwijs (bij Duits) of de presentatie van een onderzoek (bij Taalwetenschap). Het panel juicht dat toe. Voor de taalverwerving benut de opleiding Duitse Taal en Cultuur de nabijheid van Duitsland ten volle. Voorbeelden zijn het collegebezoek aan Essen (De pendelbus) en deelname aan samenwerkingsprojecten, zoals het project Nachbarsprache und buurcultuur bij de opleiding Duitse Taal en Cultuur. Ook de opleiding Nederlandse taal en cultuur werkt samen met de universiteit in Essen in de vorm van docenten NTC die gastonderwijs geven aan Duitse studenten Nederlands. Deze studenten worden ook ieder jaar betrokken bij het congres 'Neerlandistiek in het Nieuws'. Het panel juicht deze samenwerking zeer toe.

Studeerbaarheid, studiebegeleiding en informatievoorziening

Door de kleinschaligheid van de opleidingen is er intensief contact tussen docent en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium worden signaleerd en besproken. Het panel is van mening dat de opleidingen voldoende studeerbaar zijn en constateert dat studenten over het algemeen tevreden tot zeer tevreden zijn over de informatievoorziening, de studiebegeleiding, en de contacten met de docenten. De al eerder beschreven zorgvuldige vormgeving van het taalverwervingstraject bij de opleiding Duitse Taal en Cultuur en de goed georganiseerde scriptietrajecten bij Nederlandse Taal en Cultuur en Duitse Taal en Cultuur met bijbehorende werkgroepen dragen ongetwijfeld bij aan een vlot studieverloop. Bij de opleiding Taalwetenschap worden studenten al in een vroeg stadium ingezet bij de praktische uitvoering van onderzoek, hetgeen minder ruimte toelaat voor uitstelgedrag en zorgt voor intensieve contacten met onderzoekers. Het panel is overigens wel van mening dat de informatie en toegankelijkheid van de website, waaronder de studiegids, voor alle opleidingen verbetering behoeft. Het vinden van vakken en andere informatie vond het panel af en toe een uitdaging, hetgeen in gesprekken met studenten en docenten werd bevestigd.

Om eerstejaarsstudenten te helpen bij de overgang van middelbare school naar universiteit maken alle studenten van de Faculteit Letteren in het eerste studiejaar deel uit van een mentorgroep. Dit is een vaste groep studenten die onder begeleiding van een docent (de mentor) op gezette tijden bijeenkomt om studiegerelateerde thema's te bespreken. De bijeenkomsten van het mentoraat zijn verplicht. De mentoren voeren in het eerste jaar ook twee à drie tienminutengesprekken met de studenten over hun studievoortgang. Ook in de jaren erna blijven deze mentoren aanspreekpunt voor de studenten. Behalve de mentor houdt ook de studieadviseur de voortgang van de studenten in het oog en hier kunnen studenten ook op eigen initiatief met vragen terecht. Studenten beoordelen de studiebegeleiding van de opleidingen als goed en de algehele sfeer op de opleiding als zeer goed.

De opleiding Nederlandse Taal en Cultuur heeft recentelijk een aanwezigheidsplicht voor colleges ingevoerd en ook bij Taalwetenschap geldt er voor sommige cursussen of typen colleges een aanwezigheidsplicht en/of een voorbereidingsplicht. Het panel heeft uit de gesprekken met de beide opleidingen opgemaakt, dat de ervaring leert dat deze maatregel bijdraagt aan een betere werkhouding en werksfeer onder studenten en een grotere betrokkenheid bij de opleiding. Het vindt het positief dat de opleidingen er op deze manier in slagen hun studenten actief deel te laten

nemen aan de studie.

De drie opleidingen hebben ieder op hun eigen manier gelegenheden gecreëerd om in gesprek te gaan met de studenten over de vormgeving van de programma's, naast de rol die de opleidingscommissies hierin spelen. De opleiding Nederlandse Taal en Cultuur organiseert vier keer per jaar forumgesprekken. Bij de opleiding Duitse Taal en Cultuur spreken zogenaamde jaarraden regelmatig met het management tijdens gesprekken over de inhoud van het programma. De opleiding Taalwetenschap tenslotte kent aan het eind van iedere periode een spui-uurtje, waarin studentleden van de opleidingscommissie met de studenten alle vakken langslopen om te evalueren hoe die zijn verlopen. Het panel heeft hierdoor het volste vertrouwen dat de opleidingen zichzelf kritisch blijven bekijken, luisteren naar de stem van de studenten en zodoende zorgen voor een optimale studeerbaarheid van de programma's.

Docententeam

De opleidingen beschikken naar het oordeel van het panel over een goed gekwalificeerde (zowel wetenschappelijk als didactisch) en gepassioneerde onderwijsstaf. Nagenoeg iedereen heeft een Basiskwalificatie Onderwijs of zal die binnenkort gaan halen. De sfeer is uitstekend en er wordt veel opgelost door goede samenwerking. Er worden themadagen georganiseerd en het panel heeft aan de hand van de gevoerde gesprekken met studenten en docenten vastgesteld dat de contacten tussen hen uitstekend zijn.

Het panel heeft geconstateerd dat bij de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur een onevenwichtigheid lijkt te bestaan in de beschikbare onderwijsformatie voor de drie disciplines (Taalbeheersing 1.9 fte., Taalkunde 3.9 fte., Letterkunde 5.7 fte.). De opleiding heeft aan het panel uitgelegd dat het gegeven overzicht niet helemaal representatief is voor de feitelijke situatie van het onderwijs, omdat sommige vakken door docenten uit verschillende disciplines worden gegeven en docenten ook bij andere opleidingen onderwijs verzorgen. Zij is zich desondanks terdege bewust van een zekere onevenwichtigheid en waakt erover dat de component taalbeheersing ook in de toekomst voldoende aandacht binnen de opleiding krijgt.

Docenten ervaren een toename in werkdruk, onder meer door krappe urennormering, een hoge administratielast en de toename van tijdelijke contracten. Het panel heeft vernomen dat het faculteitsbestuur recentelijk toezeggingen heeft gedaan om aan afdelingen meer financiële middelen toe te kennen voor het geven van onderwijs. Er zijn vooralsnog geen aanwijzingen dat de docententeams te klein zijn om alle cursussen te realiseren en het panel prijst de opleidingen voor de creatieve manieren waarmee zij met de schaarste omgaan. Voorbeelden hiervan zijn de intensieve samenwerking met Duitse universiteiten bij de opleiding Duitse Taal en Cultuur en de samenwerking tussen de opleidingen Nederlandse Taal en Cultuur en Taalwetenschap. Het panel brengt de kwetsbaarheid van de kleine opleidingen bij deze echter graag onder ogen van het facultaire management, met het advies om zeer goed per opleiding te bekijken waar de juiste balans ligt tussen tijdelijk en vast personeel, zodat deze waardevolle opleidingen voldoende ruimte houden om hun huidige kwaliteit op peil te houden zonder het personeel te overvragen.

Overwegingen

Het panel is positief over de opbouw en inhoud van de programma's van de opleidingen. Zij bieden de studenten een onderwijsleeromgeving die hun in staat stelt om de beoogde leerresultaten te behalen. Er zijn zichtbare leerlijnen en er wordt gebruik gemaakt van gevarieerde werkvormen. De verwevenheid van onderzoek en onderwijs krijgt vorm in een degelijk uitgewerkte leerlijn bij de verschillende opleidingen waardoor de methodologische voorbereiding op onderzoek en het schrijven van de scriptie goed is ingebed in het programma. Ook is het panel van oordeel dat de keuze voor de profileringsminoren een verstandig besluit is van de faculteit.

Het panel heeft een zeer levendige, geïnspireerde en gekwalificeerde staf van de opleidingen aangetroffen. Nagenoeg iedereen heeft een BKO of zal die in de nabije toekomst gaan halen. De opleiding Duitse Taal en Cultuur maakt veel gebruik van de nabijheid van Duitsland door studenten

aan Duitse universiteiten colleges te laten volgen en Duitse gastdocenten uit te nodigen. Er zijn zeer goede formele en informele contacten tussen de studenten en de docenten, waardoor studenten goed geïnformeerd zijn over inhoud en organisatie van hun opleiding. Het panel adviseert de opleidingen en het faculteitsmanagement alert te zijn op de verhouding tussen personeel in vaste dienst en in tijdelijke dienst, zodat de opleidingen ook in de toekomst hun kwaliteit hoog kunnen houden en een hoogwaardige leeromgeving blijvend kunnen aanbieden.

Met de *teacher in residence* helpt de faculteit studenten om de transitie van vo naar wo te vergemakkelijken. Het panel waardeert dit initiatief en adviseert de faculteit om de *teacher in residence* in ere te houden en te blijven faciliteren.

Curriculum Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

Het programma van de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur biedt naar het oordeel van het panel een aantrekkelijk vakkenaanbod dat samenhangend is opgebouwd langs drie disciplines: letterkunde, taalkunde en taalbeheersing. De samenhang tussen de drie disciplines wordt bewerkstelligd doordat de methodologische cursussen gegeven worden door docenten uit de verschillende disciplines en door een aantal discipline-overstijgende cursussen in de majorkeuzeruimte. De programma's leiden studenten, opbouwend in moeilijkheidsgraad, naar het niveau van de beoogde leerresultaten. De cultuurcomponent zit enigszins verstopt in andere vakken en het panel beveelt de opleiding daarom aan om de zichtbaarheid van de component cultuur voor (aanstaande) studenten te vergroten, bijvoorbeeld door aanpassingen in de benamingen van een aantal vakken. Ook moedigt het panel de opleiding aan om de aandacht voor poëzie, nu verweven in verschillende cursussen, te koesteren en voldoende zichtbaar te maken. De opleiding heeft een academische signatuur en begeleidt studenten op een heldere en gestructureerde manier bij het uitvoeren van onderzoek en het schrijven van een bachelorwerkstuk. De opleiding werkt in toenemende mate aan een goede aansluiting bij het beroepenveld en het intensiveren van contacten met alumni.

Curriculum Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

Ook het programma van de opleiding Duitse Taal en Cultuur heeft een heldere opbouw langs drie herkenbare leerlijnen: Taalwetenschap (taalkunde en taalbeheersing), Literatuurwetenschappen, en Cultuur in een Duitstalige omgeving. De opbouw en de vakken sluit goed aan bij de geformuleerde leerresultaten. De ruime aandacht voor spreek- en schrijfvaardigheid, beginnend bij de *Intensivwoche*, maakt het de studenten mogelijk om aan het eind van de studie op *near-native* niveau in het Duits te kunnen communiceren. Het verplichte buitenlandverblijf en de twee studiereizen geven hun ruime gelegenheid om de Duitse cultuur van dichtbij te ervaren. Bovendien maakt de opleiding Duitse Taal en Cultuur optimaal gebruik van de nabijheid van Duitsland door studenten – ook voor hun buitenlandverblijf – aan Duitse universiteiten colleges te laten volgen, Duitse gastdocenten uit te nodigen en deel te nemen aan projecten met partners over de grens. Het aanleren van onderzoeksvaardigheden is goed ingebed in het programma en studenten worden op een gestructureerde en transparante manier begeleid bij het schrijven van hun scriptie. De opleiding biedt studenten ruime mogelijkheden om in contact te komen met het beroepenveld. Al deze positieve elementen in het programma ondersteunen studenten op zeer goede wijze om de beoogde leerresultaten te behalen in een uitdagende en studentgerichte leeromgeving. Het panel was onder de indruk van de geboden kwaliteit, die in zijn ogen het basisniveau overstijgt.

Curriculum Bacheloropleiding Taalwetenschap

De opleiding Taalwetenschap is naast algemene cursussen in de verschillende taalwetenschappelijke disciplines, opgebouwd rond vier thema's (Taal en technologie; Taal en gezondheid; Meertaligheid en de samenleving; en Taal en cognitie) en heeft een sterke focus op de toepassing van wetenschappelijk onderzoek. Het programma heeft een heldere opbouw en biedt aantrekkelijke vakken aan. Drie – door de studenten zeer gewaardeerde – methodenvakken zijn specifiek ontworpen om studenten te trainen in verschillende facetten van het doen van empirisch onderzoek en de meeste vakken combineren theorie met een component over de toepassing van de theorie. De begeleiding bij het schrijven van het bachelorwerkstuk is los georganiseerd en studenten hebben vrije keuze in de onderwerpen. De keuzeruimte in het tweede jaar geeft de studenten de gelegenheid

om te kiezen voor verdieping of verbreding. Het onderwijs is interactief en studentgericht. Wel geven studenten aan dat de combinatie van opdrachten en verplichte aanwezigheidsplicht bijdraagt aan een gevoel van verschooning. Hoewel het panel hier geen directe problemen bij heeft vastgesteld, geeft het dit punt mee aan de opleiding als aandachtspunt. De verplichte stage zorgt voor een relatie met de beroepspraktijk, maar omdat studenten aangeven geen goed beeld te hebben van de aansluiting met de arbeidsmarkt, raadt het panel de opleiding aan om hier meer aandacht aan te besteden.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'goed'.

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsing en toetsbeleid

Eind 2017 heeft de faculteit een facultair toetsbeleid vastgesteld, waar opleidingen sindsdien mee aan de slag zijn gegaan. De implementatie ervan is nog gaande en de mate van gevorderdheid wisselt per opleiding, maar bij alle opleidingen wordt het systeem van toetsing steeds verder ontwikkeld. Toetsplannen zijn geactualiseerd en adviezen van de Toetsadviescommissie (TAC) hebben geleid tot aanpassing van leerdoelen in relatie tot de eindkwalificaties. In een aantal gevallen is de informatie over toetsing in de studiehandleidingen aangevuld. Studenten kunnen zo voorafgaand aan de toetsing zien uit welke onderdelen de toetsen bestaan (toetsvormen), welke onderlinge weging er geldt en wat de cesuur is. Het panel heeft uit de ZERs op kunnen maken dat met name het invoeren van toetsmatrijzen en cursusdossiers en het vervolmaken van beoordelingsformulieren nog aandacht vraagt.

Ook bij de bacheloropleidingen Nederlandse Taal en Cultuur, Duitse Taal en Cultuur en Taalwetenschap bestaat er een toenemende aandacht voor de vorm en variatie van toetsen en wordt er gewerkt aan het vergroten van de deskundigheid op dit terrein, bijvoorbeeld door middel van studiedagen. De drie opleidingen beschikken naar het oordeel van het panel over heldere toetsplannen en laten de toetsen controleren door collegae middels het vierogenprincipe, wat het panel van groot belang acht. Het systeem van toetsing van de opleidingen omvat een combinatie van tussentijdse en afsluitende toetsen, werkstukken, individuele en groepspresentaties en natuurlijk het afsluitende bachelorwerkstuk. De gewone werkstukken hebben veel verschijningsvormen, zoals een essay, een dossier, een wetenschappelijk artikel, een onderzoeksverslag of een discourse-analyse. In veel vakken wordt gewerkt met continue toetsing van kennis, inzicht en vaardigheden door middel van opdrachten gedurende de cursus die ook deel uitmaken van de eindbeoordeling. Van een groeiend aantal af te nemen toetsen is een antwoordmodel (bij tentamens) of beoordelingsformulier (bij werkstukken) voorhanden. De opleidingen hanteren het systeem Turnitin voor het inleveren en op plagiaat checken van bachelorwerkstukken en veel van de andere schriftelijke werkstukken tijdens de opleiding.

Bij de opleiding Taalwetenschap verdient de beoordeling van de stage aparte aandacht. Hierbij geldt dat de stagebegeleider een gemotiveerd advies geeft over de beoordeling van de stage. Op basis van dit advies en het stageverslag beoordeelt de eindbeoordelaar (altijd een docent/ examiner vanuit de opleiding) de stage en stelt het eindcijfer vast. Het panel kan zich vinden in deze werkwijze.

Beoordeling eindwerkstukken

Het panel heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek een selectie van scripties gelezen en is het in grote lijnen eens met het oordeel van de begeleiders. De bachelorwerkstukken worden in de regel door twee docenten onafhankelijk van elkaar beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier.

Gezamenlijk komen de twee beoordelaars tot een gemotiveerd eindoordeel. Als er een discrepantie van een punt of meer is tussen de twee beoordelaars, wordt er een derde beoordelaar ingeschakeld. De formulieren en de wijze waarop de twee beoordelaars tot het eindoordeel komen zijn niet bij alle opleidingen hetzelfde, maar het panel heeft vastgesteld dat de opleidingen (in samenwerking met de Examencommissie) steeds meer toewerken naar consistentie en transparantie in het beoordelingsproces.

De formulieren zijn over het algemeen van voldoende kwaliteit, maar het panel heeft ook geconstateerd, dat nog niet bij alle scripties twee formulieren aanwezig waren, dat de kwaliteit van de feedback wisselend was en dat het niet altijd helder was hoe men tot het eindcijfer was gekomen. Met andere woorden: het ingezette beleid wordt nog niet overal even consequent uitgevoerd. Daarbij wil het panel opmerken dat met name de formulieren van de opleiding Taalwetenschap erg duidelijk en goed gestructureerd zijn. Het panel is zich ervan bewust dat het ontstane beeld te maken kan hebben met het feit dat sommige van de gelezen scripties dateren van een paar jaar geleden, terwijl de uniformering van de formulieren pas vrij recent is doorgevoerd. Het moedigt de opleidingen daarom aan op de ingeslagen weg verder te gaan, zodat studenten vooraf weten op welke criteria zij worden beoordeeld en achteraf begrijpen wat de motivatie is geweest bij het behaalde cijfer. Het panel is positief over het eindgesprek dat met name bij de opleiding Taalwetenschap gebruikelijk is. Het raadt de andere opleidingen aan om dit ook standaard in te voeren of in ieder geval ervoor te zorgen dat de studenten altijd inzage krijgen in de beoordelingsformulieren, ook als zij daar niet naar vragen.

Examencommissie

Vanaf 2015 wordt binnen de Faculteit der Letteren gewerkt met één examencommissie (de FEX) voor alle bachelor- en masteropleidingen. Alle opleidingen zijn hierin met ten minste één lid vertegenwoordigd. De leden worden binnen hun opleiding gesteund door een dealexamencommissie (DEX) waarin de benodigde inhoudelijke expertise vertegenwoordigd is. Naast deze vertegenwoordigers vanuit de opleidingen heeft de FEX een voorzitter, een ambtelijk secretaris, en een extern lid (een toetsdeskundige vanuit de Universiteit Utrecht). De voorzitter en de leden van de commissie worden door de decaan benoemd. Dagelijkse zaken worden afgehandeld door de ambtelijk secretaris en voorzitter. De facultaire examencommissie vergadert in volledige samenstelling vier tot zes keer per jaar.

In 2016 heeft de FEX een Toetsadviescommissie (TAC) ingesteld, die cyclisch de cursusdossiers en de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken van alle bachelor- en masteropleidingen onder de loep neemt. Per ronde wordt een aantal cursusdossiers en beoordelingsformulieren van een opleiding geselecteerd en tegen het licht gehouden door de leden van de TAC en een vertegenwoordiging van de opleiding die in de volgende ronde aan de beurt is. In 2017-2018 is in aanloop naar de visitatie een tweede cyclus uitgevoerd. De bevindingen van de commissie per ronde worden besproken in de FEX, en via een digitale werkgroepmap gedeeld, waarin ook achtergrondliteratuur over toetsing en beoordeling te vinden is voor de docenten. In het gesprek met de examencommissie heeft het panel vernomen dat er in het jaar 2019 vanwege de visitaties geen controlecyclus is uitgevoerd.

Het panel heeft vastgesteld dat de kwaliteitsborging van de toetsing hiermee groeiende aandacht heeft gekregen in de opleidingen en dat de FEX geleidelijk meer in haar kwaliteitsborgende rol van de toetsing aan het groeien is. Het moedigt de FEX aan om in deze lijn voort te gaan en haar positie in te zetten bij het verder uniformeren van de inhoud en het gebruik van de beoordelingsformulieren voor scripties. Ook moedigt zij de TAC aan om voort te gaan met de jaarlijkse controlecyclus van opleidingen. Door het delen van de uitkomsten met opleidingscommissies en collega's, zoals bij de vorige rondes is gebeurd, zal het lerend vermogen dat ervan uitgaat, groot zijn.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de drie bacheloropleidingen beschikken over een helder en transparant systeem van toetsing met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties

goed en deugdelijk is opgezet en dat de examencommissie een vinger aan de pols houdt bij de controle op de kwaliteit hiervan. In alle gevallen is sprake van een tweede beoordelaar, maar de transparantie in de verslagleggingen is nog wisselend. De formulieren van de opleiding Taalwetenschap zijn in de ogen van het panel een positief voorbeeld. Het panel kon zich in het algemeen vinden in de scriptiebeoordelingen van de betrokken docenten van alle drie de opleidingen. Het panel hecht eraan dat er uniformiteit komt in de gehanteerde formulieren, dat de stem van de tweede beoordelaar altijd zichtbaar is en dat de onderbouwing van het eindcijfer transparant is.

Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten en uit te breiden. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

De eindwerkstukken uit de steekproef die door het panel zijn gelezen werden minstens voldoende, sommige zeer goed, één zelfs indrukwekkend bevonden. Ze maken gebruik van passend bronnenmateriaal, hebben een heldere onderzoeksvraag, zijn goed gestructureerd, en getuigen van goed taalgebruik en een analytische blik. Bij een enkele scriptie was het theoretisch kader niet heel sterk, of werd een deel van de onderzoeksvragen onvoldoende beantwoord. De scripties in de steekproef tonen wat het panel betreft voldoende aan dat afgestudeerden de beoogde leerresultaten realiseren. Het panel concludeert dat de opleiding een goede basis biedt voor een vervolgopleiding.

Het merendeel van de afgestudeerde bachelors stromen door naar een master van de Radboud Universiteit: de masteropleidingen Letterkunde, Communicatie- en Informatiewetenschappen, Linguistics, Linguistics and Communication Science, Tourism and Culture, Historical Literary and Cultural Studies en Educatie in de Taal- en Cultuurwetenschappen: Nederlands. De rest studeert merendeels verder aan een andere universiteit. Een kleine minderheid stroomt als bachelor de arbeidsmarkt op. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding en de faculteit niet structureel volgen waar en hoe de alumni terecht komen na hun opleiding. Zij raadt de opleiding en de faculteit aan hier meer werk van te maken.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

Alle eindwerkstukken uit de steekproef zijn geschreven in het Duits en voldoen aan het taalniveau dat de opleiding als beoogd resultaat heeft geformuleerd (C2 van CEFR). De scripties hebben vrijwel allemaal een duidelijke onderzoeksvraag, wetenschappelijke motivering, adequate methode, een goed theoretisch kader en heldere en kritische conclusies. Daarmee voldoen zij naar het oordeel van het panel aan de beoogde leerresultaten. Bij de scripties op cultureel gebied ontbrak een aantal keer de motivering voor het onderzoek. Het panel adviseert de opleiding hier alert op te blijven. Het panel concludeert dat de opleiding een goede basis biedt voor een aansluitende vervolgopleiding.

Afgestudeerden van de bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur kiezen in de meerderheid een vervolgopleiding aan de RU, bijvoorbeeld de masteropleiding Taalwetenschappen, Letterkunde,

Nederland-Duitsland Studies of een Educatieve Master. Het aantal bachelors dat elders verder studeert groeit de laatste jaren, wat suggereert dat studenten ook elders goede aansluiting vinden bij vervolgopleidingen. Het behaalde *near-native* taalniveau geeft de studenten bovendien toegang tot een gespecialiseerde masteropleiding aan een Duitse universiteit. Tot slot kunnen de afgestudeerden meteen aan de slag als tweedegraads leraar Duits (na het afronden van de educatieve minor) of als Duitslanddeskundige binnen bedrijven en instellingen. Het panel adviseert ook deze opleiding om haar contacten met alumni te intensiveren en beter te volgen waar haar afgestudeerden terecht komen.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

De eindwerkstukken die het panel heeft gelezen werden vrijwel allemaal van voldoende tot goed bevonden bevonden, met een uitschieter naar boven die naar het oordeel van het panel ver boven een bachelorniveau uitging en een scriptie die een nipte voldoende verdiende. De studenten hebben met werkstukken aangetoond dat ze bekend zijn met het formuleren van heldere onderzoeksvragen, met het doen van relevant bronnenonderzoek en het schrijven van een gestructureerd verslag van het gedane onderzoek. Het panel heeft daarmee vastgesteld dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten behalen en een goede basis hebben gelegd voor een vervolgopleiding.

Zoals de opleiding in het ZER vermeldt blijkt uit evaluaties en gesprekken met alumni van de bacheloropleiding Taalwetenschap dat de afgestudeerden tevreden zijn over de bereikte leerresultaten. Ze geven aan dat het een brede studie is waarin ze veel kennis hebben opgedaan en geleerd hebben zelf onderzoek te doen en hun eigen en andermans onderzoeksresultaten kritisch te bekijken en te beoordelen. Verder geven ze aan veel profijt te hebben van hun analytische vaardigheden in het algemeen en op het gebied van taal in het bijzonder: ze weten hoe taal werkt, zowel voor een individuele spreker als in de grotere context van de samenleving. Toch merkt de opleiding in het rapport op dat haar contacten met het werkveld en de alumni niet structureel zijn en het panel is dan ook verheugd te vernemen dat de opleiding van plan is deze uit te breiden.

Overwegingen

Het panel is tevreden over het niveau van de scripties bij de drie opleidingen. Volgens het panel zijn alle scripties aan de maat en tonen zij aan dat de afgestudeerden de beoogde leerresultaten op bachelorniveau realiseren. Ze zijn van gemiddelde tot goede en soms zelfs van excellente kwaliteit, en getuigen van voldoende analytisch vermogen voor een bachelor. De meeste afgestudeerden stromen door naar een masteropleiding, wat bevestigt dat de bacheloropleidingen hun studenten voldoende voorbereiden op een vervolgopleiding.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

Bacheloropleiding Taalwetenschap: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft standaard 1, 2, 3, en 4 van de bacheloropleiding *Nederlandse Taal en Cultuur* beoordeeld als 'voldoende'. Het panel heeft standaarden 1 en 2 van de bacheloropleidingen *Duitse Taal en Cultuur* en *Taalwetenschap* beoordeeld als 'goed', en standaarden 3 en 4 voor beide opleidingen als 'voldoende'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel over de opleidingen daarmee 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur* als 'voldoende'.

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur* als 'voldoende'.

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Taalwetenschap* als 'voldoende'.

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING VAN DE MASTEROPLEIDING LETTERKUNDE EN DE MASTEROPLEIDING TAALWETENSCHAPPEN

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Masteropleiding Letterkunde

De masteropleiding Letterkunde leidt studenten op tot breed georiënteerde academici die een goede literaire repertoirekennis hebben en op de hoogte zijn van actuele literatuurwetenschappelijke debatten. Het centrale studieobject binnen de master Letterkunde is de literatuur, die door de opleiding wordt opgevat als een verzameling teksten en als een sociale praktijk. De opleiding heeft twee specialisaties: Europese Letterkunde en Literair Bedrijf. Bij Europese Letterkunde ligt de nadruk op het grondig analyseren en interpreteren van literaire teksten en verdiepen studenten zich in relaties tussen verschillende culturen en taalgebieden en in grensoverschrijdende literatuur; studenten die de richting Literair Bedrijf kiezen krijgen voornamelijk theoretische en methodologische invalshoeken aangereikt die inzicht bieden in het functioneren van literatuur in de samenleving, waarbij de nadruk ligt op de Nederlandse samenleving. Vanwege de aanwezige expertise en om focus aan te brengen in het programma zijn de onderwerpen poëzie en toneel niet als aparte thema's in het programma opgenomen.

Het panel heeft met de opleiding gesproken over profilering van de opleiding. De specialisatie Literair Bedrijf heeft een helder en voor de hedendaagse student aantrekkelijk profiel, wat ook heeft geleid tot een groeiende instroom. Bij de specialisatie Europese Letterkunde is dat in de mening van het panel echter in mindere mate het geval. Deze studierichting poogt aan te sluiten bij de bacheloropleidingen in de talen die veel studenten hebben gevolgd en tegemoet te komen aan de wens van deze studenten om de door hen geleerde tweede taal verder uit te diepen. Het panel prijst de inspanningen die docenten binnen deze studierichting plegen om hun vakken echt meertalig en comparatistisch aan te bieden en zo het profiel van de opleiding uit te dragen. Tegelijkertijd constateert het ook dat de opleiding worstelt met het spanningsveld tussen enerzijds de noodzaak om meer (internationale) studenten aan te trekken en anderzijds de wens tot het overeind houden van de doeltalen waarin studenten worden opgeleid in de bachelorprogramma's.

Het panel heeft met instemming vernomen dat de opleiding bezig is na te denken over de profilering van afzonderlijke specialisaties, en die van Europese Letterkunde in het bijzonder. De opleiding is zich ervan bewust dat dit denkproces nog niet voldoende is uitgekristalliseerd, waarbij ze ook nadenkt over haar profiel in een internationale context. Het panel heeft zich laten vertellen dat deze discussie zou kunnen leiden tot andere keuzes of andere benamingen (van vakken en/of van de gehele studierichting Europese Literatuur), wat ook in de ogen van het panel tot aanscherping van het profiel zou moeten leiden. Ook hoopt de opleiding dat een samenwerking met de nieuwe educatieve masteropleidingen in de komende jaren zal leiden tot meer aanbod en onderwijs in de doeltalen Duits, Engels, Frans en Spaans. Een positief gevolg hiervan zou kunnen zijn dat studenten van deze masteropleidingen vakken bij de masteropleiding Letterkunde zullen gaan volgen. Het panel heeft er op basis van de gevoerde gesprekken alle vertrouwen in dat dit denkproces tot een verdere profilering van de opleiding zal leiden en de aantrekkingskracht ervan (nationaal en internationaal) zal vergroten.

De opleiding kent zeven eindkwalificaties (zie bijlage 1) die voor beide specialisaties gelden. Ze zijn gerelateerd aan de Dublin-descriptoren en richten zich onder andere op grondige repertoirekennis op het gebied van de Europese literatuur en literatuurwetenschap; het vermogen om verworven inhoudelijke kennis, inzicht en vaardigheden toe te passen in een mondelinge presentatie en in een schriftelijk werkstuk op academisch niveau; analyse van letterkundige debatten en het geven en onderbouwen van een eigen visie op het onderwerp; het uitvoeren van letterkundig onderzoek met behulp van passende methoden; kennis van de letterkundige beroepspraktijk en de vaardigheid om de tijdens de studie opgedane kennis daar toe te passen; en de organisatie van de eigen werkzaamheden, zowel individueel als in teamverband. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten passen bij een academische masteropleiding. Dit is onder meer inzichtelijk in de mate van zelfstandigheid die afgestudeerden bereiken in hun onderzoek en het analyse- en reflectieniveau dat van afgestudeerden wordt verwacht. Ook sluiten ze aan bij de Dublin-descriptoren en daarmee voldoen ze aan nationale en internationale standaarden.

Masteropleiding Taalwetenschappen

In de masteropleiding Taalwetenschappen verwerft de student kennis, vaardigheden en inzicht op het terrein van taalwetenschappelijke beschrijving, analyses en toepassingen en leert de student om zelfstandig taalwetenschappelijk onderzoek op te zetten en uit te voeren, de resultaten te interpreteren, en daar verantwoord verslag van te doen.

De opleiding kent vier specialisaties:

1. Language and Communication Coaching: leidt op tot taalcoaches die taalonderwijs kunnen ontwikkelen op basis van wetenschappelijke inzichten en dit onderwijs eventueel zelf kunnen geven. De nadruk in het onderwijs ligt op Engels als doeltaal, maar men kan tot taalcoach in een andere taal worden opgeleid;
2. Taal- en Spraakpathologie: leidt op tot het verrichten van toepassingsgericht onderzoek en het vertalen van onderzoeksresultaten naar de praktijk;
3. Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert: leidt op tot docent en expert op het gebied van Nederlands als tweede taal;
4. Het General Programme: hierbinnen hebben studenten grote vrijheid om hun eigen programma samen te stellen.

De onderwijstaal van Language and Communication Coaching en van het General Programme is Engels; de andere twee specialisaties worden in het Nederlands aangeboden. Onderling bestaat er tussen de vier specialisaties weinig tot geen samenhang, hetgeen een bewuste en in de ogen van het panel te rechtvaardigen keuze is van de opleiding. De specialisaties sluiten goed aan bij de Nijmeegse onderzoeksprofilering.

Het panel is van mening dat de recente toevoeging van de specialisatie NT2 een verstandige keuze is. Deze richting is, net als de specialisaties Taal- en Spraakpathologie en Language and Communication Coaching, door haar beroepsgerichtheid aantrekkelijk voor studenten die buiten de wetenschap werkzaam willen zijn. Van de vier specialisaties heeft het General Programme het minst duidelijk profiel, hetgeen gezien de vrije opzet ervan niet verrassend is. In de ogen van het panel biedt het General Programme een passend alternatief voor de taalspecifieke masteropleidingen die sinds 2017-2018 zijn opgeheven vanwege een te lage instroom.

De opleiding heeft een aantal algemene leerresultaten (zie bijlage 1) die gelden voor alle vier richtingen en met name betrekking hebben op het academische niveau dat de afgestudeerde dient te bereiken. Ze zijn gerelateerd aan de Dublin-descriptoren en geven in algemene termen aan waar de studenten dienen te staan op het gebied van kennis en inzicht en de toepassing daarvan, oordeelsvorming en onderzoeksmethodiek. De opleiding kent daarnaast specifieke leerresultaten voor drie specialisaties met vaste programma's die explicieter gericht zijn op de relatie tussen theorie en praktijk en expliciet refereren aan concrete, praktische vaardigheden die ook kunnen worden toegepast in een niet-wetenschappelijk werkveld. Het General Programme heeft geen specifieke eindtermen, omdat die afhangen van de keuzes van de studenten; dit is passend bij het karakter

van de specialisatie. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten goed aansluiten bij het niveau van een academische masteropleiding in hun aandacht voor onderzoeksmethodiek, oordeelsvorming en analyseniveau en daarmee voldoen aan nationale en internationale standaarden.

Overwegingen

Masteropleiding Letterkunde

De masteropleiding Letterkunde leidt studenten op tot breed georiënteerde academici en biedt daarbinnen twee specialisaties aan: Europese Letterkunde en Literair Bedrijf. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van beide specialisaties passen bij het niveau van een academische masteropleiding en daarmee voldoen aan nationale en internationale standaarden.

De specialisatie Literair Bedrijf heeft een helder en voor de hedendaagse student aantrekkelijk profiel, wat ook heeft geleid tot een groeiende instroom. De specialisatie Europese Letterkunde poogt aan te sluiten bij de bacheloropleidingen in de talen die veel studenten hebben gevolgd. Het panel prijst de inspanningen die docenten binnen deze studierichting plegen om hun vak echt meertalig en vergelijkend te maken en zo recht te doen aan de profilering van de specialisatie. De afstudeerrichting bevindt zich echter binnen een spanningsveld: enerzijds poogt zij tegemoet te komen aan de wens van deze studenten om de door hen geleerde tweede taal verder uit te diepen en anderzijds probeert zij tegelijkertijd een bredere groep (internationale) studenten aan te trekken. Het panel is van mening dat dit tot een minder duidelijke profilering leidt en is daarom verheugd te hebben vernomen dat de opleiding nadere aanscherping van de profilering van deze richting nastreeft. De herprofilering van de specialisatie Literair Bedrijf en de aantrekkingskracht van die richting geeft een goede basis voor vertrouwen in het vermogen van de opleiding ook de profilering van Europese Letterkunde te herijken.

Masteropleiding Taalwetenschappen

De masteropleiding Taalwetenschappen biedt studenten door de grote mate van keuzevrijheid de mogelijkheid om zich op allerlei terreinen van de taalwetenschappen te bekwamen. De opleiding kent vier specialisaties: Language and Communication Coaching; Taal- en Spraakpathologie; Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert; en een General Programme. De specialisaties zijn in de ogen van het panel maatschappelijk relevant en passend bij het onderzoeksprofiel van de faculteit. De eerste drie specialisaties zijn beroepsgericht en hebben daardoor zeer heldere profielen. Het General Programme kent het minst duidelijke profiel, maar biedt daarentegen een mooi palet aan keuzemogelijkheden voor de studenten. Het panel is van oordeel dat de beoogde leerresultaten van alle vier de specialisaties passen bij het niveau dat van een academische masteropleiding kan worden verwacht en daarmee voldoen aan nationale en internationale standaarden.

Conclusie

Masteropleiding Letterkunde: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Masteropleiding Taalwetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Masteropleiding Letterkunde

Zoals hierboven gezegd, bestaat de opleiding Letterkunde uit twee specialisaties: Europese Letterkunde en Literair Bedrijf. Beide programma's (zie bijlage 2) bestaan uit vier delen: de z.g. themacursus (10 EC en bij Europese Letterkunde Engelstalig), 20-30 EC aan vakken die gekozen kunnen worden uit een lijst van tien tot twaalf cursussen die specifiek bij de specialisatie horen (waaronder ook de mogelijkheid tot het doen van een Onderzoekstage van 10 EC), een vrije

keuzeruimte van maximaal 10 EC waarin gekozen kan worden uit cursussen van de andere specialisatie, van een verwante opleiding of van Masterlanguage; en tot slot een masterscriptie van 10 EC.

In de themacursus van Literair Bedrijf wordt de student bekend gemaakt met het verrichten van institutioneel of cultuursociologisch onderzoek, terwijl in de themacursus van Europese Letterkunde meer tekstgerichte benaderingen centraal staan. De themacursussen kunnen gezien worden als een opstap naar de cursussen die daarna binnen het eigen programma worden gekozen. Deze specialisatiegebonden cursussen zijn nauw verbonden met het onderzoek van de docenten en bestrijken een veelheid aan onderwerpen, zoals bij Literair Bedrijf: Schrijven als een schrijver, Gek op boeken, Lezers en verzamelaars van Middeleeuwen tot nu en The Booker and Beyond: Literary Prize Culture in Britain. Bij Europese Literatuur kan de student onder andere kiezen uit: Die Kunst der Adaption: Deutschsprachige literarische Werke und ihre Verfilmung, Vroegmoderne Nederlandse humor en Victorian Sensation Fiction.

Beide specialisaties bieden studenten veel mogelijkheden om hun eigen accenten te leggen. Via taalspecifieke cursussen en de masterscriptie kunnen studenten die een bacheloropleiding hebben gevolgd in Duits, Engels, Frans, Nederlands of Spaans zich verder verdiepen in de literatuur van dat taalgebied. De opleiding biedt geen taalspecifieke modules aan met betrekking tot de Spaanse letterkunde, terwijl dat in de ogen van het panel de aantrekkingskracht van de opleiding zou kunnen vergroten. Studenten kunnen echter wel kiezen voor een individueel onderzoekstutorial (5 EC): een individueel onderzoeksproject op een thema waarvoor geen cursus bestaat. Een student mag hiertoe een verzoek indienen bij een docent, die vervolgens aan de opleidingscoördinator een plan ter goedkeuring voorlegt. De opleiding verwacht in de toekomst samen te werken met de recent geïntroduceerde tweejarige educatieve masteropleidingen voor wat betreft het aanbieden van letterkundig onderwijs in Nederlands en Duits, en op termijn in andere vreemde talen.

Een student kan ook een onderzoeksstage van 10 EC bij een organisatie volgen, bijvoorbeeld bij een uitgever die geïnteresseerd is in onderzoek naar de receptie van Nederlandse literatuur in Angelsaksische landen. Een stagebegeleider van de opleiding houdt het academisch niveau van het onderzoek in de gaten. Vaak rolt er ook een scriptieonderwerp uit de stage. Andere voorbeelden van stages zijn: redactiewerk bij een uitgever of de verzorging van de programmering bij een literair festival. In de themacursussen en door de inschakeling van gastdocenten in de cursussen wordt aandacht besteed aan de arbeidsmarkt en aan de toekomstperspectieven van de studenten; de opleiding onderhoudt ook goede contacten met organisaties buiten de universiteit, zoals het festival Wintertuin en uitgevers. Ondanks deze inzet geven de studenten aan dat ze behoefte hebben aan meer activiteiten die gericht zijn op de arbeidsmarkt. Het faculteitsbestuur heeft daarom het belang van het volgen van een stage meer onder de aandacht gebracht en een stagecoördinator aangesteld, hetgeen het panel een goed initiatief vindt. Het raadt de opleiding aan om daarnaast het grote enthousiasme van haar alumni meer in te zetten bij de voorbereiding van studenten op de beroepspraktijk.

Het panel heeft het curriculum en een aantal vakken bestudeerd en geconstateerd dat de beide specialisaties voldoende samenhangen en aansluiten bij de beoogde leerresultaten. Ze bieden een zeer aantrekkelijk aanbod op academisch niveau. Het programma Literair Bedrijf vertoont volgens het panel de sterkste samenhang; Europese Letterkunde is, zoals ook geconstateerd onder Standaard 1, nog meer zoekend naar een balans tussen de wens om verdieping te bieden in de afzonderlijke doeltalen en verbreding voor studenten met andere vooropleidingen. Het panel heeft begrip voor de dilemma's waar de opleiding voor staat en adviseert om de wens die studenten hebben geuit om het huidige keuzemenu uit te breiden met een aantal vakken van de specialisatie Literair Bedrijf, in deze discussie mee te nemen.

Masteropleiding Taalwetenschappen

De opleiding omvat vier specialisaties: Language and Communication Coaching (LCC); Taal- en Spraakpathologie (TSP); Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert (NT2) en een General

Programme (GP). Iedere specialisatie heeft haar eigen programma (zie bijlage 2) en er zijn – afgezien van het vak Methods in Language Research voor studenten met onvoldoende statistische voorkennis – geen gezamenlijke vakken. Wel schrijven alle studenten aan het eind van hun studieprogramma een scriptie van 20 EC. Alleen studenten met een hoog (C1) taalniveau en goede communicatieve vaardigheden in de doeltaal (d.w.z. de taal waarin ze coach worden) worden tot de specialisatie LCC toegelaten. Aanvankelijk was de doeltaal alleen Engels, maar inmiddels is het ook mogelijk om, onder bepaalde voorwaarden, met een andere doeltaal aan de specialisatie deel te nemen. Deze specialisatie bestaat uit vijf verplichte onderdelen: drie cursussen, een stage en de scriptie. Daarnaast kiezen studenten twee of drie vakken uit een voorgeschreven lijst van vijf vakken binnen het LCC-profiel.

De specialisatie TSP wordt aangeboden in het Nederlands en is sterk gekoppeld aan de klinische praktijk in Nederland. Het programma bestaat voor het grootste deel uit verplichte vakken op een vrij te kiezen keuzevak van 5 EC na. Een centraal onderdeel vormt het verzamelen van klinische data die als input dienen voor een analyse voor de scriptie. Hiertoe is een apart vak van 10 EC opgenomen in het programma aanvullend op de scriptie van 20 EC. Het panel heeft met de opleiding gesproken over de wenselijkheid om het vak dataverzameling helemaal los te koppelen van de scriptie en over de grote omvang die de scriptie momenteel feitelijk (10 + 20 EC) heeft. Daarnaast bestaat het risico, zonder goede monitoring op dit gebied, dat studenten twee keer worden beoordeeld en beloond voor hetzelfde werk. Het panel heeft geen redenen om misbruik te veronderstellen maar om het risico op een dubbele beloning voor gemaakt werk in zijn geheel weg te nemen, raadt het panel de opleiding aan duidelijke richtlijnen op te stellen met betrekking tot de relatie tussen de scriptie en het vak dataverzameling. Hierbij voorziet het panel ook een rol voor de examencommissie, die vanuit haar borgende taak met betrekking tot de beoordeling van beide vakken hierbij de opleiding van advies zou kunnen dienen.

De specialisatie NT2 heeft een overwegend vast programma met twee keuzemodules van samen 10 EC die moeten worden goedgekeurd door de coördinator. De stage is een verplicht onderdeel van de specialisatie. Het NT2-programma is pas dit jaar gestart en daardoor nog volop in ontwikkeling. Zo zal het vak statistiek vanaf volgend jaar verplicht worden gesteld, omdat is gebleken dat de instromende studenten niet over voldoende voorkennis beschikken. Het panel constateert dat de opleiding in voldoende mate proactief de kwaliteit van het programma van deze nieuwe specialisatie bewaakt.

Het General Programme is een interdisciplinaire specialisatie waarbinnen studenten zelf hun programma kunnen samenstellen. De statistiekcursus Methods in Language Research is verplicht en alle studenten schrijven een scriptie van 20 EC. Het gekozen programma kan zich richten op een inhoudelijk thema, bijvoorbeeld theoretische taalkunde, op een specifieke taal of op een combinatie van beide. Studenten kunnen kiezen uit ruim 35 vakken, waarvan een deel specifieke instroomeisen heeft, bijvoorbeeld op het gebied van taalbeheersing of op het gebied van voorkennis en vaardigheden wanneer studenten vakken uit een van de research masterprogramma's willen volgen. Tot slot kunnen studenten kiezen uit vakken van het landelijke programma Masterlanguage.

De maatschappelijke relevantie en aansluiting op de arbeidsmarkt is bij de richtingen NT2 en TSP evident, terwijl sommige studenten van de andere twee richtingen die minder helder vinden. Bij LCC wordt dit opgevangen door de inhoud van de vakken erg op de praktijk te richten en door de verplichte stage van 10 EC. Bij het General Programme ligt veel initiatief bij de studenten zelf, hetgeen het panel gerechtvaardigd vindt voor een richting met grote keuzevrijheid. Veel van deze studenten kiezen er ook voor een stage te doen.

Het panel heeft de programma's en een aantal vakken van de vier specialisaties van de masteropleiding Taalwetenschappen bestudeerd en vastgesteld dat de opleiding veel mogelijkheden biedt om zich op allerlei terreinen van de linguïstiek te bekwamen. Met uitzondering van het General Programme hebben de specialisaties voldoende samenhang, sluiten zij goed aan bij de beoogde leerresultaten en bieden ze een zeer aantrekkelijk aanbod op academisch niveau aan de studenten.

Ze hebben een heldere oriëntatie op zowel de beroepspraktijk als op academisch onderzoek. Van het General Programme is het – vanwege de aard van de specialisatie – niet mogelijk voor het panel om de samenhang te beoordelen omdat deze per student verschilt. Studenten van die richting geven aan dat ze altijd bij iemand terecht kunnen voor advies en ondersteuning bij het zoeken en kiezen van vakken en stages; dit is in hun ogen bevorderlijk voor het samenstellen van een passend programma dat maatwerk levert. Gezien de goede begeleiding en de vele mogelijkheden die deze specialisatie kent, biedt ook deze specialisatie naar het oordeel van het panel een stevig academisch en taalkundige programma met voldoende aansluiting op de arbeidsmarkt. Het panel is van mening dat de opleiding de studenten voldoende voorbereidt op een carrière of vervolgstudie, maar dat ze net als de opleiding Letterkunde het grote enthousiasme van haar alumni meer in zou kunnen zetten in de beroepsoriëntatie binnen de opleiding.

Scriptiebegeleiding

In de eerste helft van het jaar verkennen studenten van beide masteropleidingen in de gevolgde cursussen op welk onderwerp ze willen afstuderen. Bij Letterkunde beginnen studenten in de themacursussen al te werken aan een onderzoeksvoorstel. Ze sluiten het eerste half jaar af met een onderzoeksvoorstel. Ook bij Taalwetenschappen worden studenten al vroeg gewezen op het belang van het tijdig zoeken naar een voor hen passend scriptieonderwerp.

In beide programma's wordt tijdens de colleges van studenten verwacht dat zij gebruikmaken van actuele wetenschappelijke theorieën en methoden en deze kritisch beschouwen. In kleine werkgroepen wordt veel gediscussieerd over deze onderwerpen om kennis en inzicht op dit terrein naar een zo hoog mogelijk niveau te tillen. Er is een protocol voor het scriptieproces opgesteld en studenten tekenen een scriptiecontract waarin afspraken over de begeleiding worden vastgelegd. Het ligt aan de student hoeveel contact hij/zij tussentijds wil hebben met de begeleider, maar de norm is dat er minimaal drie gesprekken plaatsvinden en in de praktijk is dit vaak vier of vijf. In principe is het tijdpad vastgesteld (begin tweede semester onderzoeksvoorstel af, eerste concept in juni en tweede concept in augustus), maar de opleidingen gaan hier flexibel mee om. Studenten krijgen in de regel tijdens een eindgesprek feedback en de motivering van het eindcijfer.

Het panel heeft geconstateerd dat de begeleiding van de masterscriptie voldoende is geregeld en recht doet aan de mate van zelfstandigheid die van een masterstudent mag worden verwacht. Sommige studenten hebben zich dan ook erg positief uitgelaten over de begeleiding en de toegankelijkheid van de begeleiders, maar het studentenhoofdstuk van het ZER van de opleiding Taalwetenschappen geeft aan dat het nuttig zou zijn wanneer er bij de keuze en opstart meer ondersteuning zou worden geboden. De opleiding heeft dit ter harte genomen door recentelijk een scriptiecoördinator aan te stellen, die onder andere zorg zal dragen voor formele scriptiecontracten en informatiesessies. Het panel juicht deze stap toe.

Werkvormen

Het panel is van oordeel dat de werkvormen voldoende gevarieerd zijn en dat ze passen bij de opleidingen. Door de lage studentenaantallen is het onderwijs in de masteropleidingen per definitie kleinschalig. Studenten worden uitgedaagd een actieve bijdrage te leveren. Het onderwijs van de opleidingen vindt doorgaans plaats in hoorcolleges of werkcolleges, maar in de praktijk is het onderscheid hiertussen zeer klein. Studenten spelen een actieve rol door zich voor te bereiden op basis van leesverslagen of korte schrijfo opdrachten, het geven van presentaties en het voorzitten van plenaire discussies. Bij Taalwetenschappen werken veel studenten samen bij dataverzameling.

Bij de opleiding Letterkunde sluiten praktische opdrachten vaak aan bij de beroepspraktijk, zoals boekrecensies schrijven, manuscripten beoordelen, het programmeren van delen van literaire festivals of het verzorgen van de promotie van Nederlandse schrijvers op de Frankfurter Buchmesse. Een aantal cursussen van deze opleiding wordt op locatie gegeven, in mogelijk toekomstige werkomgevingen zoals het literair productiebedrijf De Nieuwe Oost, het Wintertuinfestival en Kasteel Rosendaal en er worden binnen de cursussen ontmoetingen georganiseerd met schrijvers-in-spé. Studenten krijgen regelmatig feedback op hun opdrachten, maar geven in de studentenhoofdstukken

van beide opleidingen aan de inhoud en frequentie ervan als wisselend te ervaren. Het panel is van mening dat goede feedback voor studenten cruciaal is in hun leerproces en adviseert de opleidingen hier alert op te zijn. Ook ondersteunt het panel de wens van de studenten Taalwetenschappen om meer te werken met peerfeedback.

Ook de opleiding Taalwetenschappen is gericht op het activeren van de studenten. Het panel heeft met instemming vastgesteld, dat de opleiding Taalwetenschappen door blijft zoeken naar manieren om nog meer variatie aan te brengen in werkvormen om studenten aan te moedigen om actief deel te nemen aan het onderwijs. Bij deze opleiding krijgt de didactische setting nog een extra dimensie door de aanwezigheid van een substantieel deel buitenlandse studenten (een kwart tot een derde van het totaal aantal studenten). Dit zorgt voor een internationale onderwijsomgeving, die zowel de docenten en de studenten als zeer waardevol achten door de schat aan aanwezige moedertalen in de colleges. Geleerde taalkundige theorieën kunnen hierdoor direct contrastief door de aanwezige studenten geverifieerd worden. Het panel waardeert deze *international classroom* en de extra inspanningen die daarbij van docenten worden gevraagd, doordat sommige studenten moeilijker zijn te activeren vanwege de schroom om in een vreemde taal te discussiëren.

Studeerbaarheid, studiebegeleiding en informatievoorziening

Door de kleinschalige opzet en de laagdrempeligheid van de docenten is er intensief contact tussen docenten en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium gesignaleerd en besproken worden. Het panel is van mening dat de opleidingen voldoende studeerbaar zijn en constateert dat studenten tevreden zijn over de studiebegeleiding en de contacten met de docenten. Het is wel van mening dat de informatie en toegankelijkheid van de website, waaronder de studiegids, voor alle opleidingen verbetering behoeft. Het vinden van vakken en andere informatie vond het panel af en toe een uitdaging, hetgeen in gesprekken met studenten en docenten werd bevestigd. Studenten kunnen voor persoonlijke vragen terecht bij de studieadviseur en in de tweede helft van het jaar fungeert de scriptiebegeleider feitelijk ook als een soort mentor.

De zeer diverse instroom wat betreft ingangskwalificaties is een uitdaging voor de opleidingen, maar wordt door de studenten en docenten ook als een pluspunt gezien. De pre-masterprogramma's voor TSP en NT2 ondervangen ten dele deze uitdaging. Toch vinden sommige studenten het niveau aan de lage kant (LCC) of merken zij op dat ze een vak krijgen dat ze ook al in de bachelor hebben gevolgd (NT2). Het panel heeft echter vastgesteld dat het hier een vak betrof dat niet tot het verplichte bachelorcurriculum behoort, waardoor een deel van de studenten het wel en een deel het niet heeft gevolgd. Op basis van gesprekken met de docenten is de stellige indruk van het panel dat docenten creatief met dit – niet te veranderen – gegeven omgaan, bijvoorbeeld door het gebruik van hybride onderwijsvormen of door studenten bij te laten lezen. Het panel waardeert de inzet van de docenten om het niveau hoog te houden en tegelijk te zorgen dat iedereen bediend wordt.

Docententeam

De opleidingen beschikken naar het oordeel van het panel over een (zowel wetenschappelijk als didactisch) goed gekwalificeerde en gepassioneerde onderwijsstaf. Nagenoeg iedereen is gepromoveerd, heeft een Basiskwalificatie Onderwijs of zal die binnenkort gaan halen. Uitzonderingen op de regel zijn met name bij Taalwetenschappen de docenten die van buitenaf worden ingehuurd in cursussen waar theorie en praktijk samengaan zoals bij NT2 en TSP geregeld het geval is (bijvoorbeeld taaldocenten of spraaktherapeuten). De onderwijstaken van de docenten sluiten nauw aan bij hun onderzoeksexpertise en talige competenties. Er worden themadagen georganiseerd en de contacten met de studenten zijn uitstekend. Sinds de vorige visitatie is de onderlinge samenhang en afstemming versterkt: een aantal cursussen wordt door teams van stafleden gegeven, cursushandleidingen worden met elkaar gedeeld, docenten werken in de cursussen met standaardbeoordelingsformulieren, en er is overleg over lopend onderwijs. De verwachting is dat de aanstaande herstructurering van de faculteit dit proces verder zal consolideren, aangezien alle taal- en cultuuropleidingen samen één departement gaan vormen. De taalvaardigheid in het Engels van de docenten is goed en de meeste docenten beschikken over een Cambridge English Proficiency-certificaat of zijn daarvan vrijgesteld.

Overwegingen

Masteropleiding Letterkunde

De programma's van de twee specialisaties van de masteropleiding Letterkunde zijn helder opgebouwd en sluiten goed aan bij de beoogde leerresultaten. Beide specialisaties bieden studenten mogelijkheden om hun eigen accenten te leggen. In de ogen van het panel zou de aantrekkingskracht van de opleiding kunnen worden vergroot, als zij ook specifieke modules aan zou bieden met betrekking tot de Spaanse letterkunde. De opleiding besteedt door haar goede contacten met organisaties buiten de universiteit aandacht aan de arbeidsmarkt en toekomstperspectieven van de studenten, maar studenten geven aan behoefte te hebben aan meer activiteiten op dit gebied. Het panel kan zich dan ook vinden in de recente aanstelling van een stagecoördinator, die de mogelijkheid tot het volgen van stages meer onder de aandacht van studenten zal gaan brengen. Praktische opdrachten die tijdens het onderwijs worden gegeven sluiten vaak aan bij de beroepspraktijk en een aantal cursussen wordt op locatie gegeven. De begeleiding van de masterscriptie is voldoende geregeld en doet recht aan de mate van zelfstandigheid die van een masterstudent mag worden verwacht. Door de kleinschalige opzet en de laagdrempeligheid van de docenten is er intensief contact tussen docenten en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium gesignaleerd en besproken worden. De opleiding beschikt naar het oordeel van het panel over een (zowel wetenschappelijk als didactisch) goed gekwalificeerde en gepassioneerde onderwijsstaf.

Wel ziet het panel nog ruimte voor verdere verbetering. Zij raadt de opleiding aan om het grote enthousiasme van haar alumni meer in te zetten bij de voorbereiding van studenten op de beroepspraktijk. Verder heeft het panel begrip voor de dilemma's waar de opleiding voor staat in de herijking van het programma en prijst het de zorgvuldige wijze waarop deze wordt vormgegeven. Het adviseert te onderzoeken of het huidige keuzemenu voor de specialisatie Europese Letterkunde kan worden uitgebreid met een aantal vakken van de specialisatie Literair Bedrijf om de aantrekkingskracht van de specialisatie voor studenten te vergroten. Ook zou, bij voldoende belangstelling, onderwijs aangeboden op het gebied van de Spaanse letterkunde hiertoe mogelijk een bijdrage kunnen leveren. Het panel moedigt de opleiding bovendien aan om actiever de internationalisering van de specialisatie Europese Letterkunde te bevorderen.

Masteropleiding Taalwetenschappen

Ook de programma's van de vier specialisaties van de masteropleiding Taalwetenschappen zijn helder opgebouwd en sluiten goed aan bij de beoogde leerresultaten. De begeleiding van de masterscriptie is voldoende geregeld en doet recht aan de mate van zelfstandigheid die van een masterstudent mag worden verwacht. Sommige studenten geven aan dat ze meer ondersteuning zouden kunnen gebruiken bij de keuze en opstart van het scriptieproces. De opleiding neemt deze kritiek ter harte o.a. door het aanstellen van een scriptiecoördinator. Het panel raadt de opleiding verder aan duidelijke richtlijnen op te stellen met betrekking tot de relatie tussen de scriptie en het vak dataverzameling. Hierbij voorziet het panel ook een rol voor de examencommissie, die vanuit haar borgende taak met betrekking tot de beoordeling van beide vakken hierbij de opleiding tot advies zou kunnen dienen.

Door de kleinschalige opzet en de laagdrempeligheid van de docenten is er intensief contact tussen docenten en studenten, waarbij eventuele problemen in een vroeg stadium gesignaleerd en besproken worden. De opleiding beschikt naar het oordeel van het panel over een (zowel wetenschappelijk als didactisch) goed gekwalificeerde en gepassioneerde onderwijsstaf. De opleiding activeert haar studenten met de gekozen werkvormen. Wel zou het gebruik van peerfeedback wellicht een mooie aanvulling zijn in het activerend leerproces. Bij deze opleiding krijgt de didactische setting nog een extra dimensie door de aanwezigheid van een substantieel deel buitenlandse studenten. Dit zorgt voor een internationale onderwijsomgeving, die zeer waardevol is voor de interactie door de schat aan aanwezige moedertalen in de colleges.

Conclusie

Masteropleiding Letterkunde: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Masteropleiding Taalwetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Eind 2017 heeft de faculteit een facultair toetsbeleid vastgesteld, waar opleidingen sindsdien mee aan de slag zijn gegaan. De implementatie ervan is nog gaande en de mate van gevorderdheid wisselt per opleiding, maar bij alle opleidingen wordt het systeem van toetsing steeds verder ontwikkeld. Toetsplannen zijn geactualiseerd en adviezen van de Toetsadviescommissie (TAC) hebben geleid tot aanpassing van leerdoelen in relatie tot de eindkwalificaties. In een aantal gevallen is de informatie over toetsing in de studiehandleidingen aangevuld. Studenten kunnen zo voorafgaand aan de toetsing zien uit welke onderdelen de toetsen bestaan (toetsvormen), welke onderlinge weging er geldt en wat de cesuur is. Het panel heeft uit de ZERs op kunnen maken dat met name het invoeren van toetsmatrijzen en cursusdossiers en het vervolmaken van beoordelingsformulieren nog aandacht vragen.

Ook de masteropleidingen Letterkunde en Taalwetenschappen besteden in toenemende mate aandacht aan hun toetsbeleid. Ze beschikken naar het oordeel van het panel over heldere toetsplannen en laten de toetsen controleren door collegae middels het vierogenprincipe, wat het panel van groot belang acht. Het systeem van toetsing van de opleidingen kent voldoende variatie en omvat een combinatie van tussentijdse en afsluitende toetsen, o.a. in de vorm van schriftelijke tentamens (alleen bij Taalwetenschappen), werkstukken, presentaties, mondelinge tentamens en portfolio's met onder andere leesverslagen en/of wekelijkse schrijfopdrachten. De toetsvormen sluiten goed aan bij de beoogde leerresultaten.

Beoordeling eindwerkstukken

Het panel heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek een selectie van scripties gelezen en kan zich in grote lijnen vinden in het oordeel van de begeleiders. De masterwerkstukken worden door twee docenten onafhankelijk van elkaar beoordeeld aan de hand van voorgeschreven beoordelingsformulieren. Een eindcijfer wordt bij Taalwetenschappen na overleg tussen de eerste (scriptiebegeleider) en de tweede beoordelaar vastgesteld en is bij Letterkunde in principe het gemiddelde van de twee oordelen. Als er een discrepantie van een punt of meer is tussen de twee beoordelaars, wordt er via de examencommissie een derde beoordelaar ingeschakeld. De richtlijnen en beoordelingscriteria worden via de website en de digitale leeromgeving gecommuniceerd naar de studenten. Het panel is zeer te spreken over de formulieren en de voorbeeldige manier waarop die worden ingevuld bij de opleiding Letterkunde. Bij Taalwetenschappen is dit beeld wisselender en worden de oordelen soms erg summier onderbouwd. Het panel heeft met instemming vastgesteld dat de opleiding Taalwetenschappen zich bewust is van onvolkomenheden in de uitvoering en dat zij stappen heeft gezet om dit te verbeteren.

Examencommissie

Vanaf 2015 wordt binnen de Faculteit der Letteren gewerkt met één examencommissie (de FEX) voor alle bachelor- en masteropleidingen. Alle opleidingen zijn hierin met ten minste één lid vertegenwoordigd. De leden worden binnen hun opleiding gesteund door een dealexamencommissie (DEX) waarin de benodigde inhoudelijke expertise vertegenwoordigd is. Naast deze vertegenwoordigers vanuit de opleidingen heeft de FEX een voorzitter, een ambtelijk secretaris, en een extern lid (een toetsdeskundige vanuit de Universiteit Utrecht). De voorzitter en de leden van de commissie worden door de decaan benoemd. Dagelijkse zaken worden afgehandeld door de ambtelijk secretaris en voorzitter, en de facultaire examencommissie vergadert in volledige samenstelling vier tot zes keer per jaar.

In 2016 heeft de FEX een Toetsadviescommissie (TAC) ingesteld, die cyclisch de cursusdossiers en de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken van alle bachelor- en masteropleidingen onder de loep neemt. Per ronde wordt een aantal cursusdossiers en beoordelingsformulieren van een opleiding geselecteerd en tegen het licht gehouden door de leden van de TAC en een vertegenwoordiging van de opleiding die in de volgende ronde aan de beurt is. In 2017-2018 is in aanloop naar de visitatie een tweede cyclus uitgevoerd. De bevindingen van de commissie per ronde worden besproken in de FEX, en via een digitale werkgroepmap gedeeld, waarin ook achtergrondliteratuur over toetsing en beoordeling te vinden is voor de docenten. In het gesprek met de examencommissie heeft het panel vernomen dat er in het jaar 2019 vanwege de visitaties geen controlecyclus is uitgevoerd.

Het panel heeft vastgesteld dat de kwaliteitsborging van de toetsing hiermee groeiende aandacht heeft gekregen in de opleidingen en dat de FEX geleidelijk meer in haar kwaliteitsborgende rol van de toetsing aan het groeien is. Zij moedigt de FEX aan om in deze lijn voort te gaan en haar positie in te zetten bij het verder uniformeren van de inhoud en het gebruik van de beoordelingsformulieren voor scripties. Ook moedigt zij de TAC aan om voort te gaan met de jaarlijkse controlecyclus van opleidingen. Door het delen van de uitkomsten met opleidingscommissies en collega's, zoals bij de vorige rondes is gebeurd, zal het lerend vermogen dat ervan uitgaat, groot zijn.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de twee masteropleidingen beschikken over een helder en transparant systeem van toetsing met voldoende variatie aan toetsen. De kwaliteit van de toetsen wordt vergroot door toepassing van het vierogenprincipe. Het panel constateert dat de beoordeling van de scripties deugdelijk is opgezet. In alle gevallen is sprake van een tweede beoordelaar en wordt gebruik gemaakt van formulieren die zorgen voor transparantie over de totstandkoming van het cijfer. Het panel prijst de opleiding Letterkunde voor de voorbeeldige manier waarop de formulieren worden gebruikt en de serieuze manier waarop de student feedback krijgt over zijn/haar eindwerkstuk. Bij Taalwetenschappen is dit beeld wisselender, maar heeft het panel met instemming vastgesteld dat de opleiding hier reeds actie op onderneemt.

Tot slot stelt het panel vast dat de facultaire examencommissie (FEX) haar taak op het gebied van de kwaliteitsborging van toetsing in voldoende mate heeft opgepakt en moedigt haar aan deze lijn voort te zetten en uit te breiden. Een jaarlijkse controlecyclus door de Toetsadviescommissie moet daar in de ogen van het panel onderdeel van blijven vormen. Het moedigt de FEX aan om het proces van verdere uniformering in de inhoud en invulling van de beoordelingsformulieren van de eindwerkstukken voortvarend op te pakken.

Conclusie

Masteropleiding Letterkunde: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Masteropleiding Taalwetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Masteropleiding Letterkunde

Het panel is onder indruk van de gelezen eindwerkstukken uit de steekproef. De scripties hebben heldere onderzoeksvragen, zijn in de regel goed tot zeer goed geschreven (vaak in tweede taal van de auteur), getuigen van gedegen kennis van de theoretische kaders, en behandelen relevante, soms actuele, thema's. Een aantal is van uitstekende kwaliteit, is gebaseerd op ambitieus onderzoek; andere waren naar het oordeel van het panel en de beoordelaars erg beschrijvend en minder analytisch. Het panel heeft vastgesteld dat alle scripties voldoen aan de eisen die aan het niveau van een masteropleiding worden gesteld en aan de beoogde leerresultaten van de opleiding, en deze

over het geheel overstijgen.

Afgestudeerden komen terecht in het boekenvak, bijvoorbeeld als redacteur bij een uitgeverij, inkoper bij een boekhandel of beleidsmedewerker bij een bibliotheek. Daarnaast werken afgestudeerden bij literaire festivals en evenementen als medewerker, programmeur of organisator of in archieven en musea. Een deel van hen stroomt door naar een educatieve master om docent te worden. Het panel heeft kennisgemaakt met een aantal alumni van de opleiding en vastgesteld, dat zij met groot enthousiasme en ruim voldoende academische bagage werkzaam zijn in verschillende beroepen en hier floreren.

Masteropleiding Taalwetenschappen

De eindwerkstukken uit de steekproef die door het panel zijn gelezen zijn alle voldoende tot goed beoordeeld. De meeste hebben een duidelijke onderzoeksvraag, zijn gebaseerd op adequate onderzoeksmethoden en relevante bronnen en bevatten een voldoende kritische analyse. In een aantal scripties vindt het panel de geraadpleegde literatuur aan de magere kant, had de onderzoeksvraag scherper geformuleerd of de onderzoeksopzet minder rommelig gekund of is de taalbeheersing aan de zwakke kant. Wel zijn volgens het panel alle scripties van voldoende masterniveau en reflecteren zij de beoogde leerresultaten van de opleiding.

De functies waarin afgestudeerden terechtkomen zijn zeer divers en reflecteren in die zin de verschillende specialisaties van de opleiding. Alumni zijn onder andere werkzaam als vertaler of logopedist met speciale verantwoordelijkheden, werken in het taalonderwijs, in centra voor expertise op het gebied van tweedetaalverwerving en lesmateriaal of op het gebied van businesscommunicatie. Een deel van de studenten slaagt erin een AIO-positie te bemachtigen, waaruit het panel opmaakt dat het behaalde niveau van de opleiding succesvol de competitie aan kan gaan met het niveau van studenten die uit een researchmaster komen.

Overwegingen

Het panel is tevreden over het niveau van de scripties bij beide opleidingen. Met name over de scripties van de opleiding Letterkunde is het panel enthousiast. De scripties voor deze opleiding hebben heldere onderzoeksvragen en zijn in de regel goed tot zeer goed geschreven. Een aantal is van uitstekende kwaliteit en gebaseerd op ambitieus onderzoek. Het panel meent dat de scripties van deze opleiding over het algemeen meer dan adequaat zijn en dat ook alumni uitstralen een zeer gedegen opleiding te hebben genoten. Hiermee overstijgt de masteropleiding Letterkunde het niveau dat geschetst wordt in de beoogde leerresultaten. De scripties van de opleiding Taalwetenschappen zijn aan de maat en tonen aan dat de afgestudeerden voldoen aan de beoogde leerresultaten. Ze zijn van gemiddelde tot goede kwaliteit, zijn gebaseerd op adequate onderzoeksmethoden en relevante bronnen en bevatten een voldoende kritische analyse. De meeste afgestudeerden van beide opleidingen vinden werk op academisch niveau en hiermee is voor het panel aangetoond dat de opleidingen hun studenten met de juiste bagage afleveren aan de arbeidsmarkt.

Conclusie

Masteropleiding Letterkunde: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'goed'.

Masteropleiding Taalwetenschappen: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoende'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft standaard 1, 2, 3 van de masteropleidingen Letterkunde beoordeeld als 'voldoende' en standaard 4 als 'goed'. Het panel heeft standaard 1, 2, 3, en 4 van de masteropleidingen Letterkunde en Taalwetenschappen beoordeeld als 'voldoende'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel over de opleidingen daarmee 'voldoende'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *masteropleiding Letterkunde* als 'voldoende'.

Het panel beoordeelt de *masteropleiding Taalwetenschappen* als 'voldoende'.

Bijlagen

BIJLAGE 1: BEOOGDE EINDKWALIFICATIES

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

De opleiding Engelse Taal en Cultuur aan de Radboud Universiteit kent twee richtingen, Engelse Taal en Cultuur enerzijds en Amerikanistiek anderzijds, met ieder een eigen studieprogramma. Deze programma's bestaan uit gedeeld én richtingspecifiek majoronderwijs en werken toe naar zes eindkwalificaties, waarvan vier gemeenschappelijk en twee richtingspecifiek.

1. Je taalvaardigheid is van near-native niveau. Je kunt je mondeling en schriftelijk adequaat uitdrukken in verschillende registers, bent op de hoogte van gangbare stijlconventies en kunt die toepassen in geschreven werk in het Engels (CEFR niveau C2). Je hebt kennis van de beschrijvende grammatica en de fonetiek van het Engels, je kunt theorieën van grammatica-analyse op het Engels toepassen. Je beschikt over de competenties om jouw eigen taalkennis in te schatten en het eigen leerproces te verbeteren.

2. Je kunt in grote mate van zelfstandigheid relevante vraagstukken uit de Engelse taal, literatuur en cultuur / Amerikanistiek analyseren. Analyse en onderbouwing getuigen van een onderzoekende houding en van een methodische en kritische verwerking van de basiskennis van het vakgebied. Daarnaast kun je onder begeleiding een relevant, specifiek vraagstuk uit de Anglistiek / Amerikanistiek onderzoeken met behulp van bij het vakgebied passende onderzoeksmethoden. Je kunt een probleem afbakenen, deelvragen formuleren en deze theoretisch, methodisch en / of empirisch onderzoeken met behulp van relevante bronnen. Je kunt mondeling en schriftelijk verslag doen van de onderzoeksresultaten in voortreffelijk Engels en in een helder gestructureerde, academische stijl.

3. Je kunt jouw eigen werkzaamheden organiseren, zowel individueel als in teamverband, en mede op basis van feedback van anderen beoordelen. Je kunt lacunes in je eigen deskundigheid signaleren.

4. Je kunt exemplarisch benoemen hoe de ontwikkeling van het vakgebied samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante (geesteswetenschappelijke) disciplines. Daarnaast ben je in staat te reflecteren op je eigen ontwikkeling tot Anglist of Amerikanist. Je maakt weloverwogen keuzes voor je studie en loopbaan (minoren; buitenland verblijf; vervolgmaster; werkveld).

Richtingspecifieke eindkwalificaties Engelse Taal en Cultuur

5. Je bezit wetenschappelijk gefundeerde kennis van en inzicht in de belangrijkste aspecten van de Engelse taal. Je kunt de ontwikkeling van het Engels-van het Oudengels tot Modernengels- in een historisch-taalkundig kader plaatsen en beschrijven, en de voornaamste varianten van het Engels wereldwijd benoemen. Je kunt de status van het Engels als internationale 'wereldtaal' verklaren en bent bekend met vraagstukken van verwerving van Engels als eerste en als tweede taal.

6. Je bezit wetenschappelijk gefundeerde kennis van en inzicht in de voornaamste Engelstalige literaire werken uit verschillende perioden, genres en regio's. Je bent bekend met de Middeleeuwse Engelse literatuur; je hebt overzicht over de Engelse literatuur en cultuur van Shakespeare tot de Romantiek, en je beschikt over gedetailleerde kennis van de Noord-Amerikaanse literatuur, Engelse literatuur en cultuur van de negentiende tot eenentwintigste eeuw. Je kunt literaire stromingen herkennen en typeren, Engelse literatuur op tekstueel niveau analyseren en plaatsen binnen een cultureel-historische context.

Richtingspecifieke eindkwalificaties Amerikanistiek

5. Je bezit een brede en wetenschappelijk gefundeerde kennis van en inzicht in de complexiteit en diversiteit van Noord-Amerika vanuit een verscheidenheid aan academische disciplines, te weten sociale en politieke geschiedenis, literatuurgeschiedenis, (populaire) cultuur, kunst en buitenlandse politiek. Je bent in staat historische, sociale, politieke, literaire en culturele ontwikkelingen en gebeurtenissen te benoemen en te duiden binnen hun disciplinaire context. Tevens ben je in staat inzichten uit verschillende disciplines op interdisciplinaire wijze samen te brengen.

6. Je bent bekend met de ontwikkeling van (North) American Studies als een academische discipline zowel binnen de Verenigde Staten als daarbuiten, en kunt de sleutelbegrippen behorende bij het veld benoemen en toepassen. Je bent bekend met de methodes van multi- en interdisciplinair onderzoek en kunt deze zelf toepassen.

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Voor de bachelor Romaanse Talen en Culturen gelden de volgende eindtermen:

1. De student bezit wetenschappelijk gefundeerde kennis van en inzicht in de voornaamste deelgebieden van de Franse of Spaanse taalkunde (fonologie, morfologie, syntaxis, semantiek, pragmatiek en sociolinguïstiek) en in de ontstaansgeschiedenis van beide talen vanuit het Latijn. De student is in staat de opgedane kennis en inzichten zelfstandig toe te passen.
2. De student bezit wetenschappelijk gefundeerde kennis van en inzicht in de voornaamste Franstalige of Spaanstalige literaire werken uit verschillende perioden, genres en regio's en in hun literaire, culturele en historische context(en). De student kan literaire stromingen typeren (met name die van de moderne tijd). De student kan, ten slotte, teksten analyseren met behulp van de daarvoor gangbare methoden.
3. De student heeft een breed overzicht van de hoofdlijnen van de Spaanstalige of Franstalige cultuur, met name die van de moderne tijd. De student kan belangrijke cultuuruitingen binnen de Franstalige of Spaanstalige wereld herkennen, analyseren en evalueren met behulp van de daarvoor gangbare methoden.
4. De student kan zich mondeling en schriftelijk goed uitdrukken, zowel in het Nederlands als in het Spaans (CEFR niveau B2/C1²) of Frans (CEFR niveau C1) en weet zijn communicatie te variëren naar gelang de context. De student beschikt over de competenties om de eigen communicatievaardigheden in het Frans of Spaans te beoordelen en het eigen leerproces te verbeteren.
5. De student kan zelfstandig eenvoudige vraagstukken uit de Franse of Spaanse taal, literatuur en cultuur analyseren, op argumentatieve wijze problemen oplossen en hierover in het Frans of Spaans en in het Nederlands verslag doen. De mondelinge presentaties en schriftelijke verslagen getuigen van een methodische verwerking van gegevens en secundaire literatuur, en van een kritische oordeelvorming.
6. De student kan onder begeleiding een relevant vraagstuk van beperkte omvang uit de Franse of Spaanse taal, literatuur of cultuur onderzoeken met behulp van passende onderzoeksmethoden. De student kan een probleem afbakenen, deelvragen formuleren, deze theoretisch en/of empirisch onderzoeken met behulp van relevante bronnen, en de onderzoeksresultaten presenteren in een heldere verslaglegging in correct Frans of Spaans.
7. De student is in staat te reflecteren op zijn eigen talenten en ambities, en op zijn ontwikkeling tot romanist of hispanist. De student is in staat weloverwogen keuzes te maken met betrekking tot zijn bacheloropleiding (profielingsminoren; buitenlandverblijf) en (masterspecialisatie, werkveld).

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

De opleiding hanteert de volgende zeven eindkwalificaties:

1. Studenten beschikken over basiskennis op het gebied van taalkunde, letterkunde en taalbeheersing van het Nederlands en zijn in staat tot een taalkundige, letterkundige en communicatieve analyse en interpretatie van literaire en niet-literaire teksten en taalverschijnselen in het Nederlands.
2. a. Studenten zijn in staat een relevante onderzoeksvraag te formuleren op het gebied van de neerlandistische letterkunde, taalkunde of taalbeheersing, die in een actueel theoretisch kader te plaatsen en te voorzien van een status quaestionis (bijdrage aan of vernieuwing van een onderzoekstraditie).
b. Daartoe beschikken zij over kennis van theoretische paradigma's en kunnen zij een literatuuronderzoek uitvoeren met gebruikmaking van relevante zoeksystemen en zijn ze wegwijs in wetenschappelijke bibliotheken.
c. Ze beschikken over praktische vaardigheden voor het operationaliseren van een onderzoeksvraag, waardoor zij in staat zijn een eenvoudig hermeneutisch/institutioneel, corpusanalytisch of experimenteel onderzoek op te zetten en uit te voeren.
3. Studenten kunnen 'data' (literaire en niet-literaire teksten, taalverschijnselen en uitkomsten van empirisch onderzoek) bewerken en interpreteren met behulp van (discipline-specifieke) analysetechnieken en kunnen kritisch reflecteren op de waarde van hun bevindingen.

² Spreekvaardigheid B2 (zowel interactie als productie), schrijfvaardigheid B2, leesvaardigheid C1, luistervaardigheid C1.

4. Studenten kunnen een zelfstandig ontwikkelde onderzoeksvraag toetsen aan relevante theoretische en secundaire literatuur. De studenten hebben zich een onderzoekende, kritische houding eigen gemaakt en beschikken over een brede belangstelling voor een of meer van de neerlandistische disciplines.
5. Studenten beschikken over een academische houding, wat inhoudt dat zij consciëntieus omgaan met bronnen en beschikbare literatuur, eigen bevindingen in verband kunnen brengen met inzichten van anderen en die nadrukkelijk van elkaar gescheiden weten te houden. Zij kunnen in correct Nederlands verslag doen van onderzoeksresultaten in een helder gestructureerde, academische stijl. De studenten zijn vaardig in het hanteren van verschillende schriftelijke en mondelinge taalregisters.
6. Studenten kunnen eigen werkzaamheden organiseren, zowel individueel als in teamverband. Zij kunnen de werkzaamheden, mede op basis van feedback van anderen, evalueren en verbeteren. De afgestudeerde kan lacunes in de eigen deskundigheid signaleren en hierin met behulp van gerichte zoekacties, aan de hand van daartoe geschikte zoeksystemen, voorzien. Hij of zij maakt weloverwogen keuzes voor de vervolgstudie.
7. Studenten kunnen exemplarisch benoemen hoe de ontwikkeling van het vakgebied samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante (geesteswetenschappelijke) disciplines.

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

De opleiding kent de volgende acht eindkwalificaties:

1. De afgestudeerde heeft uitgebreide kennis van de relevante thema's van de Duitse taalwetenschap, de Duitse literatuur, cultuur, geschiedenis en maatschappij, in het bijzonder in een Nederlands-Duits en Europees perspectief.
2. De afgestudeerde kan in grote mate van zelfstandigheid vraagstukken uit het vakgebied van Duitse taal, cultuur en literatuur analyseren waarbij analyse en onderbouwing getuigen van een onderzoekende houding en een methodische en kritische verwerking van de kennisbasis van het vakgebied.
3. De afgestudeerde kan onder begeleiding een relevant, specifiek onderwerp uit het vakgebied van de Duitse taalwetenschap en literatuurwetenschap onderzoeken met behulp van passende onderzoeksmethoden.
4. De afgestudeerde kan een probleem afbakenen, deelvragen formuleren, deze theoretisch en empirisch onderzoeken met behulp van relevante bronnen, en in correct Duits verslag doen van de onderzoeksresultaten in een helder gestructureerde, academische stijl.
5. De afgestudeerde bezit een taalvaardigheid van het Duits op near-native niveau (ERK, niveau C2).
6. De afgestudeerde kan de eigen werkzaamheden organiseren, zowel individueel als in teamverband waarbij hij/zij:
 - de werkzaamheden kan verbeteren, mede op basis van feedback van anderen.
 - lacunes in de eigen deskundigheid kan signaleren.
 - weloverwogen keuzes maakt voor de vervolgstudie en loopbaan.
7. De afgestudeerde kan exemplarisch benoemen hoe de ontwikkeling van het vakgebied samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante (geesteswetenschappelijke) disciplines.
8. De afgestudeerde beschikt over voldoende cultuurreflectie en kan in het bijzonder discussies in Nederlands-Duitse context met betrekking tot deelgebieden van het vakgebied juist inschatten.

Bacheloropleiding Taalwetenschap

De boven geformuleerde doelen leiden tot de volgende eindkwalificaties: Na afloop van de bacheloropleiding heeft de afgestudeerde:

1. kennis van de belangrijkste vakgebieden binnen de Taalwetenschap, ondergebracht in een van de vier kernthema's Taal en computers, Taal en gezondheid, De meertalige samenleving, Taal en cognitie;
2. grondige kennis van de verschillende taalwetenschappelijke beschrijvingsniveaus, te weten klankwoord-, zins- en interpretatieniveau (fonetiek en fonologie, morfologie en syntaxis, semantiek en pragmatiek);
3. vertrouwdheid met de taalwetenschappelijke methoden van onderzoek en de vaardigheid om dat onderzoek in grote mate van zelfstandigheid op te zetten en uit te voeren.

Na afloop van de bacheloropleiding kan de afgestudeerde:

4. in grote mate van zelfstandigheid theoretische en maatschappelijke vraagstukken analyseren, waarbij de analyse getuigt van een onderzoekende houding en van een methodische en kritische verwerking van kennis en inzichten uit de Taalwetenschap;
5. onder begeleiding relevante, specifieke taalwetenschappelijke vraagstukken onderzoeken met behulp van passende onderzoeksmethoden. De afgestudeerde kan een probleem afbakenen, deelvragen formuleren, deze theoretisch en/of empirisch onderzoeken met behulp van relevante bronnen, en hij/zij kan in correct Nederlands verslag doen van de onderzoeksresultaten in een helder gestructureerde, academische stijl;
6. de eigen werkzaamheden organiseren, zowel individueel als in teamverband. Hij/zij kan de werkzaamheden, mede op basis van feedback van docenten en collega-studenten, evalueren en verbeteren. De afgestudeerde kan lacunes in de eigen deskundigheid signaleren. Hij/zij kan een weloverwogen keuze voor de vervolgstudie maken;
7. exemplarisch benoemen hoe de ontwikkeling van het vakgebied samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante (geesteswetenschappelijke) disciplines.

Masteropleiding Letterkunde

De opleiding kent zeven eindkwalificaties. Na afloop van de master Letterkunde:

1. heeft de student zijn of haar repertoirekennis op het gebied van de Europese letterkunde en/ of literatuurwetenschap grondig verdiept.
2. is de student in staat om verworven inhoudelijke kennis, inzicht en vaardigheden toe te passen in een mondelinge presentatie en in een schriftelijk werkstuk of andere vormen van verslaglegging, die beantwoorden aan de eisen van wetenschappelijke kennisproductie.
3. kan de student debatten uit de letterkunde of literatuurwetenschap analyseren, een eigen visie op het onderwerp geven en die onderbouwen. Analyse en onderbouwing getuigen van een onderzoekende houding en van een methodische en kritische verwerking van de kennisbasis van het vakgebied.
4. kan de student zelfstandig een relevant, specifiek vraagstuk uit de letterkunde of literatuurwetenschap onderzoeken met behulp van passende methoden. Hij/zij kan een probleem afbakenen, deelvragen formuleren, deze theoretisch en/of empirisch onderzoeken met behulp van relevante bronnen.
5. heeft de student kennism gemaakt met de letterkundige beroepspraktijk en is hij/zij in staat tijdens de studie opgedane kennis en vaardigheden daar toe te passen. De student is tevens in staat een wetenschappelijk onderzoek op te zetten op basis van in de praktijk verworven kennis.
6. kan de student zijn/haar eigen werkzaamheden organiseren, zowel individueel als in teamverband. Hij/zij kan de werkzaamheden, mede op basis van feedback van anderen, evalueren en verbeteren. De student kan lacunes in de eigen deskundigheden signaleren en hierin met behulp van gerichte zoekacties voorzien. Hij/zij maakt weloverwogen keuzes voor de verdere loopbaan.
7. kan de student exemplarisch benoemen hoe de ontwikkeling van het vakgebied samenhangt met ontwikkelingen binnen verwante (geesteswetenschappelijke) disciplines. Hij/zij kan participeren in multidisciplinaire discussies met andere wetenschappers.

Masteropleiding Taalwetenschappen

A. Algemene eindtermen

De afgestudeerde van de masteropleiding Taalwetenschappen/Linguistics:

1. beschikt over de kennis en het inzicht om primaire, actuele taalkundige literatuur te kunnen lezen, duiden en plaatsen, en daarover schriftelijk en/of mondeling te kunnen rapporteren op een manier die beantwoordt aan de eisen van wetenschappelijke kennisproductie binnen de geesteswetenschappen;
2. is in staat om ten opzichte van primaire wetenschappelijke literatuur een kritische houding aan te nemen met betrekking tot de vraagstelling, methodologie en/of analyse en daar op een wetenschappelijk verantwoorde manier over te rapporteren.
3. is in staat taalkundige kennis en vaardigheden in te brengen in een wetenschappelijk of maatschappelijk project, of een maatschappelijke instelling;

4. is in staat een taalkundige vraagstelling te formuleren en daarbij de passende theorieën en data in te zetten om tot een wetenschappelijk verantwoord antwoord op de vraag te komen.
5. is in staat om doelgericht werkzaamheden op te zetten en uit te voeren, zowel individueel als in groepsverband, om lacunes in eigen handelen en kennis te herkennen, en om acties te ondernemen met als doel om deze tekortkomingen te repareren.

B. Specifieke eindtermen

Voor de specialisatie Language and Communication Coaching gelden de volgende aanvullende eindtermen. De afgestudeerde van de masteropleiding Taalwetenschappen/Linguistics met de specialisatie Language and communication coaching:

- a. heeft kennis van fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek op het gebied van tweedetaalonderwijs en in het bijzonder onderwijs bedoeld voor specifieke talige doeleinden;
- b. heeft kennis van zowel de linguïstische als culturele aspecten van hedendaagse tweedetaalcommunicatie in de wereld;
- c. bezit kennis en vaardigheden om talige behoeftes van een klant te analyseren en te vertalen naar cursusdoelen en -materialen;
- d. vaardigheden om de taal- en communicatievaardigheden van de klant te verbeteren, te testen en te evalueren.

Voor de specialisatie Taal- en Spraakpathologie gelden de volgende specifieke eindtermen. De afgestudeerde van de masteropleiding Taalwetenschappen/Linguistics met de specialisatie Taal- en spraakpathologie:

- a. heeft kennis van fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek naar de aard, diagnostiek en behandeling van spraak- taal- of gehoorproblemen bij kinderen en volwassenen;
- b. heeft kennis en vaardigheden om (onder begeleiding) een onderzoek op te zetten, uit te voeren, te beschrijven en presenteren;
- c. heeft kennis en vaardigheden om experimentele evidentie, diagnostische evidentie, evidentie over patiëntvoorkeuren of behandel-evidentie in te winnen en te beoordelen ten einde 'evidence-based' te kunnen handelen;
- d. heeft vaardigheden om schriftelijk en mondeling te communiceren over verschillende vormen van evidentie in het kader van beleid in de zorg.

Voor de specialisatie Nederlands als Tweede Taal: Docent en Expert gelden de volgende specifieke eindtermen. De afgestudeerde van de masteropleiding Taalwetenschappen/Linguistics met de specialisatie Nederlands als tweede taal: docent en expert:

- a. heeft kennis van fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek naar onderwijs Nederlands als tweede taal (taaldeelvaardigheden, taalontwikkeling, cognitieve processen, leerstrategieën) en de toepassing daarvan in de lespraktijk (leerstofselectie, methodeontwikkeling, instructie);
- b. heeft kennis en vaardigheden om toetsen (instrumenten, functies, psychometrische criteria) en elementaire vaardigheden voor eigen gebruik in NT2-onderwijs te ontwikkelen;
- c. heeft kennis en vaardigheden in de A-competenties (vakdidactiek), B-competenties (pedagogische en didactische competenties) en C-competenties (zelf gekozen specialisme) uit het competentieprofiel van de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) en de Beroepsvereniging NT2 (<https://bvnt2.org/>);
- d. heeft kennis en vaardigheden om wensen vanuit de samenleving voor NT2-taalonderwijs te analyseren, om te zetten in passende lessen en docenten die deze lessen verzorgen aan te sturen; heeft kennis van de wijze waarop verschillende typen taaldata worden verzameld, geanalyseerd, gebruikt en op hun betrouwbaarheid en validiteit beoordeeld worden: taalgebruiksdata, taalverwervingsdata, taalleerdata en introspectieve data, verkregen in spontane, semigestructureerde en/of gestructureerde contexten.

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN DE PROGRAMMA'S

Bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur

Specialisatie *ETC*

Cursusnaam	EC	Onderwijsperiode			
		1	2	3	4
B1					
British Culture and History	5	X	X		
British Literature and Culture of the 19th and 20th Century	5			X	X
English from Old to New	5			X	X
English Linguistics: Theory and Practice	5	X	X		
Oral Communication Skills - British English A	5	X	X		
Oral Communication Skills - British English B	5			X	X
Philosophical Reflection	5	X	X		
Phonetics British English	5	X	X	X	
Reading Literature: An Introduction	5	X	X		
Survey American Literature	5			X	X
Syntax 1	5			X	X
Writing English	5	X	X		
Studiepunten B1	60	16,7	16,7	14,2	12,5
B2					
Academic Communication Skills British English	5	X	X	X	X
British Literature and Culture of the 17th and 18th Century	5	X	X		
Dead or Alive? The Contemporary British Novel	5	X	X		
English as a World Language	5	X	X		
Englis Studies Now				X	X
Introduction to Middle English Literature	5	X	X		
Second Language Acquisition	5			X	X
Syntax 2	5	X	X		
Van klank tot woord	5	X	X		

Cursusnaam	EC	Onderwijsperiode			
		1	2	3	4
<i>Electives</i> (drie cursussen in totaal)	15			X	X
Studiepunten B2	60	16,25	16,25	13,75	13,75
B3					
Fools and Furies: The Early Modern Stage	5	X	X		
Pragmatics in Translation	5	X	X		
Eindwerkstuk en cursus	10			X	X
Profileringsminor	40	X	X	X	X
Studiepunten B3	60	15	15	15	15

Specialisatie Amerikanistiek

Cursusnaam	EC	Onderwijsperiode			
		1	2	3	4
B1					
Oral Communication Skills - American English A	5	X	X		
English Linguistics: Theory and Practise	5	X	X		
Writing English	5	X	X		
Reading Literature: An Introduction	5	X	X		
Introduction to American Cultural Studies	5	X	X		
American History and Politics I	5	X	X		
Phonetics American English	5	X	X	X	
Oral Communication Skills - American English B	5			X	X
Syntax 1	5			X	X
Survey American Literature	5			X	X
American History and Politics II	5			X	X
Philosophical Reflection	5			X	X
Studiepunten B1	60	16,7	16,7	14,2	12,5

B2					
Academic Communication Skills America English	5	X	X	X	X
English as a World Language	5	X	X		
Mediating America	5	X	X		
American Political System	5	X	X		
Research Seminar: 19 th Century Then and Now	5	X	X		
American Art	5			X	X
American Popular Culture	5			X	X
American Literatures of the 20 th and 21 st Century	5			X	X

Cursusnaam	EC	Onderwijsperiode			
		1	2	3	4
US Foreign Relations	5			X	X
<i>Electives</i> (drie cursussen in totaal)	15	X	X	X	X
Studiepunten B2	60	15	15	15	15
B3					
Research Seminar: Identity and Cultural Diversity	5	X	X		
Pragmatics in Translation	5	X	X		
BA Thesis American Studies	10			X	X
Profileringsminor	40	X	X	X	X
Studiepunten B3	60	15	15	15	15

Bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen

Franse Taal en Cultuur

Vakken eerste jaar		
Vak	Periode	Studiepunten
<i>Mondelinge en schriftelijke vaardigheden</i>		
Compétences languaguères 1	1	5 EC (European Credits)
Compétences languaguères 2	2	5 EC
Compétences languaguères 3	3	5 EC
Compétences languaguères 4	4	5 EC
Onderzoekscollege 1: Écriture scientifique	3-4	5 EC
<i>Letter- en cultuurkunde</i>		
Histoire de la culture française 1	1-2	5 EC
Histoire de la culture française 2	3-4	5 EC
La France au XXIe siècle	1-2	5 EC
Cinéma et société	1-2	5 EC
<i>Taalkunde</i>		
Sur les traces de la langue française	3-4	5 EC
Langue, culture et société	1-2	5 EC
Van woord tot zin	3-4	5 EC
Totaal aantal studiepunten		60 EC

Vakken tweede jaar		
Vak	Periode	Studiepunten
<i>Mondelinge en schriftelijke vaardigheden</i>		
Compétences orales 3 & 4	1,2,3,4	5 EC (European Credits)
Renforcement grammatical + traduction	1,2	5 EC
Onderzoekscollege 1: Écriture scientifique	3-4	5 EC
<i>Letter- en cultuurkunde</i>		
Littérature et société (XVIIe-XIXe siècles)	1-2	5 EC
Littérature et société (XXe-XXIe siècles)	3-4	5 EC
Atelier Culture: les franchophonies	3-4	5 EC
<i>Taalkunde</i>		
Van Klank tot Woord	1-2	5 EC
Apprendre le français	3-4	5 EC
<i>Taal-, letter- en cultuurkunde</i>		
Tendances actuelles de la recherche	1-2	5 EC
La communication en entreprise	3-4	5 EC
Wijsgerige reflectie	1-2	5 EC
Keuzevak	1-2	5 EC
Totaal aantal studiepunten		60 EC

Spaanse Taal en Cultuur

Vakken eerste jaar		
Vak	Periode	Studiepunten
<i>Mondelinge en schriftelijke vaardigheden</i>		
Spaans 1: Grammatica	1,2,3,4	5 EC (European Credits)
Spaans 1: Communicatieve Vaardigheden	1-2	5 EC
Spaans 2: Communicatieve Vaardigheden	3-4	5 EC
<i>Literatuur</i>		
Geschiedenis van de Spaanse Literatuur	1-2	5 EC
Geschiedenis van de Spaans-Amerikaanse literatuur	1-2	5 EC
Análisis de textos	3-4	5 EC
<i>Cultuurkunde</i>		
Cultuurkunde Spanje	1-2	5 EC
Cultuurkunde Spaans-Amerika	1-2	5 EC
Teoría cultural	3-4	5 EC
<i>Taalkunde</i>		
Inleiding Spaanse Taalkunde	1-2	5 EC
Variedades del español	3-4	5 EC
Van Woord tot Zin	3-4	5 EC
Totaal aantal studiepunten		60 EC

Vakken tweede jaar		
Vak	Periode	Studiepunten
<i>Mondelinge en schriftelijke vaardigheden</i>		
Spaans 3: Communicatieve Vaardigheden	1-2	5 EC (European Credits)
Spaans 4: Communicatieve Vaardigheden	3-4	5 EC
<i>Letterkunde</i>		
Estudios de Recepción	1-2	5 EC
El Quijote y sus trayectos	3-4	5 EC
<i>Cultuurkunde</i>		
Actualidades literarias, culturales y políticas	1-2	5 EC
Identidad y diversidad: México y los Estados Unidos	3	5 EC
Representaciones culturales en el mundo hispánico	4	5 EC
<i>Taalkunde</i>		
Lengua, cultura y sociedad	3-4	5 EC
Van Klank tot Woord	1-2	5 EC
Español como lengua segunda	3-4	5 EC
Wijsgerige reflectie	1-2	5 EC
Keuzevak	1-2	5 EC
Totaal aantal studiepunten		60 EC

Derde jaar (Frans en Spaans):

Het derde studiejaar biedt veel ruimte om je te specialiseren in de richting die jij interessant vindt. Je volgt 20 EC (studiepunten) aan major-onderwijs en kiest daarnaast een minor van 40 EC. Dat is een pakket van samenhangende vakken waarmee je je kennis verbreedt of verdiept. De minoren waar je uit kunt kiezen gaan over maatschappelijke thema's zoals meertaligheid, de digitale samenleving, gender, migratie of zingeving. Met je keuze voor een van deze thema's breng je een accent aan in je studie, waarmee je je straks makkelijker onderscheidt op de arbeidsmarkt.

Een minor bestaat altijd uit drie delen:

In de themacursussen en keuzevakken over het thema van jouw keuze doe je vaardigheden op die je vervolgens inzet in de praktijk, in de vorm van een denktank. Zo kun je een opdracht uitvoeren voor een bedrijf of organisatie, zelf een projectplan ontwikkelen of ervoor kiezen om stage te lopen. Op die manier bereid je je alvast voor op het werkveld waar je na studie in terecht komt.

In plaats van het volgen van een minor over een maatschappelijk thema kun je de minorruimte ook gebruiken om een periode aan een buitenlandse universiteit te studeren. De vakken die je daar afrondt, vormen onderdeel van je bachelorprogramma. Vanuit de opleiding zijn er goede contacten met universiteiten in andere landen en kun je hulp krijgen bij het vinden van een geschikte plek. Studeren in het buitenland is natuurlijk een ideale manier om te werken aan je taalvaardigheid en om een andere cultuur beter te leren kennen!

Volg je een bacheloropleiding die verwant is aan een schoolvak, dan kun je de minorruimte ook gebruiken om een educatief programma te volgen. Hiermee kun je tijdens je bachelor alvast ontdekken of werken in het onderwijs iets voor je is.

Bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur

Programma bachelor Nederlandse Taal en Cultuur (tot en met cohort 2017-2018)			
	B1	B2	B3
Major	Letterkunde (20 ec) <ul style="list-style-type: none"> • Wat is literatuur • Middeleeuwen: Letterkunde 1 • Gouden Eeuw: Letterkunde 2 • Achttiende Eeuw: Letterkunde 3 	Letterkunde (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Negentiende eeuw: letterkunde 4 • Moderne Vlaamse letterkunde: letterkunde 5 • Twintigste eeuw: letterkunde 6 • Eenentwintigste eeuw: letterkunde 7 	Bachelorwerkstuk (10 EC) <i>In een van de disciplines: letterkunde, taalkunde of taalbeheersing</i>
	Taalkunde (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Inleiding Taalkunde • Spraak: Fonetiek • Klankstructuur: Fonologie • Woordstructuur: Morfologie • Zinsstructuur: Syntaxis • Betekenis van woorden en zinnen: semantiek • Taal in de middeleeuwen: Middelnederlands • Taal in de Gouden Eeuw: Vroegnieuwederlands 	Taalkunde (15 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Constituenten- en zinsstructuur in het Nederlands • Taal en cognitie: inleiding in de psycholinguïstiek • Taalverandering in context 	
	Taalbeheersing (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Taal en media • Taal en overtuiging: retorica en argumentatie 	Taalbeheersing (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerp van overtuigende teksten • Taal in actie: discoursanalyse 	
	Onderzoeksvaardigheden (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Praktische Onderzoeksvaardigheden Neerlandistiek 	Onderzoeksvaardigheden (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Kwantitatieve Methoden in de Neerlandistiek 	
		Majorkeuzevak 1 (5 EC) <i>Poëzieanalyse of Experimenteel onderzoek of een vak uit de minoren: Mediëvistiek, Psycholinguïstiek, Journalistiek of Nogal logisch (dat vak mag dan geen deel meer uitmaken van de minor die de student later kiest)</i>	
		Minor (30EC)	
	Core Curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • CC1: Geschiedenis van het denken 	Core Curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • CC2: keuzevak 	Core Curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • CC3: Geesteswetenschappen en samenleving

Programma bachelor Nederlandse Taal en Cultuur (vanaf cohort 2017-2018)			
	B1	B2	B3
Majoor	Letterkunde (20 ec) <ul style="list-style-type: none"> • Wat is literatuur • Eeuwig gaat voor het ogenblik: de Nederlandse canon van middeleeuwen tot heden • Schrijvers op de zeepkist: literatuur en engagement in de vroegmoderne tijd • De Literatuur Draait Door: rol en functie van Nederlandstalige literatuur in de 21e eeuw 	Letterkunde (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Vertellers en Onderwijzers. Middeleeuwse auteurs als entertainers en moraalridders • Ik-Wij-Zij. Literatuur en identiteit in de vroegmoderne tijd • Geloof met Steenkool. Realisme en secularisering in de 19de eeuwse Nederlandse letterkunde • De Auteur achter de Schermen. Literatuur en autonomie in de 20ste eeuwse Nederlandse letterkunde 	Letterkunde (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Van Adam tot Zeus
	Taalkunde (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Moedertaalverwerving • Semantiek en Morfologie • Middelnederlands en Vroegnieuw-nederlands • Van Woord tot Zin 	Taalkunde (15 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Klankstructuur Fonologie • Inleiding in de Psycholinguïstiek • Taalverandering in context 	Taalkunde/Taalbeheersing (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Neerlandistiek Statistiek
	Taalbeheersing (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Taal en media • Argumentatie, Retorica en het Publiek debat 	Taalbeheersing (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Ontwerp van overtuigende teksten • Taal in actie: discoursanalyse 	
	Onderzoeksvaardigheden (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Praktische Onderzoeksvaardigheden Neerlandistiek 	Onderzoeksvaardigheden (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Kwantitatieve Methoden in de Neerlandistiek 	Bachelorwerkstuk (10 EC) <i>In een van de disciplines: letterkunde, taalkunde of taalbeheersing</i>
		Majorkeuzevakken (10 EC) keuzevak 1 (5 ec): <ul style="list-style-type: none"> • Kunstkritiek en Repertoire • NT2 • Fonetiek • Gezondheidscommunicatie keuzevak 2 (5 ec): <ul style="list-style-type: none"> • Blaaskaken en Profiteurs. De 'ander' in de moderne Vlaamse literatuur • Publieksgericht Schrijven • Verdieping Psycholinguïstiek 	
Core Curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> • CC1: Geschiedenis van het denken 		Profileringsminor (40 EC) <ul style="list-style-type: none"> • Beleid, Politiek en Cultuur • Gender & Diversity • Identiteit over Grenzen • Levend Verleden • Literature & Society • Mediterrane wereld • Menselijk Taalvermogen • Multilingualism Educatieve minor Buitenlandminor	

Bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur

Programma DTC (instroom tot en met studiejaar 2017-18)		
Bachelor 1 – Propedeuse	Bachelor 2	Bachelor 3
Literatuurwetenschap (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Wie liest man Literatur? - Lyrik, Poesie, Poetry - Geschichte der deutschen Literatur 	Literatuurwetenschap (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Unterhaltungsformen populärer Kultur 	Literatuurwetenschap (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Ältere deutsche Literatur und Kultur - Autor und Werk
Taalwetenschap (15 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Sprachwissenschaft 1: Phonetik und Phonologie - Sprachwissenschaft 2: Syntax und Textlinguistik - Grundlagen der deutschen Grammatik 	Taalwetenschap (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Sprachlernen in Theorie und Praxis - Geschichte des Deutschen: historische Linguistik - Grammatiken: Sprachtheorie und Unterricht (Didaktik) - Textgestaltung und Wissenschaftssprache 	Taalwetenschap (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Forschung und Didaktik: DaF
Cultuur (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Pendelbus: Begegnung mit dem Ruhrgebiet - Wendepunkte der deutschen Geschichte (incl. Berlinreise) - Sprachpraxis Deutsch (incl. Intensivkurs) - Kommunikation in Kultur und Wirtschaft 	Cultuur (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Einleitung Interkulturelle Kommunikation Niederlande-Deutschland - Fragen des 21. Jahrhunderts 	
Core Curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - CC1 Wijsgerige reflectie: geschiedenis van het denken 	CC en Forschungsmethoden (5+5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - CC2 Keuzevak uit 7 - Forschungsmethoden 	Core Curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - CC3 Geesteswetenschappen en maatschappij
	Buitenlandverblijf (15 EC)	Minor – 30ec (2x15ec)
		Bachelorwerkstuk (10 EC)

Programma DTC (instroom vanaf studiejaar 2018-19)		
Bachelor 1 – Propedeuse	Bachelor 2	Bachelor 3
Literatuurwetenschap (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Wie liest man Literatur? - Lyrik, Poesie, Poetry - Geschichte der deutschen Literatur - Ältere deutsche Literatur und Kultur 	Literatuurwetenschap (10 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Unterhaltungsformen populärer Kultur - Autor und Werk 	
Taalwetenschap (15 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Sprachwissenschaft 1: Phonetik und Phonologie - Sprachwissenschaft 2: Syntax und Textanalyse - Grundlagen der deutschen Grammatik 	Taalwetenschap (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Sprachlernen in Theorie und Praxis - Geschichte des Deutschen: historische Linguistik - Textgestaltung und Wissenschaftssprache - Forschung und Didaktik: DaF 	Taalwetenschap (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Grammatiken: Sprachtheorie und Unterricht (Didaktik)
Cultuur (20 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Pendelbus: Begegnung mit dem Ruhrgebiet - Sprachpraxis Deutsch (incl. Intensivkurs) - Kommunikation in Kultur und Wirtschaft - Oriëntatie op de Euregio 	Cultuur (15 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Einleitung Interkulturelle Kommunikation Niederlande-Deutschland - Fragen des 21. Jahrhunderts - Wendepunkte der deutschen Geschichte 	
Core curriculum (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - CC1 Geschiedenis van het denken 		Forschungsmethoden (5 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Forschungsmethoden
	Buitenlandverblijf (15EC)	Minor (40 EC) <ul style="list-style-type: none"> - Themacursus - Reflectiecursus - Aanschuifonderwijs - Denktank
		Bachelorwerkstuk (10 EC)

Bacheloropleiding Taalwetenschap

Alle vakken zijn 5EC, tenzij anders vermeld.

B1	Eerste semester	Tweede semester
Algemene vakken	Taalanalyse Fonetiek	Semantiek Van woord tot zin <i>CC1-vak Taalfilosofie</i>
Themavakken ¹	Moedertaalvererving (TC) Gebarentaal en dovenscultuur (MS) Taalkundige databestanden (TT)	Informatieverwerking (TT) Inleiding taal- en spraakpathologie (TG)
Methodevakken	Statistiek 1	LingLab 1

B2	Eerste semester	Tweede semester
Algemene vakken	Fonologie	Syntaxis
Themavakken ²	Sociolinguïstiek (MS) Taal en cognitie: inleiding Psycholinguïstiek (TC)	Tweedetaalvererving: van kindertijd tot volwassenheid (MS)
Majorkeuzevakken (drie uit negen + CC-vak)	<i>CC2-vak Geesteswetenschappen</i> Taalontwikkelingsstoornissen (TG) Afasie (TG)	Forensische linguïstiek (TT) Geletterdheid (TC) Leren en onderwijzen van NT2 (MS) Spraak, stem, gehoor (TG) Akoestische fonetiek Statistiek 3 Taalverandering in context
Methodevakken	LingLab 2 Statistiek 2	LingLab 3

B3	Eerste semester	Tweede semester
Algemene vakken		Pragmatiek
Themavakken ³		Neurolinguïstiek (TC)
Keuzevakken	Minor 1 (15 EC) Minor 2 (15 EC)	
Methodevakken		<i>CC3-vak Geesteswetenschappen en samenleving</i> Stage Bachelorwerkstuk (10 EC)

Thema's: TT= Taal en Technologie; TG= Taal en Gezondheid; MS= Meertaligheid en Samenleving; TC = Taal en Cognitie.

Masteropleiding Letterkunde

Schematisch ziet de opbouw van de opleiding er als volgt uit:

Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4	Totaal
Verplichte themacursus (10 EC)				10 EC
Specialisatiedeel	Specialisatiedeel	Specialisatiedeel	Specialisatiedeel	min. 20 EC
Keuzeruimte	Keuzeruimte	Keuzeruimte	Keuzeruimte	max. 10 EC
Verplichte masterscriptie (20 EC)				20 EC

Specialisatie Literair Bedrijf

Onderdeel	Naam	EC	Periode	Taal
A	Themacursus Literair Bedrijf	10	1-2	NL
B (20-30 EC aan vakken uit deze lijst)	Schrijven als een schrijver	5	1-2	NL
	Theorie en Praktijk van de Literaire Kritiek	10	1-2	NL
	Sourcebooks of Ritual Magic in Late Medieval England	5	1-2	EN
	Gek op boeken. Lezers en verzamelaars van Middeleeuwen tot nu	5	1-2	NL
	Het Franse literaire veld in de 21e eeuw: (her)schrijven, (be)middelen, (aan)prijzen	5	1-2	NL
	Literatuur vandaag: Jeroen Brouwers	5	1-2	NL
	Hitlerpersiflagen; Literatur/Kultur, unter Berücksichtigung moderner Medien	5	3	DU
	Archeologie van het middeleeuwse boek	5	3-4	NL
	The Imitation Game: The Reception of Contemporary British Fiction as Modernist	5	3-4	EN
	The Booker and Beyond: Literary Prize Culture in Britain	5	3-4	EN
	Individueel onderzoekstutorial	5	1-4	in overleg
	Onderzoeksstage Letterkunde	10	1-4	in overleg
C	Keuzeruimte: cursussen uit de specialisatie Europese Letterkunde of een verwante opleiding, of deelname aan Masterlanguage	max. 10	1-4	
D	Masterscriptie	20	3-4	in overleg

Specialisatie Europese Letterkunde

Onderdeel	Naam	EC	Periode	Taal
A	European Literature	10	1-2	EN
B (20-30 EC aan vakken uit deze lijst)	Schrijven als een schrijver	5	1-2	NL
	Die Kunst der Adaption: Deutschsprachige literarische Werke und ihre Verfilmung	10	1-2	DU/NE
	Victorian Sensation Fiction	5	2	EN
	From Famine to Troubles: Irish Literature and the Construction of Cultural Identities	5	3	EN
	La littérature francophone et la rencontre avec l'autre	10	3-4	FR
	Nederlands realistisch proza voor en na de Beweging van Tachtig in Europees perspectief	5	3-4	NL
	Vroegmoderne Nederlandse humor	5	4	NL
	The Representation of Violence at the US-Mexican Border	5	4	EN
	Individueel onderzoekstutorial	5	1-4	in overleg
	Onderzoeksstage Letterkunde	10	1-4	in overleg
C	Keuzeruimte: cursussen uit de specialisatie Literair Bedrijf of een verwante opleiding, of deelname aan Masterlanguage	max. 10	1-4	
D	Masterscriptie	20	3-4	in overleg

Masteropleiding Taalwetenschappen

<i>Taal- en Spraakpathologie</i>	
Cursustitel	EC
Brein & Cognitie 2: klinische neuropsychologie	5
Verdieping taalstoornissen	5
Onderzoeksmethoden in de TSP	5
Cognitieve communicatiestoornissen ten gevolge van hersenletsel	5
Verdieping spraak- en gehoorstoornissen	5
Dataverzameling MA-scriptie TSP	10
Keuzevak	5
Scriptie (voortbouwend op Dataverzameling MA-scriptie)	20
	60

<i>Language and Communication Coaching</i>	
Cursustitel	EC
<i>Verplicht</i>	
Methods in language research (tenzij de student in de vooropleiding een basiscursus statistiek heeft gehad)	5
English for specific purposes ¹	10
Language testing	5
Internship Language and Communication Coaching	10
<i>Keuze uit de onderstaande cursussen (2, of 3 indien Methods in language research niet gevolgd hoeft te worden)</i>	
- Computer-assisted language learning	5
- Introduction to multimodal analysis	5
- Topics in second language acquisition 1	5
- Global English	5
- Global corporate communication	5
Thesis	20
	60

<i>Nederlands als Tweede taal: docent en expert</i>	
Cursustitel	EC
NT2-onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	5
Algemene didactiek	5
Keuzevak 1	5
De operationalisatie van taalvaardigheid: toetsing en diagnose	5
Vakdidactiek NT2	5
Keuzevak 2	5
Stage bij NT2-instelling	10
Masterscriptie	20
	60

General Programme	
Cursustitel	EC
<i>Verplicht (tenzij de student in de vooropleiding een basiscursus statistiek heeft gehad):</i>	
Methods in language research	5
Scriptie	20
<i>Keuze uit:</i>	
- Languages and society: variation and diversity	5
- Psycholinguistics	5
- Linguistic universals and diversity	5
- English for specific purposes	10
- Early language production and perception	5
- Topics in second language acquisition 1	5
- Topics in second language acquisition 2	5 of 6 ³
- Computer-assisted language learning	5
- Translation studies	5
- Global English	5
- Language testing	5
- Introduction to multimodal analysis	5
- Language in the hand: Methodological approaches to multimodal communication	5
- Germanic languages: variation and change	5
- Optimality theory: stress typology and phonology in action	5
- CLS Colloquium series	5
- Stage	10
<i>Beperkt keuze (d.w.z. alleen na toestemming i.v.m. aanvullende taaleis)</i>	
- NT2-onderwijs en wetenschappelijk onderzoek	5
- Temas de lingüística Hispánica	10
- Corpus de français parlé et recherches linguistiques	5

- Lersprache in deutsch-niederländischen Textproduktionen: Forschung und Didaktik	5
- Topiques dans la linguistique diachronique du français	5
- Forschungstutorial für germanistische Sprachwissenschaft	5
- Aanbod uit MasterLanguage	
<i>Beperkt keuze (d.w.z. alleen na toestemming) uit de volgende cursussen van de research master Cognitive Neuroscience:</i>	
- Word recognition and production	6
- Sentence production and comprehension	6
- First language acquisition	6
- Using and acquiring multiple languages	6
- Neurobiology and genetics of language	6
- Structural aspects of language	6
<i>Beperkt keuze (d.w.z. alleen na toestemming) uit de volgende cursussen van de research master Linguistics: Language and Communication:</i>	
- New ways of analyzing syntactic variation	6
- Non-nativeness in communication	6
- Sign language and bilingualism	6
- Speech production and comprehension	6
- Text and multimedia mining	6
- The syntax-semantics interface	6
- Multimodal context of language: gesture and sign	6

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Dag 1: 10 april 2019

Tijd	Onderdeel	Gesprekspartners
08.45 - 09.00	Ontvangst commissie	-decaan Faculteit der Letteren, onderwijsdirecteur departement Taal en Communicatie), -onderwijsdirecteur departement Moderne Talen en Culturen
09.00 - 09.05	Toelichting herstructurering faculteit	-decaan Faculteit der Letteren, onderwijsdirecteur (departement Moderne Talen en Culturen)
09.05 - 11.00	Startvergadering	
11.00 - 12.45	Paneloverleg, voorbereiden gesprekken bacheloropleidingen DTC, NTC & TW	
12.45 - 13.30	Lunch	
13.30 - 14.15	Gesprek met inhoudelijk verantwoordelijken bacheloropleidingen DTC, NTC & TW	-opleidingscoördinator Duitse Taal en Cultuur t/m 31-12-2018, -opleidingscoördinator Duitse Taal en Cultuur sinds 1-1-2019, -opleidingscoördinator Nederlandse Taal en Cultuur, hoogleraar Nederlandse letterkunde, -hoogleraar Eerste taalverwerving, -opleidingscoördinator Taalwetenschap, -hoogleraar Toegepaste taalwetenschap, -voorzitter OpCo
14.15 - 15.00	Gesprek met studenten bacheloropleidingen DTC, NTC & TW	B1 DTC B2 DTC, studentlid OpCo B3 DTC, studentlid OpCo B1 NTC B2 NTC, studentlid OpCo B3 NTC B1 TW B2 TW B3 TW
15.00 - 15.15	Pauze	
15.15 - 16.00	Gesprek met docenten bacheloropleidingen DTC, NTC & TW	docent DTC, voorzitter OpCo docent DTC docent DTC docent NTC, voorzitter OpCo docent NTC docent NTC docent NTC docent TW, lid OpCo docent TW

docent TW

16.00 - 17.00 Afronden bacheloropleidingen DTC, NTC & TW

17.00 - 17.30 Paneloverleg, voorbereiden gesprekken bacheloropleidingen ETC & RTC

Dag 2: 11 april 2019

Tijd	Onderdeel	Gesprekspartners
09.00 - 09.30	Paneloverleg, voorbereiden gesprekken bacheloropleidingen ETC & RTC	
09.30 - 10.15	Gesprek met inhoudelijk verantwoordelijken bacheloropleidingen ETC & RTC	-opleidingscoördinator Franse Taal en Cultuur -hoogleraar Franse Letterkunde en Cultuur -opleidingscoördinator Spaanse Taal en Cultuur -opleidingscoördinator Engelse Taal en Cultuur -opleidingscoördinator Amerikanistiek -hoogleraar Engelse Taalkunde -hoogleraar Engelse Letterkunde en Cultuur
10.15 - 11.00	Gesprek met studenten bacheloropleidingen ETC & RTC	B1 Spaans, studentlid OpCo B2 Spaans, studentlid OpCo B2 Frans B3 Frans, studentlid OpCo B1 Amerikanistiek B2 Engels B3 Engels, studentlid OpCo B3 Amerikanistiek, studentlid OpCo
11.00 - 11.15	Pauze	
11.15 - 12.00	Gesprek met docenten bacheloropleidingen ETC & RTC	docent Engels, lid OpCo ETC docent Engels docent Amerikanistiek docent Amerikanistiek, lid OpCo ETC docent Spaans, lid OpCo RTC docent Spaans, voorzitter OpCo RTC docent Frans docent Frans
12.00 - 12.30	Lunch	
12.30 - 13.30	Afronden bacheloropleidingen ETC & RTC	

13.30 - 14.30	Vorbereiden gesprekken masteropleidingen Letterkunde & Taalwetenschappen	
14.30 - 15.15	Gesprek met inhoudelijk verantwoordelijken masteropleidingen Letterkunde & Taalwetenschappen	<ul style="list-style-type: none"> -opleidingscoördinator master Letterkunde -hoogleraar Engelse letterkunde en cultuur -opleidingscoördinator master Taalwetenschappen -hoogleraar Toegepaste Taalwetenschap -coördinator Taal- en Spraakpathologie
15.15 - 16.00	Gesprek met studenten masteropleidingen Letterkunde & Taalwetenschappen	<ul style="list-style-type: none"> -student MA Letterkunde, programma: Literair bedrijf -student MA Letterkunde, programma: Europese letterkunde; -studentlid OpCo) -student MA Letterkunde, programma: Europese letterkunde; -studentlid OpCo -student MA Taalwetenschappen, programma: General linguistics; -studentlid OpCo -student MA Taalwetenschappen, programma: Language and Communication Coaching; -studentlid OpCo -student MA Taalwetenschappen, programma: General linguistics & Taal- en Spraakpathologie -student MA Taalwetenschappen, programma: Nederlands als Tweede Taal
16.00 - 16.15	Pauze	
16.15 - 17.00	Gesprek met docenten masteropleidingen Letterkunde & Taalwetenschappen	<ul style="list-style-type: none"> docent MA Letterkunde, lid OpCo docent MA Letterkunde docent MA Letterkunde docent MA Letterkunde docent MA Taalwetenschappen docent MA Taalwetenschappen, lid OpCo docent MA Taalwetenschappen
17.00 - 18.00	Afronden masteropleidingen Letterkunde & Taalwetenschappen	
18.00 - 18.30	Gesprek met alumni masteropleidingen Letterkunde & Taalwetenschappen	<ul style="list-style-type: none"> Master Letterkunde: -communicatiemedewerker Corporate Communicatie bij de Radboud Universiteit, afgestudeerd in 2018 -docent Nederlands bij ds. Pierson College in Den Bosch, afgestudeerd in 2017

-studentdecaan bij Dienst
Studentenzaken aan de Radboud
Universiteit, afgestudeerd in 2013

Master Taalwetenschappen:
-PhD-student Centre for Language
Studies Radboud Universiteit,
afgestudeerd in 2017
-Taaltrainer, vertaler en
projectmedewerker Language Testing
bij Radboud in'to Languages,
afgestudeerd in 2016
-Student researchmaster Language and
Communication bij Radboud
Universiteit, afgestudeerd in 2018

Dag 3: 12 april 2019

Tijd	Onderdeel	Gesprekspartners
09.00 - 10.00	Overleg panel	
10.00 - 11.00	Gesprek met examencommissie (alle opleidingen)	-voorzitter facultaire examencommissie -secretaris deelexamencommissie MA Letterkunde -voorzitter deelexamencommissie MA Taalwetenschappen -voorzitter deelexamencommissie ETC -voorzitter deelexamencommissie RTC -voorzitter deelexamencommissie NTC -voorzitter deelexamencommissie DTC -voorzitter deelexamencommissie TW
11.00 - 13.00	Overleg panel, incl. lunch	
13.00 - 13.30	Eindgesprek met formeel en inhoudelijk verantwoordelijken	-decaan Faculteit der Letteren onderwijsdirecteur departement Taal en Communicatie -onderwijsdirecteur departement Moderne Talen en Culturen -opleidingscoördinator Duitse Taal en Cultuur t/m 31-12-2018 -opleidingscoördinator Duitse Taal en Cultuur sinds 1-1-2019 -opleidingscoördinator Nederlandse Taal en Cultuur -opleidingscoördinator Taalwetenschap -opleidingscoördinator Franse Taal en Cultuur -opleidingscoördinator Spaanse Taal en Cultuur -opleidingscoördinator Engelse Taal en Cultuur -opleidingscoördinator Amerikanistiek

-opleidingscoördinator master Letterkunde
-opleidingscoördinator master
Taalwetenschappen

13.30 - 15.30 Formuleren eindoordelen

15.30 - 16.30 Ontwikkelgesprek DTC, ETC &
RTC
(locatie: E 9.14)

Ontwikkelgesprek NTC & TW
(locatie: E 7.18a)

Ontwikkelgesprek MA
Letterkunde & MA TW
(locatie: E 6.18a)

16.30 - 17.00 Presentatie voorlopige
bevindingen (locatie **E.2.53**)

17.00 Afronding en afsluitende borrel Vide 2^e verdieping Erasmusgebouw

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 12 eindwerken bestudeerd van de bacheloropleiding Engelse Taal en Cultuur, 14 eindwerken van de bacheloropleiding Romaanse Talen en Culturen, 11 eindwerken van de bacheloropleiding Nederlandse Taal en Cultuur, 12 eindwerken van de bacheloropleiding Duitse Taal en Cultuur, 12 eindwerken van de bacheloropleiding Taalwetenschap, 12 eindwerken van de masteropleiding Letterkunde en 11 eindwerken van de masteropleiding Taalwetenschappen. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in *hard copy* en deels via de elektronische leeromgeving):

- Verslagen Facultaire examencommissie juni 2017 – februari 2019
- Toetsbeleid Faculteit der Letteren
- Link naar studiegidsen en Onderwijs- en Examenregelingen

Engelse Taal en Cultuur

- Opleidingscommissie: algemeen en agenda's en actiepunten 2017-18 en 2018-19
- Cursusdossiers"
 - US Foreign Relations
 - Pragmatics in Translation

Romaanse Talen en Culturen

- Opleidingscommissie: algemeen en notulen 2016-17 t/m feb 2018-19
- Cursusdossiers:
 - Apprendre le français
 - Histoire de la culture française
 - Identidad y diversidad

Duitse Taal en Cultuur

- Opleidingscommissie: notulen 2017-18 t/m mrt 2018-19
- Cursusdossiers
 - Lyrik, Poesie, Poetry
 - Sprachlernen in Theorie und Praxis

Nederlandse Taal en Cultuur

- Opleidingscommissie: notulen juli 2017-18 t/m feb 2018-19
- Cursusdossiers:
 - Ontwerp van Overtuigende Teksten
 - Negentiende eeuw: letterkunde 4
 - Taal en Cognitie, Inleiding Psycholinguïstiek

Taalwetenschap

- Opleidingscommissie: agenda en notulen mei 2017-18 t/m mrt 2018-19
- Cursusdossiers:
 - LingLab 3
 - Taalanalyse

Letterkunde

- Opleidingscommissie: agenda's en notulen 2017-18
- Cursusdossiers:
 - European Literature
 - Het Franse Literaire Veld

Taalwetenschappen

- Opleidingscommissie: agenda's en notulen nov. 2017-18 t/m feb 2018-19
- Cursusdossiers:
 - Topics in Second Language Acquisition 1
 - Cognitieve Communicatiestoornissen